

Vi vil vinde

Kræftens Bekæmpelses Årsrapport 2009

Vision

Mission

Strategi

Det er to år siden, at Keld Holm mistede sin kone og børnene Christoffer og Sofie deres mor på grund af kræft. Familien valgte straks efter, at moderen havde fået diagnosen, at søge hjælp på kræftrådgivningen i Hillerød. –Den hjælp, vi har fået på kræftrådgivningen, har været uvurderlig og været med til, at vi nu kan se fremad igen, siger Keld Holm.

KRÆFTENS BEKÆMPELSE FREM MOD 2015

Kræftens Bekæmpelses vision er et liv uden kræft

Denne vision nås ved at

- forebygge, at kræftsygdomme opstår
- give mulighed for helbredelse
- hjælpe de mennesker, der rammes

Kræftens Bekæmpelse vil med sin folkelige forankring og den ekspertise og kompetence, der opnås ved forskning, patientstøtte, forebyggelse og informationsvirksomhed:

- overvåge og sikre patienternes rettigheder
- identificere problemer og hindringer
- rådgive fagligt og politisk
- anvise mål og løsningsmuligheder
- fremme og gå i spidsen for udvikling og aktiviteter for at nå målene
- involvere relevante parter
- overvåge og registrere resultaterne

Kræftens Bekæmpelse vil frem mod 2015 arbejde for at forbedre situationen for kræftramte og for at optimere alle forhold i kræftforløbet.

Kræftforløbet dækker over indsatser og tilbud fra forskning og forebyggelse, over behandling og omsorg til rehabilitering og palliation.

Målet gælder både Kræftens Bekæmpelses egen virksomhed og den indsats, det offentlige har ansvar for.

INDHOLD

Ledelsens beretning	6	Kommunikation	50
Kræftforskning	8	Økonomi	56
Forebyggelse og dokumentation	20	Ledelse, udvalg og organisation	82
Patientstøtte	26	Forskningsbevillinger	85
Kvalitetsenheden	32	Patientforeninger	98
Frivillige	38	Kræftrådgivninger	99
Marketing	44		

Redaktion:
Kurt Damsgaard (ansvh.),
kommunikationschef
Jytte Dreier, informationsmedarbejder

Design og produktion:
Esben Bregninge Design

Oplag: 2.000
Foto: Tomas Bertelsen, Flemming Jeppesen
og Colourbox
Tryk: Salogruppen
ISSN: 0903-6504

Vi vil vinde over kræften

Kræftens Bekæmpelse er landets største sygdomsbekæmpende forening. Vi nyder stor respekt og opbakning i befolkningen. Det er vi taknemmelige over. Foreningen har oparbejdet en kæmpe troværdighed gennem ihærdigt og målrettet arbejde.

Det betyder f.eks., at politikerne lytter, når vi siger noget. Og når vi gør det, er det altid på baggrund af solid forskning eller erfaringer fra de mange tusinder kræftpatienter, vi hvert år er i kontakt med.

I 2007 stillede vi krav om akut kræftbehandling uden unødigt ventetid. Det kunne nemlig dokumenteres, at kræftpatienter i gennemsnit ventede 100 dage eller mere, fra de havde henvendt sig til deres praktiserende læge, til de kom i behandling. I dag er den akutte behandling af kræft i Danmark kommet et godt stykke videre. Sygehusvæsenet er blevet bedre. Der er ved at være balance i behandlingsbehovet og udbud. Regionerne er indstillet på at levere varen. Vi er blevet hørt.

Nye mål

Men målet er langt fra nået. Vi har flere store udfordringer, f.eks.:

Vi skal blive langt bedre til at undgå at få kræft. Vi ved en masse om, hvordan vi skal opføre os for ikke at få kræft, men vi mangler viden om, hvordan vi får mennesker til at ændre adfærd.

Vi ved, at danske kræftpatienter kommer senere i behandling end patienter i de lande, vi normalt sammenligner os med. En tidlig diagnose kan nemlig bidrage til, at flere bliver helbredt for deres sygdom, og at langt færre kræftpatienter får eftervirkninger af behandlingerne.

Færdigbehandlet på hospitalet. Så skulle alt jo være i orden. Sådan er det desværre ikke for rigtig mange kræftpatienter. Mange dør med smerter, har brug for rehabilitering eller genoptræning eller afklaring på, om man kan gøre noget yderligere.

Vi skal have en patientkultur

Jeg har i mine 10 år som direktør forsøgt at dreje Kræftens Bekæmpelse mere mod at se verden fra en patients synsvinkel. Vi må og skal have gjort op med lægekulturen, hvor lægen kun kigger på sygdommen. Vi skal have en patientkultur. Patienten skal ses både som den sygdom, han/hun har, og som det hele menneske, det er.

Vi skal kunne bevare tilliden. Grundlaget for vores eksistens er håb. Mister vi håbet, mister vi alt.

Vi vil vinde over kræften

Derfor fortsætter vi kampagnen 'Vi vil vinde'. Vi tror ikke, vi kan udrydde kræft, men at vi bliver i stand til at håndtere sygdommen, så kræft ikke er noget, man dør af, men en sygdom, man dør med.

I årsrapporten kan du læse om noget af det, Kræftens Bekæmpelse har udrettet i 2009, og hvad vi vil gøre for at forebygge og bekæmpe sygdommen. God læselyst.

Arne Rolighed

LEDELSENS BERETNING

LEDELSENS
BERETNING

Den akutte behandling af kræft i Danmark er kommet et godt stykke videre. Kapaciteten er blevet øget, og flere patienter kommer hurtigere i behandling. Men vi er ikke i mål. Akut kræftbehandling skal gælde for alle kræftpatienter, og vi skal være sikre på, at de gode takter fortsætter og udbygges til hele kræftforløbet. Kun på den måde kan vi sikre, at tilliden til den danske kræftbehandling bliver opretholdt.

Tilliden til den danske kræftbehandling har i høj grad været til debat i 2009. Store patientgrupper søger i stigende grad information om behandlinger på tværs af grænser og er villige til at gå langt for at bevare håbet om en livgivende behandling.

Kræftens Bekæmpelses holdning er klar. Den enkelte patient har krav på, at den enkelte læge tilbyder ham eller hende den bedst mulige behandling, hvad enten det er i Danmark eller i udlandet. I en global verden betyder det, at der i langt højere grad er behov for at undersøge og vurdere de behandlingsmæssige muligheder i udlandet, så kræftpatienterne kan være sikre på, at alle behandlingsmuligheder er forsøgt, og der kan gives klare råd om behandlinger andre steder på kloden.

Hvis der findes behandlinger, der er bedre for den enkelte patient ude i verden, end de behandlinger, vi kan tilbyde herhjemme, skal disse behandlinger så vidt muligt importeres til Danmark. Er dette ikke hensigtsmæssigt, skal danske patienter tilbydes behandling i udlandet.

Hvis behandlingerne derimod er uden virkning, skal patienterne klart og utvetydigt have besked. Derfor støt-

ter Kræftens Bekæmpelse f.eks. forskningen i regional kemoterapi på Herlev Hospital. Og Kræftens Bekæmpelse vil aktivt gå ind i de kommende drøftelser om videreudvikling af second opinion instansen.

Akut kræft

I sommeren 2007 besluttede regeringen, at kræft skal behandles akut. Danske Regioner fulgte op med en syvpunktsplan, der skulle sikre hurtig kræftbehandling og start af diagnostik inden for 48 timer fra oktober 2007.

De politiske udmeldinger blev udmøntet i en aftale mellem regeringen og Danske Regioner om at gennemføre akut kræftbehandling. Aftalen indebar, at der skulle laves forløbspakker for alle kræftformer. Pakkerne skulle omfatte hele forløbet fra mistanke om kræft til endelig behandling og efterbehandling. Alle nødvendige undersøgelser og behandlinger samt patientinformation i pakkerne skulle beskrives på baggrund af nationale kliniske retningslinjer med fagligt begrundende forløbstider.

Kræftens Bekæmpelse har peget på, at pakkeforløb ikke kan stå alene, hvis alle kræftpatienter og alvorligt syge skal behandles hurtigt. Der skal være bedre tilbud om hurtig diagnostik for mennesker, som helt tydeligt er alvorligt syge, men som ikke har typiske symptomer på kræft. De skal have hurtig adgang til for eksempel tværfaglige specialistteams, hvor de kan blive undersøgt. Der er behov for konstant at overvåge indsatsen.

Kræftplan III

Daværende minister for sundhed og forebyggelse Jakob Axel Nielsen meddelte i april 2009, at Danmark skal have en ny kræftplan. Kræftens Bekæmpelse ser frem til arbejdet med Kræftplan III, så der forsat vil være fokus på implementering af eksisterende og ny viden til gavn for kræftpatienterne i alle faser af behandlingsforløbet.

Kræftens Bekæmpelse er enig i de emner, som ministeren trækker frem som nye indsatsområder, idet forebyggelse,

tidlig opsporing og rehabilitering har manglet fokus og ikke er udmøntet som anbefalet i Kræftplan I og II. Palliativ indsats (lindrende indsats) er beskrevet i Kræftplan I og II, men intentionerne er endnu ikke indfriet. Det er afgørende, at der i Kræftplan III bliver kort fra ord til handling på disse områder.

Kræftens Bekæmpelse har også valgt at pege på andre emner i det første oplæg til Kræftplan III. Det gælder mødet mellem patient og system, hvor de mere bløde værdier er i fokus, hvad enten det drejer sig om patientinvolvering eller sammenhængende patientforløb. Hertil kommer emner som forskning, udvikling og ikke mindst monitorering. Af andre tværgående emner ønsker Kræftens Bekæmpelse at få faglige kerneydelser – herunder specielt kirurgi, kommunikation og den svære samtale samt problemstillinger vedrørende social ulighed.

Tre fokusområder – nye alliancepartnere

De store indsatsområder i Kræftplan III ligger i forlængelse af de nye strategiske fokusområder, som Kræftens Bekæmpelse i 2008 afsatte 300 millioner kroner over 10 år. I 2009 har vi sat arbejdet med tre fokusområder i gang:

Lev livet

Et forskningsprojekt om forebyggelse og livsstil, der skal bidrage til at forbedre det forebyggende arbejde i Kræftens Bekæmpelse. Et arbejde, hvor Kræftens Bekæmpelse samarbejder med TrygFondens forebyggelsescenter, der er en del af Statens Institut for Folkesundhed under Syddansk Universitet.

Fra symptom til behandling

Et forskningsprojekt om at opdage kræft tidligst muligt, så en tidlig diagnose kan bidrage til, at flere bliver helbredt for deres sygdom, og at langt færre kræftpatienter får eftervirkninger af behandlingerne. Her har Novo Nordisk Fonden og Kræftens Bekæmpelse indtil videre uddelt 30 millioner kroner til et nyt forskningscenter for primær kræftdiagnostik ved Aarhus Universitet.

Rehabilitering og senfølger

Et forskningsprojekt om ny viden og brug af denne viden i genoptræningen af kræftpatienter og senfølger efter endt kræftbehandling. Der er etableret et samarbejde med Novo Nordisk Fonden, og det er ved at blive udmøntet.

Projekterne bliver for alvor sat i søen i 2010 og giver en række muligheder for at udbygge Kræftens Bekæmpelses netværk af samarbejdspartnere og alliancer i forskningsverdenen. Kræftens Bekæmpelse skaber på denne måde nye muligheder for at påvirke og bidrage til udvikling på kræftområdet, herunder også til at formidle og bruge resultaterne i alle relevante sammenhænge.

Ud over disse store satsninger har Kræftens Bekæmpelse afsat en pulje med 75 millioner kroner til en række strategiske indsatsområder, som i de kommende år skal styrke kræftsagen. Det gælder forskning i social ulighed og kræft, en opfølgning på undersøgelsen "Kræftpatientens Verden" og forskning i blandt andet palliation og senfølger.

Det frivillige arbejde

Kræftens Bekæmpelse er i de senere år styrket organisatorisk og mandskabsmæssigt i alle regioner for at kunne understøtte det frivillige arbejde i regionsudvalg og i lokalforeninger. Arbejdet vil fortsætte de kommende år, hvor Kræftens Bekæmpelse for alvor skal være synlig på hele Danmarkskortet, og hvor de frivillige i foreningen i endnu højere grad end nu får mulighed for netop at bruge deres kvalifikationer til at skabe værdi for kræftsagen lokalt, regionalt og på landsplan.

Denne energitilførsel til arbejdet lokalt skal være med til at opfylde et af Kræftens Bekæmpelses mål om at have 6-7.000 frivillige i 2015. Denne udbygning af det frivillige arbejde kræver en enorm indsats i hele landet. Det er Kræftens Bekæmpelses mål at være en synlig og aktiv forening i alle dele af Danmark, hvad enten det drejer om den årlige landsindsamling eller den politiske gennemslagskraft i det forebyggende arbejde eller i arbejdet for at forbedre

POLITISK SEKRETARIAT

Betjening, sammenhæng mellem de politiske niveauer, nye tiltag til foreningens politiske tillidsfolk, hvad enten det drejer sig om hovedbestyrelse, regionsudvalg eller lokalforeninger. Det er nogle af kerneopgaverne i Politisk Sekretariat.

Fungerer kræftpakkerne? Har regionsudvalg og lokalforeningsbestyrelserne et forhandlingsgrundlag i politiske spørgsmål?

Politisk Sekretariats seks ansatte sikrer sammen med den administrerende direktør og den øvrige ledelse betjening af foreningens hovedbestyrelse og forretningsudvalg og bidrager sammen med Kræftens Bekæmpelses for-

mand at få skabt sammenhæng mellem foreningens beslutninger i hovedbestyrelsen, det regionale og lokale politiske niveau samt internationalt.

Kræftsagen er højt prioriteret på den nationale, politiske dagsorden. Den prioritering skal fastholdes i de kommende år og skal spredes lokalt, hvis det skal lykkes at sætte fokus på en række af de problemer og udfordringer, som landets kræftpatienter oplever dagligt i deres behandlingsforløb.

Det er Kræftens Bekæmpelses rolle f.eks. at pege på de udfordringer, som forebyggelsesarbejdet står overfor, eller som kræftpatienterne fortæller om. Men det er i lige så høj grad Kræftens Bekæmpelses rolle at bidrage til konstruktive løsninger i samarbejde med sundhedsvæsenet og kommunerne, som i den sidste ende kommer den enkelte kræftpatient til gavn.

Resultater i 2009

- Opfølgning på akut kræft.
- Indsats i forbindelse med den kommunale og regionale valgkamp – udarbejdet redskaber, som de regionale og lokale politikere kunne bruge for at få sat kræftsagen på dagsordenen lokalt.
- Bidrag til Kræftplan III.

forholdene for de kræftframte og deres pårørende.

Forskningen og arbejdet i Kræftens Bekæmpelse

At Kræftens Bekæmpelse har høj troværdighed og gennemslagskraft i både ind- og udland er i særdeleshed blevet bekræftet i 2009. Det er lykket at hente store forskningsbevillinger til både Institut for Epidemiologisk Kræft-

Fokusområder 2010

- Samspillet mellem det politiske arbejde nationalt, regionalt og lokalt.
- Opfølgning på Kræftplan III.
- Opfølgning på akut kræft.
- Styling i forhold til Kræftens Bekæmpelses strategiske midler (pulje på 3 x 100 millioner kroner).

forskning og til Institut for Biologisk Kræftforskning, ligesom patientstøtteafdelingen har fået 50 millioner kroner fra Realdania til udvikling af kræftrådgivningerne i hele landet, og forebyggelsesafdelingen har fået et større beløb til at fortsætte arbejdet med at forebygge kræft, herunder samarbejdet med Trygfonden om forebyggelse af solens skadelige virkninger.

218

KRÆFTFORSKNING

millioner kroner uddelte Kræftens Bekæmpelse i 2009 til kræftforskning. Pengene går til forskere, som enten arbejder på Kræftens Bekæmpelses egne forskningsinstitutter eller på landets universiteter.

INSTITUT FOR BIOLOGISK KRÆFTFORSKNING

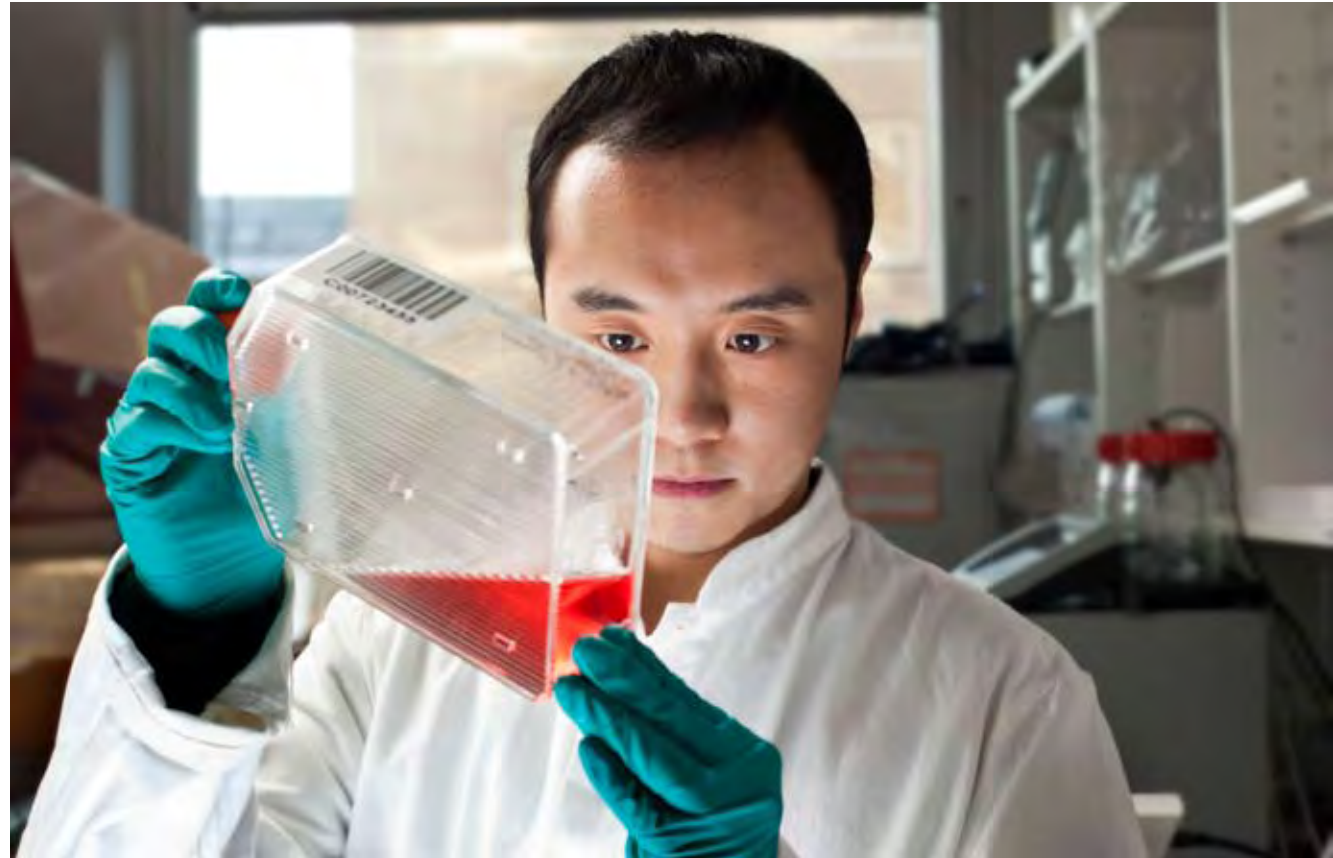
Hvad sker der i cellen, når raske celler udvikler sig til kræft, og hvorfor svigter kroppens eget forsvarssystem, så kræftcellerne får lov til at vokse? Det er nogle af de spørgsmål, som 115 ansatte i Institut for Biologisk Kræftforskning arbejder på at besvare.

Det gør de først og fremmest gennem grundforskning, som giver ny viden om sammenhænge mellem for eksempel cellernes vækstregulering og kræft. Viden, der kan føre til bedre behandlinger af kræft, til tidligere opdagelse af sygdommen og mere præcise diagnoser.

Det er et af instituttets store mål at fremskynde overførslen af opdagelserne inden for grundforskning til klinisk brug, så det kan komme patienterne til gavn så hurtigt som muligt. Derfor arbejder mange forskere i tæt samarbejde med de læger, som står over for patienten.

Konkret foregår forskningen i laboratorier blandt petriskåle, pipetter, celleprøver og avanceret apparatur. Her kan de ansatte blandt andet studere de genetiske forandringer i kræftcellen og mekanismerne bag immunforsvarets manglende evne til at bekæmpe syge celler.

Institut for Biologisk Kræftforskning består af seks afdelinger med hver deres speciale og huser forskere fra hele verden.

Den forskning, som finder sted i Institut for Biologisk Kræftforskning, foregår i laboratorier blandt petriskåle, pipetter, celleprøver og avanceret apparatur.

Modstandsdygtige brystkræftceller slået ned i laboratorieforsøg

Hos nogle kvinder sker det, at brystkræftceller udvikler modstandsdygtighed mod antihormonbehandling, og at kræften begynder at vokse igen. I Afdeling for Brystkræft har forskerne fundet ud af, at en kombination af antihormon og behandling rettet mod det såkaldte HER-system måske kan forhindre, at det sker.

Antihormonbehandling kan forhindre brystkræft i at sprede sig og bremse sygdommen hos kvinder, hvor kræftcellerne har spredt sig fra brystet til andre organer. Men desværre oplever nogle, at behandlingen efter

en periode hører op med at virke, og der vokser modstandsdygtige kræftceller frem.

-Det er hovedparten af brystkræftcellerne, der er hormfølsomme hos kvinder med hormfølsom brystkræft. Men der kan være en lille rest af celler tilbage, som ikke rammes af antihormonbehandlingen. Det er ikke østrogen, denne lille rest trækker på, men det såkaldte HER-system, forklarer Anne Lykkesfeldt, der er afdelingsleder i Afdeling for Brystkræft.

Kombinationsbehandling slår alle kræftceller ned

I Afdeling for Brystkræft har arbejdet i 2009 blandt andet været rettet mod at finde behandlinger, som effektivt kan bekæmpe de kræftceller, som antihormonbehandlingen ikke kan få has på.

Forskerne har i laboratoriet kombineret antihormonbehandling med behandling rettet mod HER-systemet. Behandlingen blev afprøvet på brystkræftceller udtaget fra patienter, og alle kræftceller blev slået ned.

-Vi har kun set seks uger frem og ved ikke, hvordan det ville se ud, hvis der var gået længere tid. Men det tyder på, at der kan være noget at hente ved at kombinere de to behandlinger, siger Anne Lykkesfeldt.

Man bruger allerede i dag behandlinger, der hæmmer HER-systemet i form af Herceptin til kvinder, som er HER-2 positive. I modsætning til de nye forsøg gives det sammen med kemoterapi og ikke med antihormon.

KRÆFTFORSKNING

I Afdeling for Brystkræft har arbejdet i 2009 blandt andet været rettet mod at finde behandlinger, som effektivt kan bekæmpe de kræftceller, som antihormonbehandlingen ikke kan få has på.

Markør forudsiger spredning af kræft

Ca. 90 procent af alle dødsfald blandt kræftpatienter skyldes, at kræften har spredt sig. Et vigtigt mål for forskerne i Institut for Biologisk Kræftforskning er derfor at afsløre mekanismerne bag spredning til andre dele i kroppen. En vigtig opdagelse er fundet af proteinet S100A4, som har vist sig at være markør for metastaser.

Et af de store problemer ved behandling af kræft er kræftcellernes evne til at sprede sig til andre steder i kroppen. Typisk opdages metastaserne først i de omkringliggende lymfeknuder, og senere spredes kræften via blodbanen til f.eks. lunger, lever, knogler eller hjerne. Hvis kræftcellerne blot voksede på oprindelsesstedet, ville kræft være mindre dødelig. Dels ville færre organer blive ramt af behandlingen, dels ville kirurgen nemmere kunne finde og fjerne alt kræftvæv.

I Afdelingen for Molekylær Kræftbiologi undersøger forskerne mekanismerne for kræftvækst og spredning for at afsløre de faktorer og udviklingsveje, som er ansvarlige for metastaserne. Samtidig bliver det undersøgt, om disse faktorer kan udnyttes som prognostiske markører og som mål for behandling.

Vigtig markør for spredning

Specielt fokuseres der på faktoren S100A4, som ser ud til

at spille en vigtig rolle i udviklingen af metastaser. Normalt er det først muligt at finde metastaser, når kræftcellerne vokser ind i det omgivende væv. Men forskere har fundet S100A4 markøren i stor koncentration i tidlige godartede kræftceller, allerede inden den invasive fase sætter i gang. Markøren kan altså forudsige spredning.

S100A4 proteinet har vist sig at tiltrække T-celler fra immunsystemet. Proteinets og T-cellerne ser ud til sammen at kunne igangsætte spredningen af kræft. Fordi S100A4 proteinet tiltrækker T-celler kunne det tyde på, at der er en sammenhæng mellem kræftvækst og mobilisering af immunsystemet.

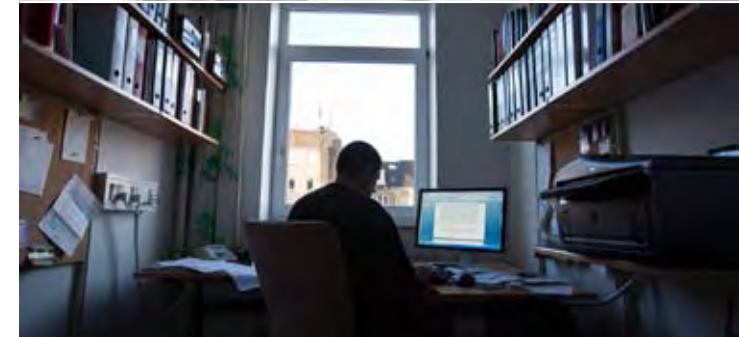
Viser måske vejen til fremtidige behandlinger

Forsøgene er hidtil blevet udført på mus, men det forventes, at lignende resultater vil kunne ses hos kræftpatienter. Hvis man kunne bestemme S100A4 proteinet i en blodprøve, ville man have et redskab til at bestemme risikoen for spredning af sygdommen i en tidlig fase. Dette kræver mere specifikke og følsomme metoder.

I mus, hvor S100A4 proteinet er blevet forhindret i at blive dannet, er både metastase- og tumorudviklingen svækket, hvilket vidner om S100A4's forbindelse med spredning. Blokering af S100A4 med f.eks. antistoffer kan derfor være en fremtidig behandlingsmulighed. Sådanne forsøg med antistoffer er allerede under planlægning.

Det er også muligt, at man kan blokere T-cellernes bevægelse mod kræftcellerne og på den måde forhindre spredningen af metastaser.

I Afdelingen for Molekylær Kræftbiologi undersøger forskerne mekanismerne for kræftvækst og spredning for at afsløre de faktorer og udviklingsveje, som er ansvarlige for metastaserne.

Resultater i 2009

- Forskere fik udviklet en ny og forbedret metode til at diagnosticere blærekræft. Metoden benytter sig af et sæt af genetiske markører i kræftceller i urinen.
- Heat shock proteinet 70, Hsp70, er et kræft-relateret stress protein, som beskytter kræftceller mod forskellige former for celledød. Forskere har nu afdækket mekanismen bag Hsp70.
- Et stort videnskabeligt fremskridt blev opnået ved færdiggørelsen af screeningen af hele det humane genom for komponenter, der overvåger kroppens arvemateriale, samt for nye kræftgener. Specielt ét gen, RNF168 ubiquitin ligase, viste sig at være interessant i forbindelse med beskyttelsen af vores arvemateriale mod DNA skader.
- Hvilke mekanismer er ansvarlige for spredningen af kræft? Det er blandt andet faktoren S100A4, viste forskning i 2009. (Se artikel side 12).
- Forskere har identificeret nye proteiner, som optræder i forbindelse med brystkræft. Det kan være markører, som i fremtiden kan bruges til at stille en tidligere diagnose af brystkræft.
- En sjælden undertype af brystkræft, invasiv apokrin kræft, blev i 2009 klart defineret i samarbejde med forskere fra Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning (DCTB) og Japan.
- Nogle brystkræftceller bliver modstandsdygtige over for antihormonbehandling. Forskere har fundet ud af, at de modstandsdygtige brystkræftceller kan skifte fra østrogenstyret cellevækst til vækst styret af såkaldte overfladereceptorer i form af HER receptorer. (Se artikel side 11).
- Et stort forskningsområde var også de molekylære mekanismer for cellevækst, reaktionen på DNA skader, og hvordan disse processer bliver ukontrollerede i kræft. En bedre forståelse af disse fænomener vil hjælpe til at finde achilleshælen for kræft.

I alt blev der offentliggjort 51 videnskabelige artikler i 2009.

Instituttet har tre dyreassistent elever, hvoraf to afsluttede uddannelsen i 2009 og 22 ph.d. studerende, hvoraf ni afleverede deres ph.d.-afhandling.

Derudover har instituttet deltaget i EU Advisory Group on Health Research og i oprettelsen af European Academy of Cancer Sciences, European Partnership for Action against Cancer. Instituttet holdt også symposiet Genetic Instability and Stem Cells in Cancer.

Et internationalt advisory board evaluerede to af instituttets afdelingers videnskabelige aktiviteter med et positivt resultat.

Fokusområder 2010

- Et projekt med diagnosticering af blærekræft vil fortsætte med forbedre følsomheden af metoden. I samarbejde med et kommercielt firma vil der blive udviklet relevante hjælpemidler til at finde kræftcellerne i urinen.
- Nye teknologier vil blive taget i brug, når forskerne fortsætter arbejdet med systematisk at kortlægge de komponenter, der er involveret i at beskytte kroppens arvemateriale mod DNA skader.
- Der vil fortsat blive arbejdet med tidlige og mere præcise diagnoser af brystkræft gennem en række eksisterende og nye markører.
- Med henblik på, at den enkelte brystkræftpatient kan få den mest optimale behandling, vil der blandt andet blive forsket i at afsløre mekanismer i cellen, der kan forårsage resistens mod hormonbehandling.
- Der er fokus på de såkaldte kræftstamceller, som er en lille del-population af kræftceller, som er mere modstandsdygtige over for kemoterapi og stråleterapi. Målet er at optimere metoder til at identificere disse specielle stamceller i væv fra ondartede svulster fra hjerne, bryst, æggestok og prostata.
- Der vil blive arbejdet på at finde metoder til at måle heat shock proteinet 70 (Hsp70)'s aktivitetsmekanismer i kræftceller. Det forventes, at resultaterne hurtigt kan udnyttes i kliniske forsøg.
- Det vil blive højt prioriteret at samle kræfterne med andre europæiske institutioner, som beskæftiger sig med kræftforskning, specielt institutioner, hvor forskning, uddannelse, behandling og omsorg er integreret. Hermed kan man opnå den nødvendige ekspertise og ressourcer.
- Instituttet deltager fortsat i fire EU projekter.

EPIDEMIOLOGISK KRÆFTFORSKNING

Hvorfor får vi kræft? Det spørgsmål er grundlaget for arbejdet for mere end 65 videnskabelige medarbejdere i Institut for Epidemiologisk Kræftforskning. Langt hovedparten af de flere end 30.000 nye årlige tilfælde af kræft i Danmark skyldes nemlig måden, vi lever på eller kræftfremkaldende påvirkninger fra omgivelserne.

I dag kender man årsagen til mindst 35 procent af alle kræfttilfælde. Det drejer sig blandt andet om kræft, der skyldes tobak, stoffer i arbejdsmiljøet, radioaktiv stråling, radon, sol, infektioner, overvægt, forkert kost og for lidt motion. Meget tyder dog på, at helt op mod 80 procent af al kræft skyldes vores livsstil eller med påvirkninger fra miljøet.

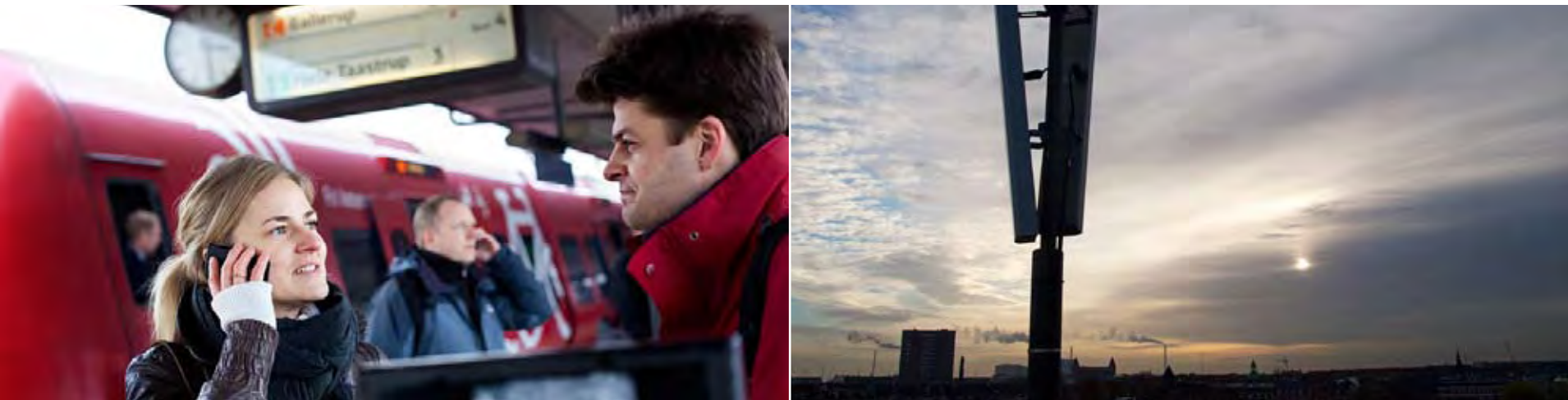
Det er arbejdet med at øge den samlede viden om årsager til kræft, der primært optager forskerne i instituttet. Hvis man får afdækket de enkelte årsager, vil vi i fremtiden kunne forebygge flere kræfttilfælde end i dag. Mere viden om, hvorfor kræft opstår, kan også være nøglen til at finde mere effektive behandlinger.

Andre vigtige dele af forskningen er koncentreret om at finde faktorer - f.eks. samtaler, kostråd og fysisk træning - der i tillæg til den medicinske behandling har betydning for overlevelse og livskvalitet efter en kræftsygdom. Der arbejdes også målrettet på at belyse de fysiske, psykiske og sociale senfølger, som mange kræftpatienter oplever efter behandling.

I dag kender man årsagen til mindst 35 procent af alle kræfttilfælde. Meget tyder dog op, at helt op mod 80 procent af al kræft skyldes vores livsstil eller med påvirkninger fra miljøet.

Ingen stigning i hjernekræft på grund af mobiltelefoner

KRÆFTFORSKNING

Der er ikke sket nogen ændring i antallet af hjernekræfttilfælde, siden mobiltelefoner blev almindelige i 1990'erne. Den nyhed gik verden rundt i december 2009 efter offentliggørelsen af en stor undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse.

Hvert år får mellem 1.700 og 1.800 mennesker fra Sverige, Norge, Finland og Danmark konstateret kræft i hjernen af typerne gliomer eller meningiomer. Ifølge en undersøgelse fra Institut for Epidemiologisk Kræftforskning er det antal stort set uændret, siden mobiltelefoner blev udbredt i 1990'erne.

Mens kurven for gliomer har været uændret siden 1974, har der for meningiomer været en lille jævn stigning over

hele perioden. Men ingen af stederne ses et knæk opad efter mobiltelefoners indtog i de fire lande.

-Hvis der var en sammenhæng, ville vi have set en ændret tendens i tilfældene i den seneste fem-års periode fra 1998 til 2003, da det tager mindst et par år at udvikle hjernekræft. Men vi fandt ikke nogen tydelig ændring, hverken når vi opdelte i køn eller alder, siger ph.d. Isabelle Deltour fra Institut for Epidemiologisk Kræftforskning.

Der skal stadig holdes øje med udviklingen

Undersøgelsen er offentliggjort i Journal of the National Cancer Institute og er baseret på 60.000 tilfælde af kræft i hjernen, der er registreret i Sverige, Norge, Finland og Danmark fra 1974 til 2003. Det gør det til den hidtil mest omfattende undersøgelse af emnet. Men ifølge Isabelle Deltour er der stadig brug for at holde øje med, om der kan være sammenhæng mellem kræft i hjernen og længere tids brug af mobiltelefoni.

-Vi fandt ingen sammenhæng i denne undersøgelse. Det betyder måske, at der ikke er nogen risiko ved at tale i mobiltelefon. Men det kan også betyde, at det tager længere tid end fem-ti år at udvikle kræft i hjernen. Det kan også betyde, at en eventuelt øget risiko er meget lille eller måske kun gælder for nogle særlige grupper af mennesker og derfor ikke kan måles i en undersøgelse, der omfatter hele befolkningen, siger hun.

Langtidsopfølgning i gang

Der mangler stadig svar på, om daglig brug over mange år og børns brug af mobiltelefoner øger risikoen for forskellige sygdomme. Kræftens Bekæmpelse har derfor startet en undersøgelse, COSMOS, der skal vise, om lang tids brug af mobiltelefoner har en virkning på helbredet. 100.000 danskere har modtaget invitation til at deltage i undersøgelsen.

Fertilitetsbehandling øger ikke risikoen for æggestokkræft

Ufrivilligt barnløse kvinder øger ikke deres risiko for senere at udvikle kræft i æggestokkene ved at få fertilitetsbehandling. Det er resultatet af den hidtil største og mest detaljerede undersøgelse om fertilitetsbehandlinger og kræft.

Hormoner påvirker udviklingen af kræft i æggestokkene. Det er et velkendt faktum, som har gjort det nærliggende at tro, at der også kan være en risiko forbundet med den relativt kraftige hormonelle fertilitetsbehandling, som stadig flere kvinder gennemgår. Sådan er det heldigvis ikke, viser forskning fra Institut for Epidemiologisk Kræftforskning.

-Det er en god nyhed, vi kan sende til alle de kvinder, der er eller har været i behandling for barnløshed. Helt overordnet set viser undersøgelsen ingen sammenhæng mellem hormonal fertilitetsbehandling og risikoen for at udvikle kræft i æggestokkene, siger seniorforsker Allan Jensen, som er førsteforfatter på undersøgelsen.

Undersøgelsen er den største og mest detaljerede af sin art og er offentliggjort i det anerkendte tidsskrift *British Medical Journal*. Resultaterne bygger på data for 54.362 danske kvinder, som i perioden 1963-1998 henvendte sig til en fertilitetsklinik for at få hjælp til at blive gravide. Af dem udviklede 156 æggestokkræft i en opfølgingsperiode på gennemsnitligt 16 år. 25 procent af kvinderne blev fulgt i mere end 23 år.

Ingen risiko ved mange behandlinger

Resultaterne viser, at uanset typen, længden og udfaldet af fertilitetsbehandlingen er det ikke forbundet med nogen øget risiko for æggestokkræft. Det har altså ikke betydning, om man har været igennem en eller 10 behandlinger, eller om man er en af de få, for hvem det ikke lykkes at blive gravid.

På trods af den lange opfølgingsperiode er det ifølge Allan Jensen fortsat nødvendigt at følge kvinderne. Det skyldes, at mange af kvinderne ikke har nået den alder, hvor flest rammes af sygdommen.

En tidligere undersøgelse har vist, at heller ikke risikoen for brystkræft øges ved fertilitetsbehandlinger.

Ufrivilligt barnløse kvinder øger ikke deres risiko for senere at udvikle kræft i æggestokkene ved at få fertilitetsbehandling. Det viser forskning fra Kræftens Bekæmpelse.

Forskning i højeste internationale klasse

Resultaterne fra Kræftens Bekæmpelse skal være nyskabende og skal kunne måle sig med den bedste internationale forskning. Det opnås ved at kombinere informationer fra de mange befolkningsbaserede registre med interviews med mennesker og unikke samlinger af blod- og spytprøver.

Kræftens Bekæmpelse anvender i øjeblikket så forskellige kilder som erhvervshistorier fra Arbejdsmarkedets Til-

læggspension (ATP), CPR's historiske adresser og slægtskabsoplysninger, miljødatabaser og geografiske informationssystemer.

De sundhedsrelaterede registre strækker sig fra psykiatriske registre, der som verdens eneste register giver information om indlæggelse for psykiatiske sygdomme, til det nationale receptregister.

Disse uvurderlige kilder sætter Danmark og det øvrige Norden i en enestående position, når det gælder forskning i årsager til kræft. Det betyder, at blandt andre forskere fra Institut for Epidemiologisk Kræftforskning har kunnet bidrage til den internationale opbygning af viden langt ud over, hvad der svarer til de nordiske landes begrænsede størrelse.

Resultater i 2009

- Det blev påvist, at den eksplosive vækst i brugen af mobiltelefoner i de nordiske lande i 1990'erne ikke kan aflæses i form af en øget forekomst af hjernekræft i de nordiske befolkninger. (Se artikel side 15).
- De svært nedbrydelige kemikalier PFOS og PFOA, som bl.a. anvendes til teflon og Gore-Tex, øger ikke – som frygtet – risikoen for kræft i prostata, blære, bugspytkirtel eller lever i den almindelige danske befolkning.
- Et andet studie viste, at kræftpatienter har øget risiko for at blive indlagt med en depression selv lang tid efter behandling for kræft.
- 2009 var også året, hvor arbejdet med at kortlægge risikoen for 52 kræftformer i 342 brancher for perioden 1970-2003 blev afsluttet. Kortlægningen er sket på basis af flere end 550.000 kræfttilfælde blandt danske lønmodtagere.
- Et fælles nordisk arbejde viste, at risikoen for kræft desværre er forhøjet livet igennem, hvis man har fået strålebehandling og kemoterapi mod kræft som barn.
- Sammen med IARC har det såkaldte HELGA-projekt i 2009 etableret en nordisk database med oplysninger om fuldkorn fra Norge, Sverige og Danmark for omkring 200.000 skandinaver. De skal bruges i analyser af fuldkorns betydning for en række kræftsygdomme.
- En undersøgelse viste, at betacaroten fra kosten beskytter mod blærekræft, mens betacaroten fra kosttilskud ikke har den samme virkning.
- Fertilitetslæger kunne fra 2009 berolige kvinder i fertilitetsbehandling med resultaterne af forskning fra Kræftens Bekæmpelse. Hormonel fertilitetsbehandling – som har været mistænkt for at indebære en kræftisiko for
- kvinden – øger overordnet set ikke risikoen for æggestokkræft eller anden kræft. (Se artikel side 16).
- Målt i videnskabelige publikationer har 2009 været et travlt år på instituttet. I løbet af året har de videnskabelige medarbejdere offentliggjort 147 artikler fra afsluttede projekter i læge- og naturvidenskabelige tidsskrifter, så som British Medical Journal, Journal of the National Cancer Institute, Journal of Clinical Oncology og European Urology. Året blev afsluttet med tildeling af ph.d.-graden til fem unge forskere på instituttet.
- Afdelingsleder Christoffer Johansen er nyudnævnt professor i kræftrehabilitering ved Syddansk Universitet og skal medvirke til at opbygge forskning i rehabilitering.

Fokusområder 2010

- Kan infertilitet og hormonal fertilitetsbehandling give helbredsmæssige senvirkninger hos børnene, herunder kræft? Der mangler viden om eventuelle konsekvenser for barnets helbred, både på kort og på lang sigt.
- Flere undersøgelser af forureningens betydning for risikoen for lungekræft og andre kræftformer vil blive afsluttet i 2010.
- Er der sammenhæng mellem natarbejde og risiko for brystkræft, kræft i tyk- og endetarm, samt prostatakræft? Et flerårigt forskningsprojekt inddrager hidtil manglende informationer som natarbejdets varighed og hyppighed, personernes døgnrytme og solvaner.
- Flere kræftpatienter overlever og har behov for støtte til at komme tilbage til livet. Hvilke patienter har et behov, og hvad skal der gøres?
- Personer behandlet for børnekræft oplever alvorlige senvirkninger senere i livet. Et projekt skal blandt andet kortlægge risikoen for hjerte-, lunge- og nyresygdomme.
- Spiller smitsomme sygdomme en rolle for forekomsten af kræft hos børn? To undersøgelser vil i 2010 give svar på, om børneleukæmi tenderer til ophobning geografisk og tidsmæssigt (som udtryk for en smitte), og om smitsomme sygdomme under opvæksten er forbundet med en øget risiko for hjernekræft hos børn.
- Kan nordisk kost forebygge kræft? Forskningen i fuldkorn udvides til også at omfatte andre elementer i den traditionelle nordiske kost, såsom rugbrød, fisk, skaldyr, kål, bær, æbler og vegetabiliske olier.
- Sammen med Københavns Universitet vil samspillet mellem arveanlæg, kost og sygdomsudvikling blive undersøgt. Projektet indbefatter oparbejdning af DNA fra blodprøver på 57.000 danskere.

EKSTERN FORSKNING

Som led i Kræftens Bekæmpelses mål frem mod 2015 har hovedbestyrelsen i Kræftens Bekæmpelse besluttet, at der over 10 år afsættes 375 millioner kroner til forskning i følgende områder:

- 100 millioner kroner til 'Lev livet', der handler om at undgå kræft.
- 100 millioner kroner til 'Fra symptom til behandling', der handler om at opdage kræft så tidligt som muligt.
- 100 millioner kroner til 'Rehabilitering og senfølger' om tiden efter behandling og kampen for igen at få et så normalt liv som muligt.
- 75 millioner kroner til forskning i f.eks. social ulighed og kræft, opfølgning på undersøgelsen 'Kræftpatientens Verden', forskning i palliation og senfølger.

Satsningen giver Kræftens Bekæmpelse bedre mulighed for yderligere at sætte dagsordenen på kræftområdet, og det betyder blandt andet også, at det giver mulighed for at tiltrække flere penge til forskning til foreningens arbejde og nye samarbejdsmuligheder med eksterne aktører/partnerskaber.

130 millioner kroner uddelt i 2009

Ud over den store forskningsindsats over de næste 10 år, uddeles der hver år mange millioner kroner til forskning. I 2009 blev der i alt uddelt 130 millioner kroner til 159 forskningsprojekter.

Langt de fleste penge, som Kræftens Bekæmpelse uddeleger, går ikke til foreningens egne forskere.

Pengene går til kræftforskere fra forskellige forskningsinstitutioner rundt om i landet og også til danskere forskere i udlandet.

Eksempler på ekstern forskning:

København

Brysttætheds betydning for brystkræft 1.350.000 kr. til professor Elsebeth Lyng, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet.

Systemisk overførsel af målrettet genterapi til småcellet lungekræft 1.800.000 kr. til overlæge, dr. med. Hans Skovgaard Poulsen, Rigshospitalet.

Biomarkører, der har betydning for virkningen af antihormonbehandling med letrozol hos kvinder med brystkræft 3.000.000 kr. til overlæge Bent Ejlertsen, Rigshospitalet.

Bevarelse af frugtbarhed hos piger og kvinder ved at fryse ovarievæv ned før behandling, der skader kønscellerne 3.000.000 kr. professor Claus Yding Andersen, Rigshospitalet.

Hvad betyder den kroniske betændelsestilstand for udviklingen af ondartet lymfekræft i huden? 450.000 kr. til professor, dr.med. Niels Ødum, Panum Institut, Københavns Universitet.

Forskning i hepatitis C-virus og udvikling af vaccine 3.000.000 kr. til professor, overlæge, cand.med. Jens Bukh, Hvidovre Hospital.

Hvilken effekt har alternativ behandling på forstadier til livmoderhalskræft? 500.000 kr. speciallæge i alm. med., cand.med. John Brodersen, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet.

At være pårørende til en kræftpatient 2.160.000 kr. til overlæge, lektor, ph.d. Mogens Grønvold, Bispebjerg Hospital, København.

Roskilde

Klinisk evaluering af nye metoder ved brachyterapi af prostata- og livmoderhalskræft 974.775 kr. til civilingeniør, ph.d. Claus Erik Andersen, DTU Risø.

Århus

Partikelterapi – behandlingsplaner for patienter 1.147.800 kr. til cand.scient., ph.d. Niels Bassler, Århus Sygehus.

Klassifikation af levermetastaser fra kræft i tyk- og endetarm ved brug af DNA mikrochips 400.000 kr. til overlæge, lektor, dr.med. Frank Viborg Mortensen, Århus Sygehus.

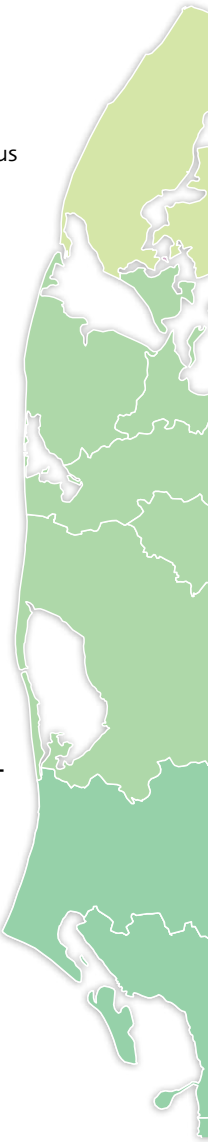
Skadevirkning efter strålebehandling af prostatakræft 1.200.000 kr. til overlæge Morten Høyer, Århus Sygehus.

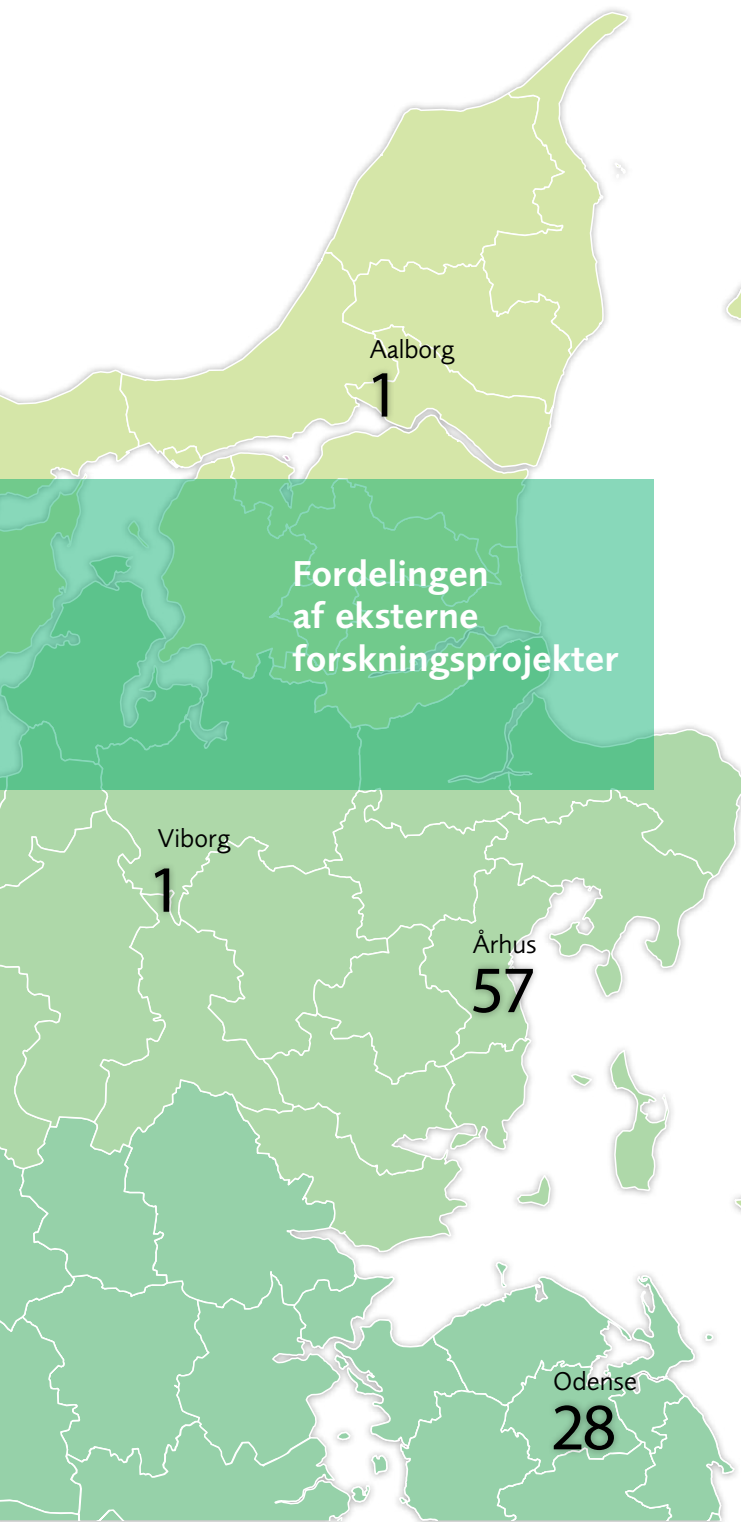
Reduktion af synkeproblemer efter strålebehandling for hoved-hals kræft 1.575.000 kr. til professor, dr. med. Cai Grau, Århus Sygehus.

Betydningen af svulsters mikromiljø og blodforsyning for virkning af kræftbehandling 600.000 kr. til lektor, ph.d., dr.med. Michael R. Horsman, Århus Sygehus.

Biologisk tilpasset individualiseret strålebehandling 600.000 kr. til professor, overlæge, dr.med. Jens Overgaard, Århus Sygehus.

DANCAPdata – database bl.a. til udveksling af informationer og skabe grundlag for effektiv forskning i prostatakræft 400.000 kr. til overlæge Michael Borre fra Skejby Sygehus, Århus.

Progressiv styrketræning kombineret med kosttilskud som intervention til at bygge muskelmassen op efter strålebehandling for hoved-hals kræft 450.000 kr. til lektor, cand.scient. ph.d. Kristian Overgaard, Århus Universitet.

3D individualiseret strålebehandling og tumor respons i livmoderhalskræft 1.200.000 kr. til Post. doc., ph.d., cand.scient. Kari Tanderup, Århus Sygehus.

At komme godt fra start. Helbred og mestring hos kvinder, der bliver opereret for kræft i æggestokkene 395.600 kr. til MHH, sygeplejerske Lene Seibæk, Skejby Sygehus, Århus.

Kræftpatienters oplevelse af ventetider og kvalitet fra første symptom til behandling 1.200.000 kr. til professor, cand.med, ph.d. Peter Vedsted, Århus Universitet.

Odense

Resistens mv. ved behandling med Herceptin (Trastuzumab) hos 300 kvinder med metastatisk HER2-positiv brystkræft fra Norge, Sverige og Danmark 1.200.000 kr. til overlæge, ph.d. cand.med. Ann Knoop, Odense Universitetshospital.

Virker brystkræftbehandling lige så godt hos kvinder med andre sygdomme? 800.000 kr. til professor, overlæge Marianne Ewertz, Odense Universitetshospital.

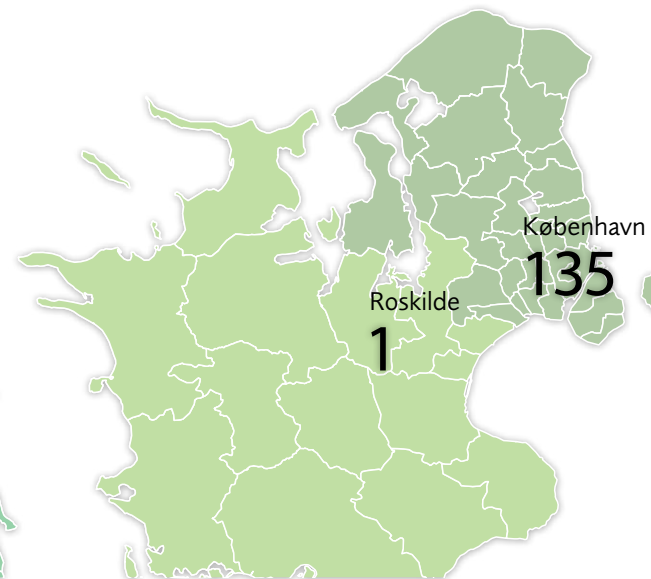
Medicinforbrug og komorbiditet blandt ældre danske kræftpatienter 600.000 kr. til professor, overlæge, dr.med. Jørn Herrstedt, Odense Universitetshospital.

Kræftpatienters religiøse ressourcer 495.400 kr. til cand.mag. Hanne Bess Boelsbjerg, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Odense Universitetshospital.

Frankrig

Udvikling af nye PET-sporstoffer og behandlingsmidler rettet mod spredning af kræft 442.800 kr. til cand.scient. Daniel Miotto Dupont, Orsay C., Frankrig.

Se alle uddelinger i 2009 fra side 85 til 97.

1000

FOREBYGGELSE OG DOKUMENTATION

millioner kroner over de næste 10 år er afsat til forskning i, hvordan man får danskerne til at følge forebyggelsesrådene og finde ud af effekten af forskellige forebyggelsesindsatser. Mål: At færre danskere får kræft.

FOREBYGGELSE OG DOKUMENTATION

Kræft kan forebygges. Fire ud af 10 kræfttilfælde og næsten halvdelen af dødsfaldene kunne undgås, hvis vi alle lyttede til anbefalingerne om forebyggelse og indrettede vores samfund og opførte os derefter.

Kræftforebyggelse handler ikke kun om at begrænse rygning. Arbejdet for de 59 fastansatte medarbejdere og 31 studentermedhjælpere i forebyggelsesafdelingen har mange ben. Nogle arbejder med at undgå passiv rygning, hjælpe til rygestop og forhindre rygestart. Andres indsats

går på at fremme befolkningens fysiske aktivitet og forbrug af sund mad, så danskerne kan holde normalvægten. En gruppe sætter spot på danskernes sol- og solarievaner og risikoen for at få modermærke- og hudkræft, og så er der et stort arbejde med at få flere til at sige ja til tilbud om screening og vaccination.

Effekten af indsatsen bygger ofte på tæt samarbejde med andre foreninger og myndigheder, og cirka halvdelen af arbejdet finansieres af penge udefra.

Fire ud af 10 kræfttilfælde og næsten halvdelen af dødsfaldene kunne undgås, hvis der blandt andet blev lyttet til anbefalingerne om forebyggelse.

Den kunstige sol går ned

2009 blev året, hvor det for alvor gik op for danskerne, at solarier er kræftfremkaldende. En erkendelse, der allerede har fået konkrete konsekvenser. En for en fjerner kommunerne solarierne i kommunale bygninger, og en stor fitnesskæde valgte at give alle sine solarier det røde kort.

I juli 2009 flyttede Verdenssundhedsorganisationen WHO strålingen i solarier op i klasse 1 over årsager til kræft. Det betyder, at den videnskabelige dokumentation er stensikker: Brug af solarium kan give kræft.

Det har Kræftens Bekæmpelse og TrykFonden brugt mange kræfter på at fortælle de seneste år med kampagnen Sluk Solariet. I 2009 er der kommet flere konkrete beviser på, at budskabet er forstået.

-Solarier har stået i forskellige sundhedsfremmende sammenhænge, så som sportshaller, wellness- og fitnesscentre. Derfor har det ikke stået helt klart, hvor farlige solarier egentlig er. Men der er virkelig sket en ændring i løbet af det seneste år, siger Anja Philip, der er projektchef i Kræftens Bekæmpelses forebyggelsesafdeling.

Pres på kommunerne

En stor del af æren for den forståelse skal tilskrives lokale ildsjæle fra Kræftens Bekæmpelse, der har presset på over for kommunerne for at få dem til at forstå alvoren: Hvis man går i solarium bare en gang om måneden, øger man

risikoen for at få modermærkekræft med op til tre gange. Ved årsskiftet havde 19 kommuner valgt enten helt at lukke alle solarier i kommunale bygninger eller at forbyde dem for unge under 18 år.

-Der har været et fantastisk engagement lokalt for kampagnen. Og vi er imponerede over, at så mange lokalpolitikere har taget deres ansvar for forebyggelse alvorligt og arbejdet for at få slukket for solarierne så hurtigt, siger Anja Philip.

Fitness-kæden SATS droppede også sine 260 solarier i fire lande, heriblandt Danmark.

Flertal for forbud under 18 år

Sluk Solariet kampagnen arbejder for et forbud mod solariebrug for unge under 18. Undersøgelser fra solkampagnen viser, at 55,8 procent af danskerne bakker op om en 18-års grænse mod 45,5 procent i 2008. Samtidig er der sket et drastisk fald i antallet af unge mellem 15 og 19 år, der går i solarium. Mens det i 2007 var hver anden, der gik i solarium, var det kun hver tredje i 2009.

-De solarier, der er blevet slukket, er antalsmæssigt ikke så mange. Men signalet er stort og tydeligt – både over for borgere og over for politikerne på Christiansborg. For når lokalpolitikere og en kommerciel kæde kan se deres ansvar og rykke så hurtigt, så burde folketingspolitikere fra alle partier også kunne. Vi er nødt til at få et forbud for unge under 18, for det vil også være med til at vende trenden, så de unge holder op med at gå i solarium, bare fordi de andre også gør. Det er dér, vi skal hen, siger Anja Philip.

Sluk Solariet kampagnen arbejder for et forbud mod solariebrug for unge under 18 år.

Stort skred i holdning til rygning

Der var 23 procent rygere i december 2009 mod 28 procent året før. Et fald på hele fem procentpoint var det konkrete resultat i den årlige rygeundersøgelse kort før årsskiftet. Selv om der kan være usikkerhed om tallet, er det et vink med en vognstang om, at danskernes holdning til rygning markant er ændret.

De 23 procent rygere dækker over 16 procent dagligrygere og syv procent, der ryger af og til. Rygevanundersøgelsen er lavet af Sundhedsstyrelsen, Hjerteforeningen, Danmarks Lungeforening og Kræftens Bekæmpelse. Den gav også et par andre tal, der er værd at glæde sig over i arbejdet med at begrænse rygning: 67 procent af alle dagligrygerne har planer om at stoppe. 71 procent af alle de adspurgte er positive over for højere tobaksafgifter, og hele 84 procent går ind for, at man forbyder rygning i nærheden af børn og på alle skoler og uddannelsessteder for børn under 18 år.

-Det er den største bevægelse i holdningen mod et røgfrit liv, vi har set, men det er en ændring, vi har set over flere år. Det er et resultat af et årelangt arbejde med information og uddannelse af rygestopinstruktører og et samarbejde med andre foreninger og Sundhedsstyrelsen, siger forebyggelseschef Hans Storm.

Små lovgivningsmæssige skridt

Politisk har 2009 budt på en landsdækkende rygestopkampagne fra Ministeriet for Forebyggelse og Sundhed,

en forøgelse af tobaksafgiften med tre kroner med virkning 1. januar 2010 og en tilkendegivelse fra sundhedsministeren om at arbejde for et forbud mod vandpibetobaksvarer med et højt sukkerindhold, som især er målrettet unge.

Udmeldingen kom efter, at en undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse dokumenterede, at unge, der ryger vandpipe, har to til tre gange øget risiko for at blive cigaretrygere. Det fik også flere butikskæder til at fjerne vandpibetobak fra hylderne i 1.900 butikker landet over.

Store gevinster ved prisstigning

Men de politiske tiltag er dråber i havet, for der er stadig et stykke vej til målet. Regeringens egen forebyggelseskommission kom i foråret med en række anbefalinger, som regeringen har valgt ikke at følge. Det drejer sig blandt andet om at lade tobaksprisen stige til cirka 50 kroner for en pakke cigaretter.

En beregning fra Kræftens Bekæmpelse har vist, at en prisstigning på 10 procent hvert femte år vil give 21 procent færre lungekræfttilfælde i år 2050.

Evalueret af rygelov udskudt med to år

Regeringen har besluttet at udskyde en revidering af rygeloven med to år. Det sker på trods af en evalueringsrapport, der blandt andet viste, at der trods et stort fald i antallet af danskere, der udsættes for passiv rygning, stadig er omkring 180.000 voksne, der møder tobaksforurennet luft på arbejdet. En anden undersøgelse viste, at mindst en tredjedel af de unge mellem 16 og 20 udsættes for passiv rygning på deres skole eller uddannelsesinstitution.

Befolkningen er klar, politikerne er ikke

Befolkningen er klar til en stramning, og mange gør noget ved det derhjemme. Ud over meldingerne fra rygevanundersøgelsen viste en Rambøll-måling i Jyllands-Posten, at rygning er bandlyst – også for gæster – i seks ud af ti danske hjem.

-Befolkningen er mindst 10 år foran politikerne. Der er stor tilslutning til alle forebyggelseskommissionens og Kræftens Bekæmpelses forslag om et liv uden røg. Men politikerne har valgt at udsætte en stramning. Det betyder reelt, at man accepterer to år mere med dødsfald på grund af passiv rygning, som kunne være undgået, siger Hans Storm.

Resultater i 2009

- Udarbejdelse af landkort på cancer.dk/kommuner, der viser, hvilke kommuner, der har tilbud til borgerne om rygestop og rehabilitering efter kræftsygdom.
- Solidt lobbyarbejde i samarbejde med en række foreninger førte til, at cyklismen fik et kæmpe løft, da Folketinget vedtog en ny trafikftale. Kommuner og staten investerer omkring tre mia. kroner de næste fem år i blandt andet cykelbyprojekter og forbedret trafikikkerhed for cyklister.
- Start på fuldkornskampagne, der skal få danskerne til at spise mere fuldkorn, der modvirker overvægt og blandt andet forebygger kræft.
- 1.300 gode råd fra børnefamilier, der deltog i 6 om dagens konkurrence Vild med Grønt, om hvordan man kan få børn til at spise flere grøntsager.
- Kampagnen Vidunderlivet, der skal udbrede kendskab til livmoderhalskræft, vaccine og screening til unge kvinder, er på et år nået ud til 40 procent af målgruppen.
- Underskriftindsamling til fordel for gratis HPV-vaccine til kvinder mellem 16 og 26 år nåede 87.289 underskrifter på 19 dage.
- Interviews med 230 patienter og pårørende danner grundlag for rapport om behov for information om sygdom, behandling, bivirkninger og livet efter behandling.
- Undersøgelse af sundhedspersonalets udfordringer og praksis, når det gælder børn som pårørende til kræftpatienter, viste stort behov for uddannelse og retningslinjer for, hvordan man kommer børnene og deres familier i møde.
- Undersøgelser om livsstilsvaner; alkohol, stoffer, tobak, fysisk aktivitet, solariebrug og udsættelse for passiv rygning samt om holdninger til stramninger af rygeloven og højere priser på tobak.
- Lancering af nyt website rensluften.dk med viden om luftforurening indendørs og udendørs.
- NORDCAN opdateret med antal kræfttilfælde frem til 2007 og dødsfald frem til 2006. Derudover er det nu muligt at fremskrive incidens og dødelighed i op til 20 år.
- Sammenligning af overlevelse for danske kræftpatienter i tre perioder fra 1995 og frem til 2007 viser, at overlevelsen er forbedret.
- Afprøvning af projekt X:IT, der skal forebygge rygning blandt unge, i Ålborg og Herning.
- Kampagne om vandpiberygning, Dropsliktoak.dk. Undersøgelse viser, at unge, der ryger vandpibe har to-tre gange så stor risiko for at blive cigaretryger.

Fokuspunkter 2010

- Arbejde for at få sat et stort fingeraftryk på Kræftplan III om forebyggelse.
- Videreudvikle partnerskaber, der er etableret for fysisk aktivitet – blandt andet om forskning i at få flere til at cykle.
- Opdatering af NORDCAN med tal fra 2008.
- Sammen med Trygfonden etableres et Centre of Excellence, der skal sørge for at udnytte erfaringer fra solkampagnen og få publiceret denne viden.
- Sikre gode projekter fra strategisk satsning om forskning i forebyggelse i samarbejde med Trygfonden og Syddansk Universitet.
- Publicere nye sammenlignelige overlevelsestal for hele Norden, der kan demonstrere, om der er en effekt af de danske kræftplaner.

30.000

PATIENTSTØTTE

Flere end 30.000 danskere får årligt diagnosen kræft. Mange kræftpatienter klarer sig med hjælp fra hospitalet, familie og venner, mens andre kræft-ramte og deres pårørende har brug for viden, hjælp og støtte.

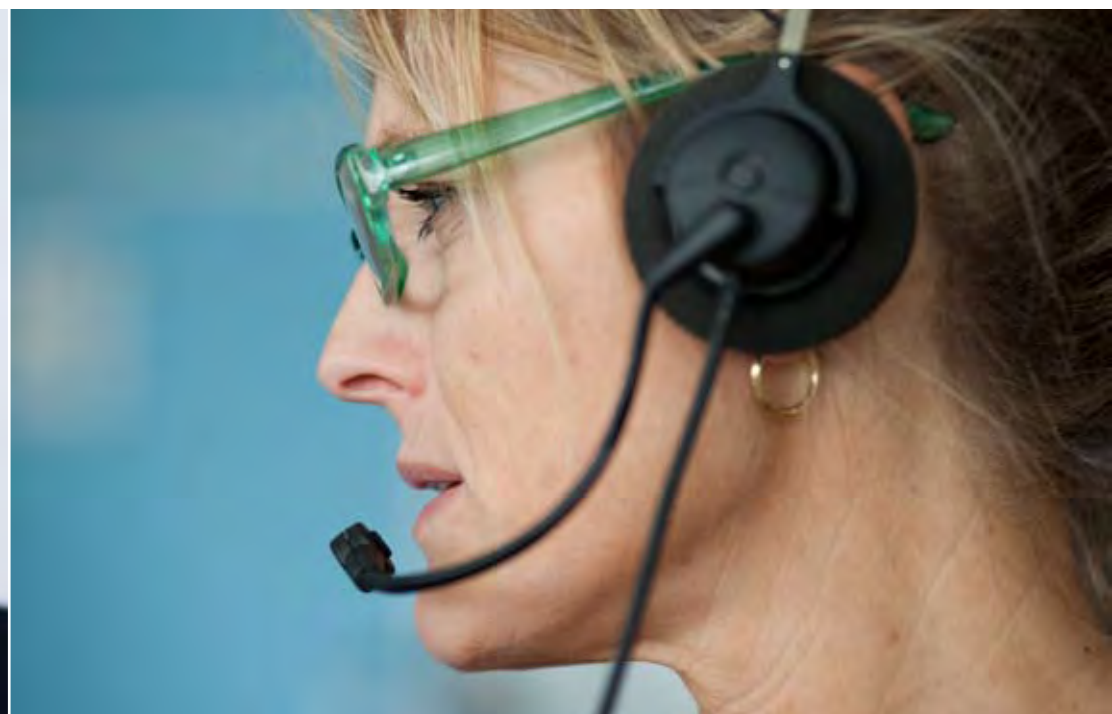
PATIENTSTØTTEAFDELINGEN

■ 88.500 kræftpatienter, pårørende, efterladte og andre brugere har i 2009 enten deltaget i aktiviteter og tilbud eller fået rådgivning og støtte af professionelle hos Kræftens Bekæmpelses kræftrådgivninger. 12.210 af henvendelserne kommer fra mennesker, som har henvendt sig enten telefonisk eller skriftligt til Kræftlinjen.

Patientstøtteafdelingens flere end 115 medarbejders for- nemste opgave er at hjælpe mennesker videre gennem rådgivning og aktiviteter på kræftrådgivningerne, RehabiliteringsCenter Dallund og Kræftens Bekæmpelses gratis telefonrådgivning, Kræftlinjen. Meget viden formidles gennem www.cancer.dk

Afdelingen indsamler, udvikler og formidler hele tiden ny viden og metoder alt sammen til gavn for kræftpatienter og deres pårørende. Og der er særligt fokus på at hjælpe kræftpatienter til at få et samlet og godt patientforløb.

I 2009 hen- vendte 12.210 mennesker sig enten telefonisk eller skriftligt til Kræftens Bekæmpelses gratis telefon- rådgivning, Kræftlinjen.

Huse uden døre

Kræftens Bekæmpelses kræftrådgivninger er i gang med at ændre konceptet for sine kræftrådgivninger fra rådgivning med tidsbestilling til en åben rådgivning, hvor patienter og pårørende får tilbud om støtte så snart, de træder ind af døren. Foreningens kræftrådgivning skal fremover bygges op om tre principper: Åben rådgivning, tæt på sygehusene og tæt på det levede liv.

Om fem år skal syv nye rådgivningscentre for kræftpatienter og deres pårørende stå klar tæt på hospitalernes kræftcentre i Aalborg, Herning, Vejle, Odense, Roskilde, Næstved og Herlev.

-Vores mål er at kunne hjælpe langt flere kræftpatienter og deres pårørende – og gerne så tidligt i sygdomsforløbet som muligt. Samtidig vil placeringen tæt på sygehuse betyde, at vi får et langt tættere samarbejde med personalet på hospitalerne til gavn for patienterne, siger afdelingschef Anne Nissen fra Patientstøtteafdelingen.

Kræftens Bekæmpelse ønsker at blive mere synlig og dermed mere tilgængelig. Det er baggrunden for, at man flytter kræftrådgivningerne tæt på kræftcentrene. Rammerne skal indbyde til åbenhed og samvær, så man tilgodeser det behov, mange har for at møde ligestillede og dele erfaringer.

Inspiration fra Skotland

Inspirationen til de åbne rådgivninger kommer fra de skotske Maggie centre, som ligger tæt på kræftafdelingerne. I Maggie centrene stiller man store krav til bygningen, fordi

man forventer, at det fysiske rum gør en betydelig del af arbejdet, f.eks. er køkkenet et meget centralt element. Der kan man tage sig en kop kaffe, når man kommer og så tage stilling til, hvad man gerne vil.

Det samme er tilfældet på Kræftens Bekæmpelses nye rådgivningscenter Hejmdal i Århus, som ligger tæt på kræftafdelingen på Århus Sygehus. Centret åbnede i 2009. Man bliver budt velkommen i et stort fællesrum. Har man brug for lidt mere privatliv eller rådgivning, er der samtalerum på øverste etage. I kælderetagen er der aktiviteter som malerværksted, fysisk træning, massage og motionscykler.

-Det er lykkedes os at få skabt et åbent, imødekommende og favnende hus. Der foregår rigtig mange aktiviteter i huset, og det tiltrækker nye brugere, siger Anne Nissen.

Ny rådgivning i Aalborg

Realdania har bevilget 50 millioner kroner til etableringen af de syv kræftrådgivninger. Der er tale om et fem årigt projekt. Kræftens Bekæmpelse bidrager selv med 100 millioner kroner. Det første byggeri, som sættes i gang, bliver i Aalborg.

Patientrådgivning bygges op om tre principper

Kræftens Bekæmpelse har i dag 15 kræftrådgivninger og 12 mindre, lokale rådgivninger. Kræftens Bekæmpelses rådgivning er under udvikling og bygges op om tre principper. Det ene store princip er rådgivningscentre helt tæt på sygehusene. Det andet er åbne rådgivninger, hvor man kan komme ind fra gaden uden tidsbestilling, hvilket man f.eks. allerede kan i København og i Holbæk. Det sidste princip er tilbud lokalt i alle kommuner tæt på patienternes bopæl. (Se artikel side 30).

På Kræftens Bekæmpelses nye rådgivningscenter Hejmdal i Århus bliver man budt velkommen i et stort fællesrum.

Vi glemmer helt, vi er syge

Flere og flere kommuner samarbejder med Kræftens Bekæmpelse om at tilbyde aktiviteter og støttetilbud til kræftpatienter og pårørende i kommunerne. I flere nordjyske kommuner tilbyder man blandt andet fysisk aktivitet.

Flere og flere kommuner samarbejder med Kræftens Bekæmpelse om at tilbyde aktiviteter og støttetilbud til kræftpatienter og pårørende i kommunerne. F.eks. tilbyder fem nordjyske kommuner fysisk aktivitet og socialt samvær en gang om ugen. En af deltagerne er Jytte Jensen Høj fra Hadsund.

Hver eneste onsdag trækker den 58-årige Jytte Jensen Høj i sit træningstøj og drager af sted for at mødes med 15 – 20 andre kræftpatienter fra kommunen. Dagen starter med opvarmning samt pulstræning og slutter af med 15 minutters afslappende øvelser til rolig musik. Derefter er der kaffe og rundstykker og tid til snak og hygge.

-Jeg nyder i den grad at være med. Vi får rørt os. Vi får snakket - selvfølgelig om sygdommen, men også om alt mulig andet. Og så synger vi. Ofte glemmer vi rent faktisk, at vi er syge, fortæller den 58-årige Jytte Jensen Høj fra Hadsund.

Jytte Jensen Høj har deltaget i motionstilbuddet siden april 2008.

-Jeg fik konstateret kræft i æggestokkene i 2006. Blev behandlet og erklæret rask, men er nu kronisk syg, fordi jeg har haft tre tilbagefald og været igennem tre omgange kemoterapibehandlinger. Og jeg kan desværre mærke, at den er gal igen, siger hun.

Derfor er det utroligt vigtigt for Jytte Jensen Høj at vide, at det er let at komme i kontakt med andre kræftpatienter tæt på, hvor hun bor.

Sundhed i bevægelse

I forbindelse med kommunalreformen blev ansvaret for kræftrehabiliteringen samlet i kommunerne.

I fem nordjyske kommuner lyder opskriften en gang om ugen på: Pilates, aerobic, hop, pulstræning og afspænding samt på kaffe og samvær for deres kræftramte borgere.

Regionschef Torben Færk fra Kræftens Bekæmpelse står bag aftalerne med kommunerne.

-Vi har taget udgangspunkt i fysisk aktivitet, fordi vi ved, at motion har en gavnlig effekt på kræftpatienters velbefindende, og vi ved, at det har stor betydning at møde andre i samme situation. Hensigten er, at de kræftramte skal knytte kontakter, nye venskaber og etablere netværk. Og er der nogen, der har lyst til at arrangere foredrag eller lignende, er det også muligt, siger Torben Færk.

Kommunerne har ansvaret for projektledelsen og administrative opgaver. Kræftens Bekæmpelse har i flere tilfælde givet økonomisk tilskud, så den fysiske træning kunne startes.

Lokalrådgivning

Et andet eksempel på Kræftens Bekæmpelses samarbejde med kommunerne er i Sorø. Her åbnede kræftrådgivningen i juni 2009 som en del af et samarbejde med Sorø Kommune, der blandt andet går ud på, at Kræftens Bekæmpelse stiller en rådgiver til rådighed fire timer om ugen.

-Vi er kommet rigtig godt fra start. Rådgiveren fra kræftrådgivningen i Næstved har mindst to samtaler hver gang, hun er der. I samme tidsrum driver frivillige en åben café, hvor der er samtalegrupper og andre tilbud, siger regionsleder Anne Mau fra Kræftens Bekæmpelse.

Resultater i 2009

- Åbning af Hejmdal – Kræftpatienternes hus i Århus og dermed muligheden for i samarbejde med Århus Sygehus at oprette et nyt tilbud: 'Krop og kræft'.
- Samarbejdet med kommunerne har udviklet sig. Pt. er der mulighed for at få rådgivning over 25 steder i hele landet.
- Kræftlinjen har bidraget med at opsamle og dokumentere viden om behandling i udlandet, herunder i Kina og Frankfurt.
- Fokus på at rådgive kræftramte familier, hvor både børn og voksne i familien er i centrum.
- Brugerundersøgelse der viste, at patienter og pårørende er meget glade for den støtte og rådgivning, de får på rådgivningerne.
- Kræftens Bekæmpelses første landsmøde for unge kræftramte var en stor succes.
- Nyt kostsite med fokus på kost til patienter.
- Patientforeningerne er gået sammen og har henvendt sig til sundhedsministeren for at komme med i Kræftplan III. Det har båret frugt, så der nu er kommet tre patientrepræsentanter med i det videre arbejde med Kræftplan III.

Fokuspunkter 2010

- Kræftens Bekæmpelse er i gang med at ændre konceptet for sine kræftrådgivninger fra traditionel rådgivning med tidsbestilling til en åben rådgivning, hvor patienter og pårørende får tilbud om støtte så snart, de træder ind af døren. (Se artikel side 29).
- Fokus på kræftrehabilitering. Der holdes blandt andet en stor kommunekonference – evaluering af 11 kommunale kræftrehabiliteringsprojekter og en conference om senfølger.
- Flere frivillige skal løse opgaver, der tager udgangspunkt i patienternes behov. Fokus er på at formulere nogle klare opgaver og mål for dette arbejde.
- Relancering af Kræftlinjens brevkasse og forberedelse til at få etableret online-rådgivning.
- Større synlighed af patientstøtteafdelingens tilbud.
- Medicinsk Teknologivurdering (MTV) om kræftrehabilitering, Syddansk Universitet og Dallund.
- Brugerinddragelse – patienter skal uddannes til at være patientpolitikere.

SIKKERHED

KVALITETSENHEDEN

og høj kvalitet i kræftforløbet er omdrejningspunktet. Fokus er at sikre, at kræftpatientens rejse i sundhedsvæsenet er baseret på individuelle behov, er af højeste faglige kvalitet og uden forsinkelse.

KVALITETSENHEDEN

Kvalitetsenheden fungerer ikke alene som kræftpatienternes "vagthund", men forsøger også via sit samarbejde med sundhedsvæsenet at få rettet op på kritiske forhold.

Derfor indsamler de otte medarbejdere og fire studentermedhjælpere dokumentation om patienternes oplevelser i mødet med sundhedssystemet for at sikre kvaliteten gennem hele sygdomsforløbet.

Alle kræftpatienter har krav på optimal behandling under trygge forhold. Hvad enten det gælder hurtig udredning af sygdommen, et sammenhængende behandlingsforløb uden forsinkelser eller behov for ekspertise i den ofte vanskelige tid, der følger efter udskrivelsen fra hospitalet.

Høj kvalitet og patientsikkerhed i kræftforløbet er omdrejningspunktet i Kvalitetsenheden.

Stort behov for bedre kontrolforløb

Mere end hver anden kræftpatient føler sig ladt i stikken ved kontrolbesøg på hospitalet. Kvalitetsenheden er derfor klar med forslag til forbedringer, der kan indgå i regeringens Kræftplan III.

Kræftpatienter efterlyser grundigere kontrolforløb, der ud over undersøgelser for tilbagefald og spredning af sygdommen også omfatter bedre information om, hvilke symptomer de selv skal være på vagt over for. Derudover savner mere end hver tredje kræftpatient professionel vejledning i at håndtere en ændret dagligdag, hvor mange dør med senfølger og psykiske reaktioner efter behandlingen.

Det er nogle af hovedpunkterne i den omfattende undersøgelse blandt over 900 kræftpatienter, som Kvalitetsenheden gennemførte i 2009. Undersøgelsen blev i efteråret offentliggjort på en stor konference med repræsentanter fra de sundhedsansvarlige myndigheder.

-Alle var enige om, at der er brug for fagligt fælles fodslag omkring markante forbedringer af kontrolforløbene til gavn for patienterne, siger lederen af Kvalitetsenheden, overlæge Janne Lehmann Knudsen, ph.d. og Master i Sundhedsledelse.

Angsten for spredning

Ikke alle kræftpatienter har samme behov for kontrol, men fælles for de fleste er angsten for, at kræftsygdommen er vendt tilbage eller har spredt sig. Behovet for information er derfor stort.

-Det er nødvendigt med individuelle planer, så den enkelte patients utryghed minimeres. Ingen må føle sig ladt i

stikken, hvad enten det gælder sygdomskontrol, psykosociale problemer eller genoptræning, siger Janne Lehmann Knudsen.

Det er målet, at en forbedret kontrolindsats indgår i den Kræftplan III, regeringen ventes at fremlægge i sommeren 2010.

Patienternes beretninger

Baggrunden for Kvalitetsenhedens indsats for bedre kontrolforløb var en række spontane indlæg på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside. De kom fra kræftpatienter, der ganske enkelt følte sig lige så utrygge efter deres kontrolbesøg som før.

Netop dialogen med kræftpatienterne er af stor betydning for Kræftens Bekæmpelse. Derfor har kræftpatienter, der har oplevet fejl eller uheldige hændelser i deres behandling, stadig mulighed for at fortælle om det via foreningens hjemmeside.

Alene i 2009 fik Kvalitetsenheden således et detaljeret indblik i flere end 100 særdeles uheldige forløb. Denne viden er til stor hjælp for Kræftens Bekæmpelses indsats for at forbedre patientsikkerheden.

Kræftpatienter efterlyser bl.a. grundigere kontrolforløb. Det viser en omfattende undersøgelse blandt flere end 900 kræftpatienter.

KVALITETSENHEDEN

Kræftpatientens GPS

Patienter og pårørende kan via cancer.dk finde frem til præcis hvilke danske sygehuse, der behandler netop deres kræftsygdom. Ud over klar besked om behandlingstilbud, ventetider og muligheder for rådgivning kan interesserede også læse om andre patienters oplevelser og vurdering af den enkelte afdeling.

Hvor i landet kan jeg blive behandlet for min sygdom? Er der ventetid, og hvilken behandling kan jeg få?

De spørgsmål har langt de fleste kræftpatienter og deres pårørende brug for hurtige svar på. Derfor lancerer Kvalitetsenheden nu et helt nyt tilbud: Patientens GPS.

-I stedet for at klikke sig igennem utallige websider, som ikke alle er let tilgængelige, skal det via Kræftens Bekæmpelses hjemmeside hurtigt og nemt kunne lade sig gøre at finde frem til præcis de oplysninger, man har brug for, siger kvalitetskonsulent Mette Bisgaard.

Samarbejde med patienter

Ideen til Patientens GPS opstod for godt halvandet år siden, da Kvalitetsenheden opdagede, at der intetsteds fandtes et samlet overblik over, hvor der blev behandlet for kræft i Danmark. Tilgængelige oplysninger om de enkelte afdelinger var ydermere ofte mangelfulde.

-Og så gik vi ellers i gang. I tæt samarbejde med patienter og kræftafdelinger har vi derfor nu indsamlet så mange faktuelle oplysninger, at vi føler os klar til at præsentere et 'Danmarkskort' for de mest hyppige kræftsygdomme, siger Mette Bisgaard.

Planen er en løbende udvidelse af oplysningerne i Patientens GPS.

Læs mere www.cancer.dk under 'Behandlingssteder' for hver sygdom.

Patienter og pårørende kan via cancer.dk finde frem til præcis hvilke danske sygehuse, der behandler deres sygdom. Kvalitetsenheden har nemlig lanceret 'Patientens GPS'.

Fokuspunkter 2010

- Patientsikkerhed under kræftforløb. Særlig fokus på at identificere risici under patientens møde med alle dele af sundhedssystemet.
- Udbrede viden om kræftpatienters oplevelser i forhold til at sikre kvaliteten. Bl.a. med baggrund i ny undersøgelse af kræftpatienters behov og vurdering af forløbet fra første spæde tegn på sygdom over behandling til efterkontrol og rehabilitering.
- Samarbejde med Patientforsikringen for at indkredse, hvor kommunikationssvigt er årsag til anmodning om skadeserstatning.
- Brugerinddragelse i kræftbehandling. Særligt projekt omkring de brystkirurgiske afdelinger i hovedstadsområdet.
- Indsats for ændret praksis på områder, hvor patienter og pårørende oplever svigt, men samtidig også identifikation af de gode forløb. Derfor udarbejdes håndbog med anvisninger til kvalitetsforbedringer i behandlingssystemet.
- Forsøg med særlig indsats for socialt udsatte kræftpatienter.
- Overvågning af kræftforløb.

2.5000

FRIVILLIGE

frivillige har fast tilknytning til Kræftens Bekæmpelse. Dertil kommer de mange tusinde, der løser enkeltopgaver som f.eks. landsindsamlingen. I alt arbejdede 35.000 mennesker frivilligt for foreningen i 2009.

FRIVILLIGE

■ 400 fuldtidsstillinger. Så meget svarer det til, når man gør op, hvor meget arbejde, de frivillige gør for Kræftens Bekæmpelse.

Frivilligt arbejde i Kræftens Bekæmpelse dækker over mange funktioner og kompetencer. Nogen arrangerer landsindsamlinger, motionsarrangementer og foredrag. Andre hjælper i støttegrupper eller på hospitalsafdelingerne. En tredje gruppe sørger for at holde de lokale kommunalbestyrelser fast på deres forpligtelser i forhold til forebyggelse og rehabilitering.

For at rekruttere, kvalificere, hjælpe og støtte de mange tusinde frivillige er der 42 ansatte fordelt i Lokalforeningsafdelingen, Enheden for kvalificering af frivillige og i de forskellige regionsenheder.

Det frivillige arbejde i Kræftens Bekæmpelse dækker over mange funktioner og kompetencer.

Stafet for Livet breder sig

Det startede med en enkelt stafet i Holbæk i september 2006. Allerede i 2007 var der fem og året efter seks. I 2009 var der Stafet For Livet i syv byer med mere end 2.500 deltagere, der gik og løb og indsamlede omkring 800.000 kroner. Men mindst lige så vigtig er følelsen og betydningen af ikke at stå alene med kræften, men være sammen om det.

Jeg havde en følelse af, at det her vil jeg kunne overleve. Og jeg fandt nogle kræfter, der sagde, at kommer jeg godt igennem, så er mit næste job at hjælpe til med at samle penge, så vi kan støtte nogle af de unge mennesker, der bliver ramt af kræft.

Sådan sagde Margit, en af de 48 fightere, der deltog i Fighterrunden, da der var Stafet For Livet i Fredericia i juni. Fighterne er tidligere og nuværende kræftpatienter, der åbner stafetten. Margit var fighter for tredje gang og var også med til at arrangere stafetten.

Kræftpatienter hyldes og mindes

Stafet for Livet er en holdaktivitet, men ikke en konkurrence. Holdene bærer stafetten rundt på banen i et døgn, men rundt omkring foregår alt det andet vigtige; det sociale samvær, information, underholdning og andre aktiviteter, der gør det til et døgn, hvor man sammen støtter dem, der har kræft og mindes dem, der ikke klarede det.

Samtidig er det en indsamlingsaktivitet, hvor deltagerne f.eks. via sponsorer kan indsamle penge til Kræftens Bekæmpelse.

-Overordnet handler det om at samle ind til Kræftens Bekæmpelse og også hylde dem, der er virkelig er fightere. Dem, der har klarer det, dem, der er i gang med at klare det, dem der måske skal i gang med at klare det, sagde en deltager fra årets stafet i Fredericia.

Forberedelser i gang til næste stafet

Det var tredje gang, der var stafet i Fredericia. Hele 530 mennesker deltog, og overskuddet blev cirka 140.000 kroner – en fordobling fra året før. Forberedelserne er i fuld gang til den 5. juni, hvor startskud nummer fire lyder.

Forberedelserne er også i gang otte andre steder i landet. Heriblandt Næstved, der den 28. august sender sin anden stafet af sted, efter at 18 hold deltog i den første stafet.

-Vi glæder os utroligt meget, og vi er allerede halvvejs med planlægningen her midt i januar, fortæller Inga Hansen, arrangør og formand for lokalforeningen i Næstved.

-Det er helt anderledes at arrangere Stafet For Livet end det andet arbejde i lokalforeningen. Vi har skullet trække i en masse tråde i erhvervslivet og i forhold til pressen, og vi skulle finde en masse frivillige. Men vi får ikke jo ikke nej nogen steder, alle er meget glade for at hjælpe med Stafet For Livet, siger hun.

Sidste år kom planlægningen først i gang i marts, så der var tryk på, men alt klappede, og stafetten forløb godt:

-Over al forventning. Det var et stort arbejde, men det var også dejligt, og det opvejes af alt den glæde, så mange mennesker viste os og hinanden den dag, siger Inga Hansen.

Læs mere på www.stafetforlivet.dk

Se film om Stafet For Livet på www.cancer.dk/cancer/nyheder/webtv

Stafet for Livet er en holdaktivitet, men ikke en konkurrence. Otte steder i landet bliver der i 2010 afholdt Stafet for Livet.

FRIVILLIGE

Regional organisering samler de frivillige kræfter

Frivillige i Kræftens Bekæmpelse rundt omkring i landet udfører arbejde, der svarer til 400 fuldtidsstillinger. Det er en enorm indsats, men der er mange flere opgaver, der kan løses. For at definere de mange gamle og nye opgaver og finde de rigtige hænder til at løse dem på bedst mulige måde har Kræftens Bekæmpelse oprettet ROR, der står for Den Regionale Organisering.

ROR er populært sagt alt det, der foregår uden for Strandboulevarden – i rådgivningerne, i lokalforeningsbestyrelserne og regionsudvalgene og i forbindelse med de forskellige forebyggelseskampanjer, fortæller Bjarne Heide Jørgensen, chef for Lokalforeningsafdelingen.

Han er også et af de tre ben i ledelsen af ROR. Ud over ham er det Anne Nissen, chef for Patientstøtteafdelingen og Hans Storm, chef for Forebyggelsesafdelingen. De tre afdelingers samlede ekspertise, kompetence og erfaring danner grundlag for, at der kan tales med klar og tydelig røst, når Kræftens Bekæmpelse ytrer sig lokalt.

Styrkelse af den lokale indsats

For det er lige netop det, ROR gerne skulle føre til; en stærkere lokal indsats for de kræftramte.

-Det vigtigste er, at ROR skal flytte kræftindsatsen ud lokalt. Vi gør det, fordi en masse mennesker skal hjælpes, og det kan vi gøre mest effektivt lokalt ved at være politikere og sørge for, at regionerne og kommunerne lever op til deres ansvar, siger Bjarne Heide Jørgensen.

Der løses i dag mange forskellige opgaver af frivillige hænder. Nogle består i praktiske opgaver i f.eks. Igen-butikkerne eller med at arrangere begivenheder så som landsindsamling og Stafet for Livet. Andre frivillige giver en hånd med i arbejdet med at hjælpe patienter og pårørende – f.eks. ved at køre netværksgrupper i forbindelse med rådgivningerne eller som støttepersoner for patienter. Og så er der arbejdet med at holde kommunerne og regionerne i ørene og presse på for, at opgaver i forbindelse med især forebyggelse og rehabilitering bliver løst.

Sluk Solariet viste, at man kan nå resultater

Det arbejde har i 2009 blandt andet handlet om kampagnen 'Sluk Solariet', der gik ud på at få slukket solarier i de kommunale bygninger. Et arbejde, som 34 lokalforeninger deltog aktivt i, og som har båret frugt. 19 kommuner har valgt at slukke de kommunale solarier.

-Det er også lykkedes mange steder at få dialog med kommunerne og få lavet samarbejder om bl.a. rehabiliteringsprojekter, hvor Kræftens Bekæmpelse deltager med et mindre beløb, ekspertise, ledelse og anden arbejdskraft, mens kommunen så bidrager med resten, fortæller Bjarne Heide Jørgensen.

Lokalforeninger skal være mere politisk bevidste

Med ROR er planen, at det frivillige arbejde fordeles, så det politiske arbejde primært foretages af lokalforeningernes bestyrelser, mens øvrige opgaver i højere grad varetages af andre frivillige. At man ikke forventes at være aktiv på alle indsatsområder, gør det nok nemmere at tiltrække flere frivillige til de enkelte aktiviteter. Det skulle gerne styrke en bred og synlig interesse for kræftsagen lokalt.

-Det er en nytænkning i Kræftens Bekæmpelse. Vi får helt sikkert mobiliseret mange nye frivillige, der kan skabe synergi med og baggrund for det politiske arbejde for kræftsagen. På sigt skal vi have alle lokalforeningsbestyrelser til at være aktive med den politiske pression lokalt,

Med Den Regionale Organisering (RO) er planen, at det frivillige arbejde fordeles, så det politiske arbejde primært foretages af lokalforeningernes bestyrelser, mens øvrige opgaver i højere grad varetages af andre frivillige.

for eksempel så kommunen slukker solarier eller sørger for rehabiliteringstilbud, siger Bjarne Heide Jørgensen.

En undersøgelse fra Enheden for kvalificering af frivillige har vist, at tre ud af fire frivillige vurderer, at lokale frivillige i Kræftens Bekæmpelse kan påvirke de beslutninger, der tages af politikere og ansatte i kommunerne.

Fælles for alle de forskellige frivilligopgaver er, at der er professionel støtte at hente, dels i regionerne i form af regionsledelse og –konsulenter, dels i Enheden for kvalificering af frivillige, hvis opgave er at definere, hvor der er brug for frivillige kræfter samt finde, uddanne og hjælpe de rigtige personer.

Resultater i 2009

- Årets landsindsamling satte igen rekord og indbragte 31,5 millioner kroner.
- Lyserød lørdag blev holdt i næsten 50 byer den 17. oktober. I alt blev der indsamlet omkring 600.000 kroner.
- Læge Peter Qvortrup Geisling fra DR-1 Ha' det godt programmer holdt foredrag om forebyggelse på årets forebyggelsesmøder.
- De fem regionsudvalg har året igennem haft god dialog med regionerne om blandt andet pakkeforløb, ventetider på mammografi og palliation.
- Stor kortlægning af frivilligt arbejde i Kræftens Bekæmpelse udarbejdet af Enheden for kvalificering af frivillige. En af konklusionerne er, at den frivillige arbejdskraft svarer til 400 heltidsstillinger.
- Hver fjerde lokalforeningsbestyrelse har stillet spørgsmål til politikerne i forbindelse med valgkampen op til kommunalvalget, herunder om slukning af solarier.
- Relancering af Sløjfen – bladet til de frivillige. Det udkommer nu seks gange om året og henvender sig til alle typer af frivillige i Kræftens Bekæmpelse.
- Det første fælles kursuskatalog for alle frivillige i Kræftens Bekæmpelse blev udgivet af Enheden for kvalificering af frivillige.

Antal frivillige, 2008, 2009 og forventninger til 2010.

Afdeling:	2008	2009	Forventninger 2010
Lokalforeningsafdeling			
- foreningsarbejde	1.500	1.370	1.560
- events	500	950	1.550
Patientstøtteafdeling	800	900	1.200
Forebyggelsesafdeling	300	1.000	1.740
Andre	100	1.270	1.325
I alt	3.200	5.490	7.375

(Tal i tabel er afrundet, baseret på optælling på aktiviteter)

Kilde: Frivilligundersøgelse 2009-2010, Enheden for kvalificering af frivillige

Fokuspunkter 2010

- Lokalforeninger i alle 98 kommuner.
- Styrkelse af det lokale engagement i repræsentantskabets arbejde.
- Lokalforeningsbestyrelserne går aktivt med i det lokale, kræftpolitiske arbejde.
- Træk Vejret Frit kampagnen om røgfrihed bredes ud over hele landet.
- Landsindsamling med mindst lige så godt resultat som 2009.
- Stafet for Livet i 10 – 13 byer.
- Aktiviteten for Lyserød Lørdag øges med ønskeligt 50 procent.

7%

MARKETING

Kræftens Bekæmpelse fik i 2009 kun syv procent af foreningens indtægter fra det offentlige. Det svarer stort set til det beløb, som foreningen skal betale i moms.

Gitte Byrgesen vandt hovedpræmien
– en million kroner i Kræftens
Bekæmpelses novemberlotteri 2009.

MARKETING

MARKETING

Marketing- og indsamlingsafdelingens opgave er at skaffe penge til foreningens mange aktiviteter. Medlemmer, lotterier, erhvervspartnerkaber og markedsføring af arv udgør de store grundstene i det økonomiske fundament.

Det kræftpolitiske landskab udvikler sig hastigt. Derfor har Kræftens Bekæmpelses nye vision og strategi lagt op til et stærkt forøget aktivitetsniveau, som igen kræver markante stigninger i de indsamlede midler.

I den kommende tid vil indsamlingstemaerne blive udvidet til også at afspejle en række nye temaer: Forebyggelse, tidlig diagnose af kræftsygdomme og senfølger hos patienter, som har vundet kampen mod kræft. Områder, hvor der også er behov for mange penge til forskning.

En million er rigtigt mange penge

Kræftens Bekæmpelses lotterier har stor succes. På to år er det overskud, som salget af lodder giver til kampen mod kræft, steget med 46 procent siden lavpunktet i 2007. De 10 lotterier i 2009 omsatte for i alt 99 millioner kroner og gav et samlet overskud på 57 millioner kroner. Lotterierne er foreningens tredje største indtægtskilde. Kræftens Bekæmpelse har besøgt vinderen af hovedpræmien i novemberlotteriet.

Da Gitte Byrgesen en novemberformiddag i 2009 åbnede kuverten fra Kræftens Bekæmpelse, troede hun ikke sine egne øjne. Hun gik lidt frem og tilbage i sin lejlighed i Birkerød. Forsøgte forgæves at få fat på sin datter over telefonen, men gik så i stedet hjem til en bekendt.

-Jeg troede først rigtigt på det, da han sagde: 'Gud Gitte – du har vundet en million!' Jeg blev så glad, men prøvede også samtidig at tage det med ro, fortæller Gitte Byrgesen.

Gitte er social- og sundhedshjælper i Birkerød Kommune og bor alene i sin hyggelige leje-lejlighed. Hun har ingen bil, men klarer sig med bus og tog – også når hun skal på tværs af Nordsjælland for at træne håndboldspillere i Humlebæk. Og sådan skal det blive ved med at være.

-En million kroner er rigtigt mange penge for mig. Det er ikke nok til at slippe det hele. Men nu behøver jeg ikke overveje, om jeg skal købe nye støvler, eller om jeg har råd til at gå til en koncert, jeg har lyst til. Og jeg kan få gjort nogle af de ting, jeg gerne vil, siger Gitte Byrgesen.

Lejligheden skal sættes i stand

Derfor er hun ved at få opfyldt en gammel drøm om at få

sat lejligheden i stand. Hun tager ganske vist selv tapet ned, men maleren får lov til at sætte nyt op. Hun har betalt lidt gammel gæld og sin datters studiegæld. Og så skal der også være til en skitur med datterens familie og en tur til Spanien til sommer med barnebarnet.

Resten af pengene er sat i obligationer og aktier, så Gitte har råd til at gå på efterløn som 60-årig, hvis det er det, hun vil om syv år. Eller næsten resten: Det første, Gitte Byrgesen gjorde efter at have fået gevinsten, var at forære 50.000 kroner til Kræftens Bekæmpelse.

-Jeg synes, at det er meget vigtigt, at der bliver forsket i sygdommen. Der er så mange mennesker, der får kræft. Det er også for at støtte, jeg spiller i lotteriet. Jeg havde aldrig forestillet mig at vinde, siger Gitte.

Støtten er drivkræften

Dermed ligner Gitte billedet af den typiske spiller i Kræftens Bekæmpelses lotteri, siger Trine Sisbo, som er markedschef hos Kræftens Bekæmpelse.

-Støtteelementet er den væsentligste drivkraft hos de fleste af vores lotterispillere. Vi har overvejet, om hovedpræmien skulle være højere end en million skattefrie kroner. Men vi tror ikke, det vil få ret mange flere til at spille hos os, så vi har valgt at holde fast, siger Trine Sisbo.

Kræftens Bekæmpelses lotterier har en lang og glørværdig fortid. For 20 år siden var det flagskibet med 85 millioner i overskud, når det gjaldt om at finansiere foreningens kamp mod kræft. Men så kom Lotto og siden en stribe andre spil på banen, og lotterierne begyndte at gå langsomt nedad til et lavpunkt på under 40 millioner i overskud i 2007.

-Vi besluttede at gøre en målrettet indsats for at få lotterierne til at vokse. Det er rigtigt dejligt at se, at det er lykkedes med de flotte stigninger i overskuddet de seneste to år, siger Trine Sisbo.

Småjusteringer har gjort det

Det er ikke et trylleslag, der har givet lotteriet ny luft, men derimod små justeringer med alle de værktøjer, som er i lotteri-værktøjskassen.

- Vi har øget antallet af lotterier til 10 om året, ændret på teksten i lotterierne, så vi fokuserer lidt mindre på præmierne og mere på den gavn, overskuddet gør i Kræftens Bekæmpelse. Vi får kendte ansigter til at anbefale lotteriet på kuverterne. Og så er loven om omdeling af reklamer blevet præciseret, så vi nu gerne må smide lotterikuverten ind ad brevsprækken hos folk, selv om de har et skilt med 'Reklamer nej tak'. Det har bragt os i kontakt med 600.000 flere husstande end tidligere, forklarer Trine Sisbo.

Kræftens Bekæmpelses lotteri bliver husstandsomdelt tre gange om året, og så får de faste spillere yderligere syv lotterier om året. Gitte Byrgesen har spillet i perioder gennem en længere årrække.

- Ud over, at jeg støtter som medlem, har jeg spillet med, når der var lidt penge til overs. Men nu har jeg råd til at spille med hver gang, siger hun.

Lotteriomsætning i millioner kroner:

År	Omsætning	Overskud
2004	77,2	40,1
2005	80,3	43,0
2006	80,8	44,0
2007	72,9	37,7
2008	84,0	44,9
2009	99,0	57,2

Kræftens Bekæmpelses lotterier har stor succes. På to år er det overskud, som salget af lodder giver til kampen mod kræft, steget med 46 procent. –Vi har gjort en målrettet indsats, og det er dejligt at se, at det er lykkedes med de flotte stigninger, siger markedschef Trine Sisbo.

Børn, Unge & Kræft

I 2009 blev kampagnen Børn, Unge & Kræft skudt i gang. Det er første gang, Kræftens Bekæmpelse laver en fundraising-kampagne målrettet unge, som enten selv har kræft, er ramt af far eller mors sygdom, eller som vil forebygge kræft. Mange virksomheder støtter kampagnen, og mellem jul og nytår gik 21 af landets bedste komikere på scenen for Børn, Unge & Kræft.

Når man står der med en søn på 14 år, der har fået kræft, så vil man jo love ham alt bare for at give ham lidt lyspunkter. 'Når du bliver rask, skal vi på en lang rejse til troperne!' lovede jeg Mikkel på sengekanten på Rigshospitalet, sagde komikeren Steen Moltzen fra scenen under Comedy Aid – Stand Up for livet.

-Og så er de pokkers læger blevet så dygtige, at Mikkel var rask bare fire måneder senere. Man har jo ikke en chance for at nå at spare op til rejsen, lød det fra Steen Moltzen.

5.000 veloplagte publikummer i Århus, Vejle og København fik et dejligt befriende grin midt i en alvorlig sag. Stemningen var varm og hjertelig, men med en alvorlig undertone, da 21 af landets dygtigste stand-upper leverede fem udsolgte shows mellem jul og nytår til fordel for Kræftens Bekæmpelse. De gav hver især det bedste fra deres egen beholdning af skæve og sjove betragtninger, men en del af komikerne havde valgt også at beskæftige sig med kræft.

-Man skal være varsom, når man laver jokes om et så alvorligt emne. Jeg prøvede alt mit materiale af på Mikkel. Synes han, det var sjovt, så tog jeg det med. Og det er

dejligt, hvis vi som komikere på den måde både kan være med til at nedbryde nogle tabuer og samtidig tjene penge til Kræftens Bekæmpelse, siger Steen Moltzen.

Kræftens Bekæmpelse har også været meget begejstret for samarbejdet med komikerne og deres organisation, Funny Business Inc., FBI.

-Med Comedy Aid – Stand Up for livet har vi opnået meget mere end at tjene penge til vores arbejde. Vi er nået ud til en helt ny målgruppe af unge mennesker med budskabet om at stå sammen mod kræft. Og så har det været befriende at høre latter i to timer. Det giver en helt fantastisk positiv stemning, siger udviklingschef Majken Moghaddas fra Kræftens Bekæmpelses marketingafdeling.

Tilfreds med kampagnens første år

Comedy Aid – Stand Up for livet, som fandt sted mellem jul og nytår, var kulminationen på det første år af kampagnen Børn, Unge og Kræft. Den er kommet rigtigt godt fra start.

'Stjerner for livet' er en lille sølvstjerne, som symboliserer kampagnen på linje med brystkræftkampagnens lyserøde sløjfe. Stjernen er blevet solgt i mange butikker. Der er også blevet solgt E-julekort, og man har kunnet købe 'Gi' en Stjerne for livet' gavekort.

-Det er for tidligt at sige noget om resultatet, men vi forventer et nettoresultat på 1,4 millioner kroner. Forventningen til 2010 er større, da alle samarbejdspartnere har givet positive tilbagemeldinger om samarbejdet. Og året vil igen blive afsluttet på bedste vis med flere Comedy Aid – stand up for livet shows, siger Majken Moghaddas.

I 2009 blev kampagne Børn, Unge & Kræft skudt i gang. Comedy Aid – Stand Up for livet var kulminationen på det første år af kampagnen.

Resultater i 2009

- Ved udgangen af 2009 var 448.050 privatpersoner og familier medlem af Kræftens Bekæmpelse mod 430.484 året før. Stigningen i medlemstallet er primært sket via telemarketing.
- Kontingent og bidrag fra medlemmerne bidrog med 97,3 millioner kroner til kræftsagen mod 82,6 millioner kroner i 2008. Indtægtsstigningen er resultatet af det stadigt stigende medlemstal.
- Arveindtægterne på 168,5 millioner kroner (171,7 millioner kroner i 2008) er tæt på sidste års rekordindtægt, som man kunne forvente. Resultatet blev nået på trods af finanskrisens negative indflydelse på aktiekurser og boligpriser.
- Indtægterne fra lotteriet er steget markant til et overskud i 2009 på 57,2 mio. kr. mod 44,9 mio. i 2008. De to seneste år er overskuddet på lotteriet steget med i alt 46 procent. Se artikel side 46.
- Indtægter fra erhvervslivet (erhvervspartnerskaber, forskningsgaver m.m.) beløb sig til 15,6 millioner kroner mod 15,2 millioner kroner i 2008.
- Flere end 7.500 slog et slag for Kræftens Bekæmpelse på de danske golfbaner i de to turneringer Pink Cup og Slå et Slag. En ny forening Golf mod Kræft blev oprettet af frivillige mænd. Foreningen holdt tre turneringer rundt om i landet. Det indsamlede resultat på golfturneringerne blev 3,3 millioner kroner.
- Indtægterne i brystkræftkampagnen 'Støt Brysterne' blev på 14 millioner kroner mod 18 millioner kroner i 2008. Salget af armbånd var fortsat den største indtægtskilde (syv millioner kroner), mens produktsalget fra både samarbejdspartnere og Kræftens Bekæmpelses egne produkter gav knap seks millioner kroner. Der var stor opbakning til kampagnen fra lokalforeningerne og frivillige, der 47 steder i landet gennemførte store og små aktiviteter i forbindelse med Lyserød Lørdag. Derudover bidrog danskerne flittigt via bl.a. indsamlingerne på kampagnesitet www.stoetbrysterne.dk og under brystgallashow'et, som blev vist på TV3 som afslutning på kampagnen.

Fokuspunkter 2010

- Kræftens Bekæmpelse har et mål om at nå 500.000 medlemmer i 2015, og med et medlemstal på 448.000 ved starten af 2010 er Kræftens Bekæmpelse godt på vej. Der vil fortsat være fokus på at optimere kommunikationen med medlemmerne og udvikle støttekoncepter.
- Der er udsigt til lidt lavere arveindtægter i 2010, fordi antallet af sager ser ud til at falde en anelse.
- Den intensive indsats for at udvikle lotterierne fortsætter.
- Der arbejdes fortsat med at videreudvikle nye støttekoncepter, som skal tilbydes til både store og små virksomheder.
- Lyserød Lørdag er blevet godt modtaget. I 2010 fortsætter udbygningen af konceptet for på denne måde at få endnu flere erhvervsdrivende og frivillige til at bakke op om Støt Brysterne kampagnen.
- Udviklingen af kampagnen Børn, unge og kræft fortsættes i 2010, hvor samarbejdet med de eksisterende samarbejdspartnere omkring Stjerner for livet udbygges. Se artikel side 48.
- Markedsføring af netbutikken, så folk bliver opmærksomme på, hvor de kan finde pjecer om kræft og forebyggende information samt købe produkter, der støtter foreningens arbejde.
- I 2010 lanceres en ny kampagne: Lev Livet, Mand! Kampagnen har til formål at fundraise til kampen mod kræft blandt mænd.
- Corporate Social Responsibility (CSR) er stadig i fokus. I 2009 blev det lovpligtigt for de 1.100 største virksomheder i Danmark at have en egentlig CSR-strategi. I den forbindelse arbejder Kræftens Bekæmpelse med partnerskaber og sponsorater i erhvervslivet, og vi oplever en øget interesse.

FRIVILLIGE
MARKETING
FOREBYGGELSE OG DOKUMENTATION
PATIENTSTØTTE
ØKONOMI
KVALITETSENHEDEN
KRÆFTFORSKNING

KOMMUNIKATION

Hver tredje dansker får kræft. De to andre er i familie med en, der gør. Befolkningens – og dermed også mediernes – interesse for kræftområdet er stor.

Brugerne har været med til at udvikle Cancerforum.dk, som er Kræftens Bekæmpelses nye sociale medie. Ivan Tving er en af de mange, som er kommet med idéer og inspiration til, hvad Cancerforum bør kunne tilbyde.

KOMMUNIKATION

Tilliden til kræftbehandlingen i Danmark var til debat i 2009. Mange kræftpatienter valgte nemlig at tage sagen i egen hånd og rejse til blandt andet Kina og Frankrig for at blive behandlet - og for at bevare håbet om livgivende behandling.

Kræftens Bekæmpelse tager sin rolle som patienternes vagthund alvorligt. Foreningen har blandt andet taget initiativ til flere møder om behandling i udlandet, dannet netværk og rejst problemstillingen politisk.

Imens følger Kommunikationsafdelingen den fortsatte debat intenst. Den enkelte patient har nemlig krav på, at lægen tilbyder ham eller hende den bedst mulige behandling, uanset om det er i Danmark eller i udlandet.

Det er Kommunikationsafdelingens vigtigste opgave at sætte kampen mod kræft på dagsordenen hver eneste dag. Ligesom den skal sørge for, at danskerne har et sted - www.cancer.dk - hvor de kan få den nyeste og bedste information om kræft.

Målgruppen for Kræftens Bekæmpelses hjemmeside cancer.dk er kræftpatienter og pårørende. I 2009 var der fire millioner besøgende.

Cancerforum.dk – et nyt socialt medie

Kræft berører alle. Kræftens Bekæmpelse skal være et tilbud til kræftpatienter og pårørende døgnet rundt. I 2010 åbner Cancerforum.dk – Kræftens Bekæmpelses nye online mødested for patienter og pårørende. Brugere har været med til udvikle det nye tilbud.

Kræftens Bekæmpelses nye online tilbud Cancerforum er et forum for patienter og pårørende, som gerne vil dele viden med andre i samme situation. Senere åbner Kræftens Bekæmpelse også en online-rådgivning på www.cancer.dk

43-årige Ivan Tving fra Bagsværd er en af de mange, som er kommet med idéer og inspiration til, hvad Cancerforum bør kunne tilbyde. Og han har deltaget i brugertest og dermed været med til sikre, at brugerne kan finde det, de har brug for.

-Jeg fik for fem år siden konstateret testikelkræft, og siden den dag har jeg savnet et socialt forum på nettet. Jeg savnede et sted, hvor jeg kunne udveksle erfaringer med andre i samme situation, siger Ivan Tving.

Kræftens Bekæmpelse dækker et stort behov

Ivan Tving bruger meget af sin fritid på at være frivillig i

Kræftens Bekæmpelse, og han står blandt andet bag en mandegruppe i København. Han har selv arbejdet på at stable et socialt netværk på benene, og det lykkedes ham at få nogle puljepenge fra Københavns Kommune.

-Jeg er rigtig glad for, at foreningen har set, at der er et stort behov for et socialt medie på cancer.dk. Derfor har jeg droppet mit projekt, og puljepengene overføres nu til Kræftens Bekæmpelses Cancerforum, siger han.

Ivan Tving spår Cancerforum en stor fremtid.

-Det første, man gør, når man får kræft, er, at besøge www.cancer.dk for at få viden om sygdommen. Og så er det rigtig godt, at man nu også kan snakke sammen og udveksle erfaringer med andre i samme situation på samme hjemmeside. Patientforeningerne kan bruge det, og vi kan bruge hinandens erfaringer, trække på hinandens ressourcer og måske også gå sammen om at lave arrangementer, siger Ivan Tving.

Mange muligheder på Cancerforum.dk

På Cancerforum kan man oprette sin egen personlige profil og nemt skrive sammen med andre patienter og pårørende, som måske har prøvet det samme som én selv. Man har mulighed for at søge efter mennesker ud fra bestemte kriterier som f.eks. sygdom, alder, bivirkninger eller familiesituation. Det giver samtidig Kræftens Bekæmpelse en enestående mulighed for at trække på de mange erfaringer i den videre kamp for kræftpatienterne.

Fire millioner besøgende på cancer.dk

Målgruppen for Kræftens Bekæmpelses hjemmeside er kræftpatienter og pårørende. www.cancer.dk er en af landets mest omfattende hjemmesider. I 2009 var der næsten fire millioner besøgende.

Kræftens Bekæmpelse har fået nyt design på www.cancer.dk og har arbejdet med informationsarkitekturen, så det er blevet lettere at finde rundt på hjemmesiden.

-Den er blevet meget mere brugervenlig og fået et mere tidssvarende udseende. Det nye design er udviklet på baggrund af mange brugertests, for at vi kan være sikre på, at brugerne let kan finde det, de søger. At de føler sig velkomne, og at de kan finde svar på deres spørgsmål, siger kommunikationschef Kurt Damsgaard og tilføjer, at hjemmesiden løbende bliver udvidet og udviklet efter brugernes ønsker.

Eksperters på www.cancer.dk

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside skal altid være opdateret med den nyeste viden. Derfor fortsætter Kræftens Bekæmpelse det tætte samarbejde med Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG) og sikrer dermed, at specialister fra hver af de 18 sygdomsspecifikke sammenslutninger af kræfteksperter hjælper med at opdatere informationerne om de enkelte kræftsygdomme.

Oversigt over forsøgsbehandlinger i Danmark

Danske kræftpatienter har nu mulighed for at finde information om forsøgsbehandling, når al standardbehandling er udtømt. Der findes nu en række tekster på cancer.dk om de behandlinger, der p.t. tilbydes på de seks eksperimentelle kræftafdelinger i Danmark. Målet er, at man skal kunne finde forståelig og korrekt information om alle godkendte forsøgsbehandlinger.

Også det sker i samarbejde med eksperter på hele kræftområdet – både kræftlæger, kirurger, børnekræftlæger og hæmatologer. Teksterne beskriver, hvad der skal til, for at man kan blive tilbudt behandlingen, hvordan den virker, hvordan og hvor det foregår samt bivirkninger. I en anden tekst vil der være uddybende informationer til læger og andet sundhedspersonale.

Interesse for Kommunikationsafdelingens arbejde:

	2008	2009
Antal avisartikler / omtale i radio-TV	24.430	28.157
Abonnenter på nyhedsbrev	6.300	7.500
Oplag på medlemsbladet Tæt på kræft	140.000	140.000
Besøg på www.cancer.dk	4.000.000	4.000.000
Antal video-visninger	59.081	125.807

Resultater i 2009

- Formidling af nyheder om kræft og kontakt til pressen har høj prioritet i Kræftens Bekæmpelse. En undersøgelse blandt landets journalister viste igen i 2009, at Kræftens Bekæmpelse er den bedste i branchen på synlighed og den interesseorganisation herhjemme, som journalisterne mener, er bedst til medierelationer. Begrundelsen er høj ekspertise, hurtig reaktionstid og evnen til at skaffe adgang til relevante eksperter og i det hele taget en professionel indstilling til samarbejdet med pressen.
- Medierne – og politikerne – har fortsat stor fokus på kræft. Alene i 2009 blev Kræftens Bekæmpelse eller

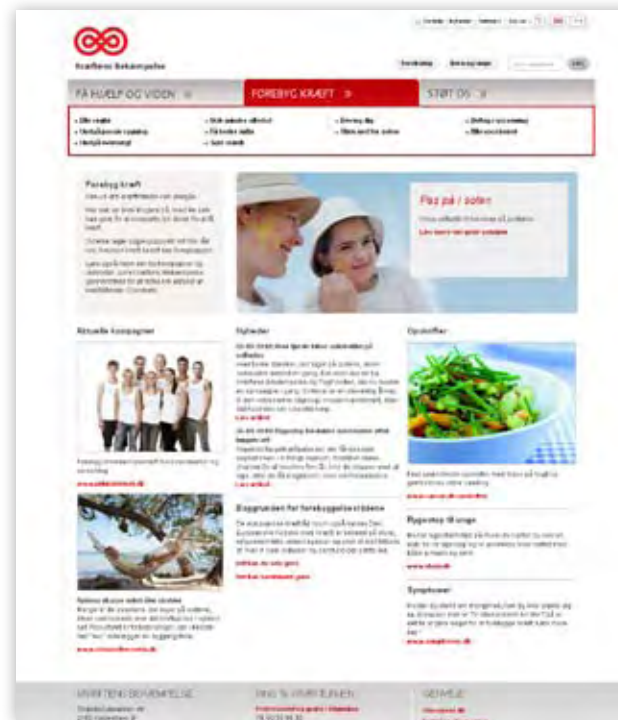
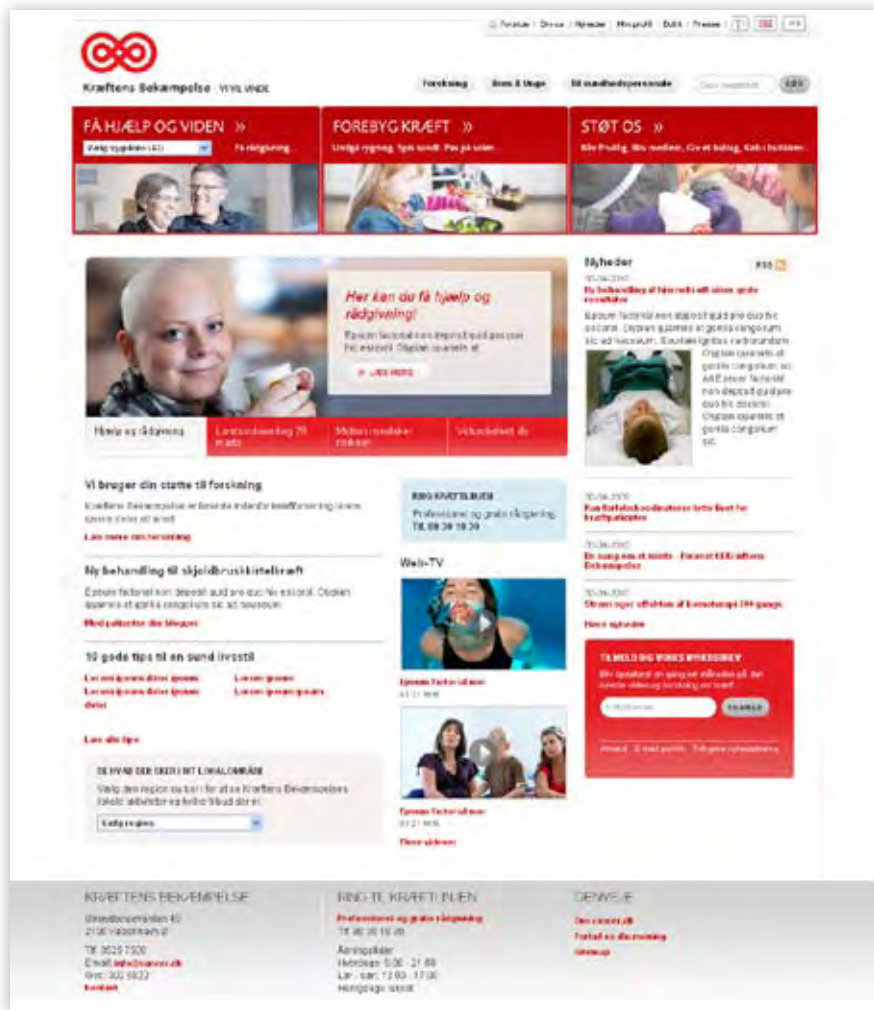
kræft nævnt 28.157 gange i avisartikler og indslag i radio/tv - en stigning på 15 pct. i forhold til året før.

- Der bliver dagligt sendt et elektronisk nyhedsbrev til 7.500 abonnenter. Hver dag bliver der altså sendt mindst en nyhedsartikel ud om kræft til journalister, beslutningstagere og andre interessenter.
- Video på cancer.dk bliver brugt mere og mere. I hvert fald valgte 125.807 mennesker sidste år at se film om patienters erfaringer, undersøgelser, behandling og frivilligt arbejde.

Fokuspunkter i 2010

- Relancering af nyhedsbrevet
- Fordobling af levende billeder til pressen og på nettet
- Fortsat stigende omtale i medierne
- Skærpe medlemsbladets profil
- Lægefagligt ekspertpanel udbygges

- Online rådgivning
- Nyt patientforum
- Nyt design på nettet
- Andre kommunikationskanaler (Podcasting, tagging, mobile enheder etc.)

KOMMUNIKATION

Kræftens Bekæmpelse har fået nyt design på www.cancer.dk og har arbejdet med informationsarkitekturen, så det er blevet lettere at finde rundt på hjemmesiden.

551

ØKONOMI

Fra 2005 til 2009 er Kræftens Bekæmpelses udgifter til foreningens hovedformål mv. øget med 204 millioner kr. til 551 millioner kr.

Fem år i hovedtal

I femårs-perioden 2005 til 2009 er indtægterne steget med 149,9 mio. kr. til 571,7 mio. kr. svarende til en fremgang på 35,5 pct. Fra 2008 til 2009 steg indtægterne alene med 36,5 mio. kr., hvilket er noget mindre end stigningen fra 2007 til 2008, hvor stigningen udgjorde 70,4 mio. kr.

Posten **Indsamlede midler**, der bl.a. indeholder indtægter fra arv, medlemskontingenter, landsindsamlinger, tilskud til konkrete projekter mv., udgør i 2009 i alt 421,6 mio. kr., hvilket er en stigning på 32,3 mio. kr. i forhold til året før. Denne stigning er dog mindre end stigningen fra 2007 til 2008, der udgjorde 55,0 mio. kr. Set over hele femårs-perioden udgør stigningen 123,9 mio. kr. svarende til en procentvis stigning på knap 42 pct.

Stigningen i 2009 skyldes primært en kraftig stigning i posten medlemskontingent mv., der steg med hele 14,7 mio. kr. til 97,3 mio. kr. Medlemsindtægterne steg også pænt med knap 7 mio. kr. fra 2007 til 2008. I det hele taget er medlemsindtægterne i femårs perioden steget kraftigt fra 53,4 mio. kr. til 97,3 mio. kr., svarende til en stigning på 43,9 mio. kr. eller 82,2 pct. Fra 2005 til 2009 er de indsamlede midler i alt steget fra 297,7 mio. kr. til 421,6 mio. kr. svarende til 123,9 mio. kr. eller knap 42 pct. Arveindtægterne er i 5 års perioden steget fra 132,3 mio. kr. til 173,6 mio. kr. i 2009, hvilket svarer til en stigning på 41,3 mio. kr. eller ca. 31 pct.

Overskud ved **Lotterier, genbrug og varesalg** beløber sig i 2009 til 94,2 mio. kr., hvilket er en fremgang på 16,4 mio. kr. i forhold til året før. Fremgangen kan især tilskrives en stigning i lotteriindtægterne, der stiger med 12,5 mio. kr. fra 44,8 mio. kr. i 2008 til 57,3 mio. kr. i 2009. Målt i forhold til starten af femårs perioden, er disse indtægter fra lotterier, genbrug og varesalg steget fra 58,2 mio. kr. til 94,2 mio. kr., hvilket giver en samlet stigning på 36 mio. kr. eller en fremgang på knap 62 pct.

Kapitalindtægterne, der omfatter indtjente renter, udbytter og lejeindtægter har været stagnerende i femårs perioden. I 2005 udgjorde kapitalindtægterne 38,3 mio. kr., og i 2009 er de faldet til 25,4 mio. kr. Faldet kan pri-

mært tilskrives faldende lejeindtægter, idet en del af foreningens lejere er fraflyttet Strandboulevarden. Endelig er renteniveauet også faldet kraftigt i den betragtede periode, hvilket har påvirket foreningens værdipapirporteføljes afkast negativt.

Posten **Offentlige tilskud** er fra 2005 vokset med 2,9 mio. kr. til 30,5 mio. kr. i 2009. Fremgangen skyldes, at regionerne fra 2005 medfinansierer driften af foreningens kræftrådgivninger med 5-6 mio. kr. årligt.

Udgifter ved **indtægtsskabende virksomhed**, som består af drift af marketingafdelingen og projektudgifter til medlemspleje, analyser og udvikling af nye indtægtsformer og spil, udgør 61,8 mio. kr. i 2009. Dette er en stigning i forhold til 2008 på 8,0 mio. kr. I forhold til år 2005 er den samlede stigning på 23,6 mio. kr. eller 61,6 pct. Beløbet skal ses i forhold til stigningen i indtægterne.

Udgiften til **forskning** har i perioden svinget fra det laveste niveau i 2005 på 187,4 mio. kr. til i 2009 at udgøre det højeste med 279,0 mio. kr. Dette er en stigning på 91,6 mio. kr. eller 49 pct. i forhold til 2005. Fra 2008 til 2009 steg udgifterne til forskning alene fra 214,0 mio. kr. til 279,0 mio. kr. i 2009. Stigningen kan primært henføres til en kraftig stigning i de strategiske midler, der fra 2008 til 2009 steg med 32,7 mio. kr. til 46,6 mio. kr. Disse midler går til følgende projekter: Kræftpatientens verden, Social ulighed og kræft, Senfølger, Palliation og smerte, Rehabilitering, forskerskoler mv. Endelig er der en stigning på 11,3 mio. kr. fra 2008 til 2009 i de eksterne midler, som det er lykkedes Institut for Biologisk Kræftforskning og Institut for Epidemiologisk Kræftforskning at indhente til Kræftens Bekæmpelse.

Patientstøtte- og Frivillig indsats aktiviteterne er i 2009 på 123,8 mio. kr., hvilket er det højeste i femårs-perioden og en stigning på 43,9 mio. kr. eller 55,1 pct. i forhold til 2005. I femårs-perioden er udgifterne til fællesforvaltningen vokset fra 5,4 mio. kr. til 10,5 mio. kr., udgiften til Kræftlinien er steget fra 5,3 mio. kr. til 8,0 mio. kr., udgiften til kræftrådgivningerne er steget fra 40,2 mio. kr.

til 48,2 mio. kr., og udgiften til projekter og øvrige aktiviteter er steget fra 5,1 mio. kr. til 9,5 mio. kr.

Frivillig indsats aktiviteterne, der i 2008 udgjorde nul kroner, udgør i 2009 19,5 mio. kr.

Udgifterne til oplysning, der indeholder udgifter til forebyggelses-, kommunikations- og lokalforeningsaktiviteter, var i 2005 på det laveste niveau med 53,6 mio. kr. I 2009 beløb disse aktiviteter sig til 84,4 mio. kr. svarende til en stigning på 30,8 mio. kr.

I 2005 beløb udgiften til forebyggelsesarbejdet sig til 29,4 mio. kr., heraf udgjorde de eksternt finansierede projekter 7,9 mio. kr. I 2009 beløb udgiften til forebyggelsesarbejdet sig imidlertid til 55,8 mio. kr., hvoraf de eksternt finansierede projekter beløb sig til 27,2 mio. kr.

I 2005 beløb kommunikationsafdelingens udgifter sig til 13,6 mio. kr. I 2009 beløb disse udgifter sig til 20 mio. kr.

Lokalforeningsudgifterne udgjorde i 2005 8,3 mio. kr. I 2009 beløb de sig til 6,1 mio. kr. Nedgangen skyldes, at en del af normeringerne er overflyttet til det frivillige arbejde i 2009.

Administrationsudgiften udgør 31 mio. kr. i 2009, hvilket er en stigning på 9,2 mio. kr. i femårs-perioden. Årsagen kan primært henføres til stigende omkostninger til HR-funktionen, barselsordninger, lederuddannelse og den fælles kantinedrift.

Den væsentligste aktivpost er beholdningen af **værdipapirer**, som i femårs-perioden har svinget mellem den laveste værdi på 536,5 mio. kr. i 2005 til den højeste i 2007 på 632,2 mio. kr. I 2009 beløb beholdningen sig til 628,7 mio. kr., hvilket er en kraftig stigning i forhold til 2008, hvor beholdningen udgjorde 541,7 mio. kr. Udsvingene skyldes primært værdireguleringer som følge af ændringer i renteniveauet og hermed følgende fald eller stigninger i værdipapirbeholdningen samt pæne aktiekursstigninger i 2005, 2006 og 2009 samt store aktiekursfald i 2008.

Fem år i hovedtal

Resultatopgørelse Beløb i 1.000 kr.	2005	2006	2007	2008	2009
Indsamlede midler	297.722	311.732	334.275	389.282	421.607
Lotterier, genbrug, varesalg mv.	58.183	64.339	62.084	77.729	94.173
Kapitalindtægter	38.338	35.656	37.561	37.087	25.443
Offentlige tilskud	27.585	30.411	30.867	31.114	30.482
Indtægter i alt	421.828	442.138	464.787	535.212	571.705
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed	-38.259	-38.926	-43.975	-53.798	-61.809
Nettoindtægter i alt	383.569	403.212	420.812	481.414	509.896
Forskning	187.359	189.227	191.176	214.002	279.090
Patientstøtte og Frivillig indsats	79.812	86.602	94.097	94.603	123.766
Oplysning	53.623	57.415	72.568	81.233	84.375
Administrationsudgifter	21.787	22.123	24.276	26.788	31.020
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter	2.059	1.996	12.496	22.789	28.003
Afskrivninger	2.197	2.197	2.223	4.554	4.666
Udgifter i alt	346.837	359.560	396.836	443.969	550.920
Til anvendelse i efterfølgende år	36.732	43.652	23.976	37.445	-41.024
Balance Beløb i 1.000 kr.	2005	2006	2007	2008	2009
Ejendomme	106.974	104.789	105.102	221.850	216.456
Værdipapirer og anparter i Kræftens Bekæmpelses Forlag	536.541	611.225	632.210	541.668	629.639
Likvide beholdninger	91.794	91.145	121.523	120.403	118.609
Diverse tilgodehavender	42.050	25.940	49.593	51.058	64.270
Aktiver i alt	777.359	833.099	908.428	934.979	1.028.974
Egenkapital	475.638	525.078	546.610	549.883	610.755
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde	132.772	140.098	137.411	139.223	181.184
Diverse skyldige udgifter og acontoarbebeløb	168.949	167.923	224.407	245.873	237.035
Passiver i alt	777.359	833.099	908.428	934.979	1.028.974

Resultatopgørelse i pct:	2005	2006	2007	2008	2009
Fordeling af indtægter i pct.					
Indsamlede midler	71	70	72	73	74
Lotterier, genbrug, varesalg mv.	14	15	13	14	17
Kapitalindtægter	9	8	8	7	4
Offentlige tilskud	6	7	7	6	5
	100	100	100	100	100
Fordeling af udgifter i pct.					
Forskning	55	54	50	52	54
Patientstøtte og Frivillig indsats	23	24	25	23	24
Oplysning	16	16	19	19	16
Administrationsudgifter	6	6	6	6	6
	100	100	100	100	100

Udvalgte nøgletal Beløb i 1.000 kr.	2005	2006	2007	2008	2009
Antal ansatte omregnet til årsværk	490	506	524	562	619
Medlemsantal	332.217	362.459	396.045	430.484	448.050
Indgået medlemskontingent mv.	53.409	63.449	75.810	82.632	97.325
Bidrag pr. medlem i kr.	161	175	191	192	217
Bruttoindtægter	483.089	503.757	530.439	609.454	652.773
Bruttoudgifter	61.241	61.619	65.652	74.242	81.068
Udgifter ved indtægtskabende virksomhed	38.259	38.926	43.975	53.798	61.809
Nettoindtægter	383.569	403.212	420.812	481.414	509.896
Arveindtægter	132.314	131.288	135.133	171.796	173.557
Antal afsluttede arvesager	266	251	246	258	284
Provenu pr. arvesag	497	523	549	666	611
Eksterne tilskud til konkrete projekter	45.719	55.640	64.531	66.469	87.575
Antal indsamlere ved landsindsamling	25.000	25.000	24.000	27.000	28.000
Overskud ved landsindsamlinger	24.277	25.720	26.721	32.708	29.252
Overskud pr. indsamler i kr.	971	1.029	1.113	1.211	1.045
Overskud ved lotterier	42.969	44.274	37.788	44.840	57.289
Overskud ved arrangementer og salg af julekort	12.908	18.525	22.200	31.170	34.373
Offentlige tilskud	27.585	30.411	30.867	31.114	30.482
Afkast i pct. af værdipapirbeholdning inkl. kursreguleringer	8,6	8,2	7,3	-20,3	19,6
Afkast af udlejningsejendomme i procent	10,4	10,1	9,1	5,1	4,6
Soliditetsgrad (Egenkapital i procent af samlede aktiver)	61	63	60	59	59

Regnskabsberetning 2009

Indledning

Kræftens Bekæmpelse har i året haft nettoindtægter for i alt 509,9 mio. kr. Udgifterne til foreningens aktiviteter har i året været på i alt 550,9 mio. kr. Dette giver et resultat på -41,0 mio. kr. Dette resultat er inden for det planlagte råderum for foreningens aktiviteter, idet udgifterne ikke overstiger de budgetterede aktiviteter.

Indtægterne

Kræftens Bekæmpelses bruttoindtægter beløber sig i regnskabsåret 2009 til 652,8 mio. kr. mod 609,5 mio. kr. året før, svarende til en fremgang på 43,3 mio. kr. eller 7,1 pct. Efter fradrag af udgifter til bl.a. lotterier, landsindsamling, genbrugsbutikker, øvrige arrangementer, kapitalindtægter og udgifter til indtægtsskabende virksomhed på i alt 142,9 mio. kr. fås en nettoindtægt på i alt 509,9 mio. kr., svarende til en stigning på 28,5 mio. kr. eller 5,9 pct. i forhold til 2008.

Indtægter fra Arv og testamentariske gaver (note 1) steg til 173,6 mio. kr. i 2009 fra 171,8 mio. kr. i 2008, svarende til en stigning på 1,8 mio. kr. eller 1,0 pct. Årsagen

til det store arveprovener i 2009 er, at foreningen også i 2009 var arving i en række store enkeltsager, heraf 23 sager med et provener på over 2 mio. kr. Særlig skyldes stigningen i indtægter dog, at antallet af afsluttede arvesager udgjorde 284 i 2009 mod 258 i 2008.

Antallet af nye indkomne sager i 2009 var på 280 mod 298 året før. Det gennemsnitlige provener pr. arvesag er faldet til 611 t. kr. i 2009 mod 666 t. kr. i 2008. Faldet skyldes hovedsageligt, at der i 2008 var en usædvanlig stor arvesag på knap 20 mio. kr. Den største arvesag i 2009 udgjorde 9,4 mio. kr.

Indgået medlemskontingent og bidrag fra medlemmer og faste bidragydere udgør i 2009 97,3 mio. kr., hvilket er en stigning på 14,7 mio. kr. eller knap 18 pct. Ved udgangen af 2009 var der registreret 448.050 medlemmer mod 430.484 året før, dvs. en fremgang på 17.566 medlemmer.

Kræftens Bekæmpelses to forskningsafdelinger, oplysningsområdet og patientstøtteafdelingen har i 2009 modtaget **Eksterne tilskud til konkrete projekter mv.** på i alt 87,6 mio. kr., hvilket er en stigning på 21,1 mio. kr. i

forhold til 2008. Fremgangen skyldes primært, at forebyggelsesafdelingen under oplysningsområdet i 2009 har øget deres eksterne tilskud med 7,6 mio. kr. til i alt 27,2 mio. kr. I samme periode er forskningsafdelingernes eksterne tilskud steget med 11,3 mio. kr. til i alt 53,7 mio. kr.

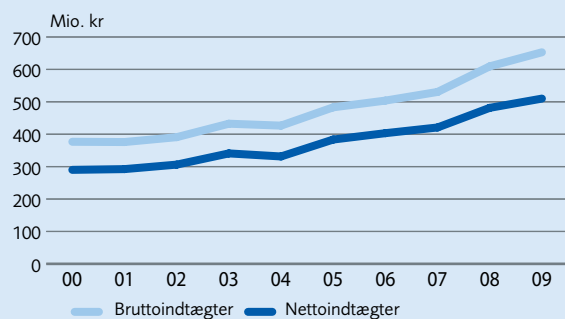
Bidrag fra fonde beløber sig til 8,8 mio. kr., og er således faldet med 2,3 mio. kr. i forhold til året før. Det kraftige fald i 2009 skyldes, at foreningen i 2008 modtog et engangsbeløb på 3,7 mio. kr. fra en fremmed fond.

Posten **Erhverv** udgør 21,5 mio. kr. i år 2009 mod 21,0 mio. kr. i 2008.

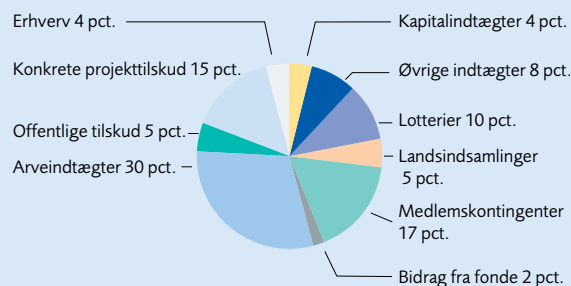
Gaver og tilskud udgør 3,7 mio. kr. i år 2009 mod 3,6 mio. kr. i 2008.

Årets **landsindsamling** blev gennemført søndag den 29. marts 2009 med foreningens hidtil bedste resultat. Ca. 28.000 indsamlere mod ca. 27.000 i 2008 besøgte landet 2,5 mio. husstande. Nettoresultatet af denne indsats blev 27,7 mio. kr. mod 27,5 mio. kr. året før, altså en fremgang på 0,2 mio. kr.

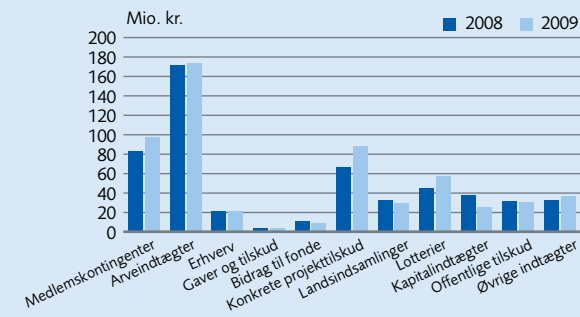
Indtægter 2000-2009

Indtægter 2009

Indtægter 2008-2009

www.støtbrysterne.dk – indsamlingen gav i 2009 et resultat på 1,5 mio. kr. mod 5,2 mio. kr. i 2008.

Sådan blev pengene fra indsamlingen i 2008 anvendt i 2009:

	mio.kr.
Indsamlet til brystkræft 2008:	
Støt Brysterne.dk – net-indsamling	5,2
Støt brysterne produktsalg	6,7
Pink Cup – golf for kvinder	2,5
Støttebidrag til brystkræft fra erhvervslivet og private	6,3
Erhvervsmedlemsskaber – brystkræft	1,0
Anden specifik brystkræftstøtte	1,1
I alt indsamlet til brystkræft i 2008	22,8
Anvendt til brystkræft i 2009:	
Patientstøtteaktiviteter for brystkræftframede	6,3
Rehabilitering for brystkræftpatienter	2,9
Forskning i brystkræft	13,6
I alt	22,8
Bevilling fra Kræftens Bekæmpelses generelle budget *)	18,9
Samlet anvendt til brystkræft 2009	41,7

*) penge, der er samlet ind generelt til foreningens formål, bl.a. Landsindsamlinger og arv.

Sådan bruges de indsamlede penge til brystkræft

Kræftens Bekæmpelse kæmper kræftkampen på mange fronter. Brystkræft er et af de markante indsatsområder, fordi 4.000 kvinder hvert år bliver ramt. Fokus er så stort, at Kræftens Bekæmpelse har en øremærket indsamling til brystkræft – nemlig Støt Brysterne kampagnen.

Hvad der bliver samlet ind det ene år, bliver brugt det efterfølgende år. Uanset, hvordan øvrige indsamlinger til Kræftens Bekæmpelse går, er vi dermed sikre på, at brystkræft minimum får det, der bliver samlet øremærket ind. Behovet er imidlertid meget stort, og derfor lægger Kræftens Bekæmpelse betydelige beløb oveni.

Støt Brysterne kampagnen, som udover indsamling på internettet og via TV3 Brystgallashowet også omfatter aktiviteter som produktsalg og Lyserød Lørdag, gav et nettoresultat på 14,0 mio. kr. i 2009 mod 19,2 mio. kr. i 2008. Herudover er der ved andre aktiviteter, som f.eks. støttebidrag fra erhvervslivet og private samt golfturneringen Pink Cup indsamlet yderligere 4,3 mio. kr. Det vil sige, at der i alt i 2009 er indsamlet 18,3 mio. kr. til brystkræft. I 2008 udgjorde beløbet 22,8 mio. kr.

Lotterier, genbrug, varesalg mv. (note 2). Overskud ved lotterier var i 2009 på 57,3 mio. kr. mod 44,8 mio. kr. i 2008, hvilket er en stigning på 12,5 mio. kr. eller imponerende 27,9 pct. Efter den pludselige nedgang i indtægterne i 2007, er overskuddet således i 2009 det højeste siden 1991. Dette skyldes nye tiltag i markedsføringen af lotterierne.

Overskuddet i de ti **genbrugsforretninger** blev på 2,5 mio. kr., hvilket er 0,8 mio. kr. mere end i 2008.

Øvrige arrangementer og salg af julekort steg til 34,4 mio. kr. i år 2009 mod 31,2 mio. kr., hvilket er en stigning på 3,2 mio. kr. i forhold til året før. Stigningen kan primært henføres til et øget beløb i momscompensation/-refusion.

Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed (note 3) er steget 8,0 mio. kr. til i alt 61,8 mio. kr. i år 2009. Stigningen relaterer sig primært til øgede projektudgifter og udvikling af aktiviteter, herunder udviklingen af en ny medlemsdatabase. Projektudgifterne steg i 2009 med 6,2 mio. kr. til 44,4 mio. kr.

Kapitalindtægterne (note 4) udgør 25,4 mio. kr. i 2009 mod 37,1 mio. kr. i 2008. Afkastet af værdipapirer er faldet med 10,4 mio. kr. i 2009, hvilket skyldes det faldende renteniveau samt faldende udbytter. De reducerede udlodninger kompenseres dog af kraftigt stigende kursgevinster, der i 2009 beløb sig til knap 102 mio. kr. i 2009. Resultatet af udlejning er faldet med 1,3 mio. kr. i 2009.

Faldet skyldes primært Danmarks Designskoles delvise fraflytning af en del af de bygninger, de har lejet af foreningen på Strandboulevarden.

Offentlige tilskud (note 5), der overvejende omfatter tilskud fra tips- og lottomidler og tilskud fra regioner, udgjorde 30,5 mio. kr. i 2009 mod 31,1 mio. kr. i 2008. Tilskuddet fra tips- og lottomidlerne udgjorde 17,3 mio. kr. i 2009 mod 17,5 mio. kr. i 2008. Tilskuddet fra regionerne til Rehabiliterings Center Dallund og kræftrådgivningerne udgjorde 13,1 mio. kr. i 2009 mod 13,6 mio. kr. i 2008.

Udgifterne

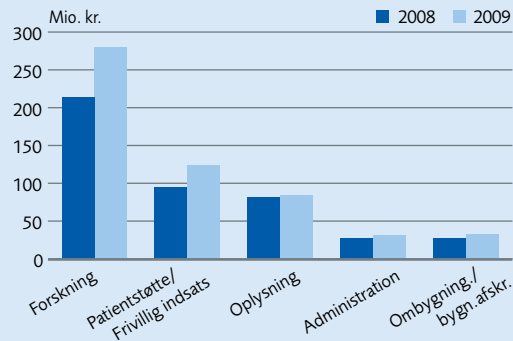
De samlede udgifter til forskning, patientstøtte og frivillig indsats, oplysning, administration og bygningsforbedringer og afskrivninger i 2009 androg 550,9 mio. kr. mod 444,0 mio. kr. i 2008, svarende til en stigning på 106,9 mio. kr. eller 24,1 pct.

Administrationsudgifterne (note 6) dækker en række fællesfunktioner, såsom bestyrelse, udvalg og direktion. Hertil kommer økonomi, IT og fælles ejendoms- og personaleforvaltning. I 2009 udgjorde disse udgifter 31,0 mio. kr., hvilket er 4,2 mio. kr. mere end i 2008, hvor udgifterne udgjorde 26,8 mio. kr. Denne stigning kan primært henføres til en stigning på 3,2 mio. kr. til lønninger og pensioner og en stigning på 0,7 mio. kr. til stigende administrationsudgifter.

Udgifter til forbedringer og vedligeholdelse af bygninger til egne aktiviteter (note 7) er steget med 5,2 mio. kr. til 28 mio. kr. i 2009. Stigningen skyldes primært nyindretning af laboratorier.

Udgifter til forskning (note 8) udgjorde 279,1 mio. kr. i 2009 mod 214,0 mio. kr. i 2008, svarende til en stigning på 65,1 mio. kr. eller 30,4 pct. Den store stigning kan især henføres til etableringen af de **strategiske puljer (note 8)**,

Udgifter 2008-2009

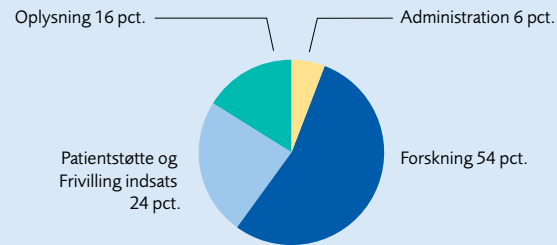
der beløb sig til 46,6 mio. kr. i 2009 mod nul i 2008. Herudover er Institut for Biologisk Kræftforskning udgifter vokset med 4,3 mio. kr. i 2009 til 43,9 mio. kr. og Institut for Epidemiologisk Kræftforskning udgifter er steget med 1,6 mio. kr. til 25,8 mio. kr.

I 2009 fordeler udgifterne sig med 124,2 mio. kr. til drift af egne forskningsafdelinger mod 107,4 mio. kr. i 2008, og 108,3 mio. kr. til bevillinger fra forskningsudvalgene og hovedbestyrelsen inkl. udgifter til forskningsbevillingsadministrationen på 1,6 mio. kr., hvilket i alt er 1,7 mio. kr. mere end i 2008.

I beløbet på de 124,2 mio. kr. til drift af egne forskningsafdelinger er der medregnet i alt 53,7 mio. kr., som er finansieret af eksterne kilder, såsom EU, fonde i Danmark og udlandet.

Institut for Biologisk Kræftforskning og Institut for Epidemiologisk Kræftforskning eksternt finansierede projekter udgør henholdsvis 28,8 mio. kr. og 24,9 mio. kr. i 2009, hvilket er 11,3 mio. kr. mere end i 2008, hvor Institut for Biologisk Kræftforskning og Institut for Epidemiologisk

Udgifter 2009

Kræftforskning eksternt finansierede projekter udgjorde henholdsvis 25,3 mio. kr. og 17,2 mio. kr.

Udgifterne til **patientstøtte og frivillig indsats (note 9)** er steget med 9,7 mio. kr. til 104,3 mio. kr. i 2009, heraf udgør patientstøtteafdelingen 83,3 mio. kr. og Rehabiliterings Center Dallund 14,3 mio. kr. I patientstøtteudgiften indgår endvidere 6,7 mio. kr. fra eksterne bevillinger samt knap 1 mio. kr. til drift af Det Palliative Videncenter. I 2008 udgjorde udgifterne til patientstøtteafdelingen 80,9 mio. kr. og udgiften til Rehabiliterings Center Dallund 13,7 mio. kr. Stigningen i patientstøtteudgifterne skyldes primært stigende udgifter til drift af Kræftrådgivningerne på 2,3 mio. kr. og en stigning i udgifterne til projekter og øvrige aktiviteter på 3,5 mio. kr.

Frivillig indsats området, der blev etableret i 2009, har et samlet forbrug på 19,5 mio. kr. i 2009. Den nye regionale organisering og etableringen af Enheden for kvalificering af frivillige har på frivillig indsats området blandt andet betydet en samlet tilgang på ca. 2.200 nye frivillige, herunder mange professionelle frivillige på kræftrådgivningerne. Herudover kan nævnes flere frivilligt tilbud rettet mod

kræftpatienter og pårørende, pilotprojekt med materialefrivillige på sygehusene, øget kræftpolitisk påvirkning af kommunerne, samarbejdsprojekter vedrørende rehabilitering mellem kommuner, kræftrådgivninger og frivilligrupper, øget deltagelse i repræsentantskabsmødets arbejde og en styrkelse af regionsudvalgenes indsats.

Oplysningsudgifterne (note 10) er steget med 3,1 mio. kr. til 84,4 mio. kr. i 2009. Stigningen kan primært henføres til stigende aktiviteter i forebyggelses- og dokumentationsafdelingen, hvor de eksternt finansierede projekter er steget med 7,5 mio. kr. i 2009 til 27,2 mio. kr., herudover er afdelingens udgifter steget med 1,4 mio. kr. til 28,6 mio. kr. i 2009. Udgifterne til lokalforeningsaktiviteterne er faldet fra 14,7 mio. kr. i 2008 til 6,1 mio. kr. i 2009. Det store fald skyldes etableringen af den frivillige organisation (Frivillig indsats), hvor store dele af lokalforeningsafdelingen er blevet overflyttet til.

Udgifterne i kommunikationsafdelingen er steget med 2,5 mio. kr. til 20,0 mio. kr. i 2009. Endelig er udgifterne til generel information via lotterierne steget med 0,3 mio. kr. til 2,5 mio. kr. i 2009.

Balancen

Foreningens **ejendomme til udlejning (note 12)** er i 2009 bogført til 216,5 mio. kr. mod 221,9 mio. kr. i 2008. Faldet skyldes, at ejendommene til udlejning er afskrevet med 4,7 mio. kr. Denne værdiansættelse svarer til ca. 60 pct. af den offentlige ejendomsvurdering, der er på 351,6 mio. kr.

Afkastet af udlejede ejendomme udgør 4,6 pct. mod 5,1 pct. i 2008. Årsagen til faldet er, at de udlejede ejendomme på Strandboulevarden ultimo 2008 blev opskrevet med 108 mio. kr.

De resterende ejendomme, der er bogført til 2,6 mio. kr., vedrører arveudlagte ejendomme, hvor der påhviler bebo-

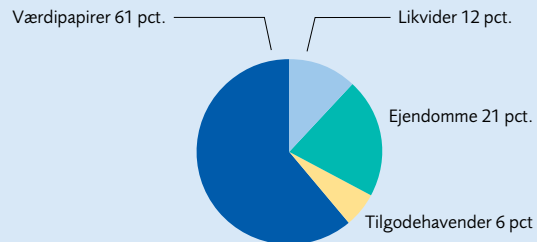
elsesrettigheder mv. Ejendomme til foreningens egne aktiviteter er bogført til 0 kr. Den offentlige ejendomsvurdering på disse ejendomme udgør 308,4 mio. kr.

Beholdningen af **værdipapirer (note 14)**, der består af obligationer, aktier og pantebreve, udgør det væsentligste aktiv i balancen. Beholdningen er steget med 87,9 mio. kr. til 628,7 mio. kr. i 2009. Stigningen er sammensat af en stigning i obligationsbeholdningen på 53,5 mio. kr. til 474,2 mio. kr., samt en stigning i aktiebeholdningen på 33,6 mio. kr. til 153,6 mio. kr. Derudover er der i 2009 tilgået pantebreve mv. for 0,8 mio. kr. Stigningen skyldes kursstigninger på værdipapirbeholdninger.

Kræftens Bekæmpelses investeringsstrategi er at optimere afkastet af foreningens kapital til gavn for de kræftsyge under hensyntagen til at sammensætte en veldiversificeret, forsigtig og konservativ portefølje. Til implementering af denne strategi samarbejder foreningen med nogle af de mest velrenommerede kapitalforvaltere såsom Nykredit Portefølje, Danske Capital, Carnegie Asset Management, BankInvest Management Fondmæglersekselskab, Gudme Raaschou Asset Management og Blue Bay Asset Management.

Aktivernes sammensætning

Aktiver i alt 1.029 mio. kr.

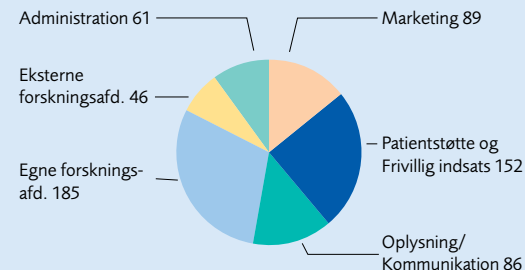
Kræftens Bekæmpelses investeringer i værdipapirer har i de seneste 13 år inkl. 2009 givet foreningen et gennemsnitligt afkast på 4,8 %, svarende til et gennemsnitligt årligt afkast på 22 til 23 mio. kr. eller i alt ca. 295,0 mio. kr.

Driftsfonden (note 15) udgør 458,6 mio. kr. ved udgangen af 2009 mod 427,6 mio. kr. ultimo 2008. Driftsfonden er disponeret i 2010, idet hovedbestyrelsen har godkendt aktiviteter på 471,5 mio. kr. Hertil skal lægges et budget på 92,2 mio. kr. svarende til de forventede overførsler fra 2009 til 2010.

Kursreguleringsfonden (note 16) andrager 44,2 mio. kr. ultimo 2009, efter at der er overført 72,0 mio. kr. til driftsfonden ultimo 2009. Ultimo 2008 udgjorde kursreguleringsfonden 14,3 mio. kr., og er således steget med 29,9 mio. kr. i år 2009 – efter overførsel af 72,0 mio. kr. til driftsfonden.

Opskrivningsfonden (note 17). En nyskabelse i 2008 var, at Kræftens Bekæmpelse etablerede en Opskrivningsfond, hvor foreningens udlejningsejendomme på Strandboulevarden på Østerbro blev opskrevet med 108,0 mio. kr.

619 ansatte i foreningen fordeler sig således på hovedaktiviteter i 2009

Renterisiko/kursrisiko

Den latente hvilende kursrisiko på foreningens obligationsbeholdning, der har en varighed på 3,44, vil ved en rentestigning på 1 pct. medføre et kursfald på 15,4 mio. kr. Foreningens kursreguleringsfond, der ultimo 2009 udgjorde 44,2 mio. kr., vil således kunne modsvare et kursfald på obligationsbeholdningen svarende til en rentestigning på ca. 2,7 pct.

Antal beskæftigede

Ved udgangen af 2009 var der beskæftiget 619 medarbejdere omregnet til heltidsansatte, hvilket er en stigning på 57 medarbejdere sammenlignet med året før. 231 medarbejdere er tilknyttet forskning mod 215 året før, 152 medarbejdere er tilknyttet patientstøtteafdelingen og frivillig indsats området mod 125 året før, 86 medarbejdere er tilknyttet oplysning og kommunikation mod 94 året før, 89 medarbejdere er beskæftiget med indsamlingsvirksomhed mod 72 året før og 61 medarbejdere med administration mod 56 året før.

Administration af fonde

Kræftens Bekæmpelse administrerer ni selvstændige fonde, hvor afkastet tilgår Kræftens Bekæmpelse i henhold til fundatsernes bestemmelser. Reduktionen i antallet af fonde skyldes, at der i 2009 af administrative grunde er foretaget sammenlægninger af flere fonde. Disse sammenlægninger er foretaget med fondsmyndighedens tilladelse. Ultimo 2009 udgjorde disse fondes kapitaler 196,0 mio. kr. mod 175,8 mio. kr. året før. Fondenes afkast, der i 2009 beløb sig til 5,8 mio. kr., indgår i regnskabsposten "Indsamlede midler".

I forvaltningsafdelingerne i danske pengeinstitutter administreres et antal legatarer, som er båndlagt til rentenydelse for legatarer. Kapitalerne kunne ultimo 2008 opgøres til 50,9 mio. kr., hvilket et fald på 1,7 mio. kr. i forhold til 2007. Når rentenydelsen ophører, vil kapitalerne helt eller delvist tilgå Kræftens Bekæmpelse

Forventninger til 2010

Kræftens Bekæmpelses forventninger til 2010 er en mindre vækst i indtægterne sammenlignet med 2009, hvor bruttoindtægterne udgjorde 652,8 mio. kr., hvilket er en vækst på 43,3 mio. kr. i forhold til 2008.

Der forventes især en vis usikkerhed omkring arveindtægterne, som er foreningens største indtægtskilde. Arveindtægten var i 2009 på 173,6 mio. kr., hvilket er en ny rekord og en mindre forøgelse i forhold til året før. Det meget høje provenu i 2009 skyldes et antal meget store enkeltsager, men også at det samlede antal arvesager steg i 2009. Forventningerne til arveprovenuet er derfor, at der vil ske en nedgang i 2010 – formentlig i størrelsesordenen 10 til 15 mio. kr., hvilket baseres på, at antallet af indgåede arvesager ved starten af 2010 ligger lavere end året før.

På posten medlemsindtægter forventer foreningen en stigning på 8-10 mio. kr. i 2010, idet der stadig forventes øgede indtægter som følge af kontingentforhøjelsen for 2010. Derudover vil der også i 2010 blive satset på nettotilgang af medlemmer, idet målsætningen om 500.000 medlemmer stadig ikke er nået. Desuden fortsættes indsatsen for at minimere afgangene blandt medlemmerne og opbygningen af en stærkere medlemsloyalitet. Der vil i 2010 blive arbejdet videre med befolkningsgrupper, som ikke er i tæt berøring med kræft, og derfor kræver en mere intensiv bearbejdning for at blive motiveret til at støtte kræftsagen. Det forventes, at foreningen i 2010 kan fastholde indtægterne fra direct mail lotterierne. Kræftens Bekæmpelse forventer dog, at det bliver vanskeligere i fremtiden at opnå

væsentlige forøgede indtægtsstigninger, fordi lotterierne går en fremtid i møde, hvor konkurrencen på spillemarkedet generelt forventes at blive skærpet som følge af den igangværende liberalisering af lovgivningen på området, der sandsynligvis vil lovliggøre visse former for udenlandske spil.

I 2010 forventes endvidere en stigning i indtægterne fra erhverv og øvrige arrangementer. Denne stigning forventes blandt andet at komme fra nye kampagner: "Børn, Unge & Kræft", der så småt kom i gang i 2009, og "Mænd & Kræft", der forventes lanceret i 2010.

Kræftens Bekæmpelses budget 2010 til foreningens hovedformål, der er forskning, patientstøtte og forebyggelse forventes at stige med ca. 8,2 pct. eller knap 36 mio. kr. i forhold til 2009. Stigningen i udgifterne kan især tilskrives en stor vækst i foreningens strategiske satsninger til rehabilitering, projekt Lev-livet, symptom og diagnose samt det frivillige arbejde.

Endelig forventes det, at der tiltræder en ny direktør for Kræftens Bekæmpelse i juni 2010, idet foreningens direktør gennem 10 år Arne Rolighed fratræder den 1. juli 2010.

Kræftens Bekæmpelses egenkapital

Foreningens egenkapital, der består af foreningens driftsfond, kursreguleringsfond og opskrivningsfond, udgør ultimo 610,8 mio. kr. i 2009 mod 549,9 mio. kr. i 2008.

Årets underskud overføres til Driftsfonden, der ultimo året udgør 458,6 mio. kr. efter at have fået overført 72 mio. kr. fra kursreguleringsfonden ultimo året. Driftsfonden anvendes til finansiering af budget 2010, der er disponeret med 471,5 mio. kr. jf. note 15.

Kursreguleringsfonden skal blandt andet sikre, at kurstab på værdipapirbeholdningen ikke medfører begrænsninger i foreningens planlagte aktivitetsniveau. Fonden andrager 44,2 mio. kr. ultimo 2009, efter at der er blevet tilbageført 72,0 mio. kr. til driftsfonden ultimo 2009.

Opskrivningsfonden, der er etableret ultimo 2008, udgør 108,0 mio. kr.

Kræftens Bekæmpelses politik er, at de midler der indtjenes i det ene år, skal anvendes i det efterfølgende år. Dette medfører, at der bliver en tidsforskydning eller et lag mellem det tidspunkt, hvor indtægten indgår og udgiften afholdes, hvorved der midlertidigt opsamles midler. Disse endnu ikke forbrugte midler investeres midlertidigt i værdipapirer for at kunne opnå et så stort afkast som muligt til gavn for kræftsagen.

Direktionens og forretningsudvalgets underskrifter

Vi har dags dato aflagt årsregnskabet for 2009 for Kræftens Bekæmpelse.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med vedtægternes krav til regnskabsaflæggelsen samt god regnskabsskik.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Samtidig er det vores opfattelse, at regnskabsberetningen indeholder en retvisende redegørelse for de forhold, den omhandler.

Årsregnskabet godkendes.

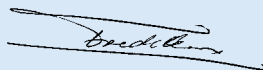
København den 21. april 2010

DIREKTION

Arne Rolighed

FORRETNINGSUDVALG

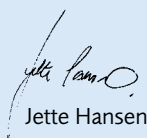
Frede Olesen
formand

Bent Knie-Andersen
næstformand

Jan Bjørn Nielsen

Jette Hansen

Ester Larsen

Den uafhængige revisors påtegning

Til hovedbestyrelsens medlemmer i Kræftens Bekæmpelse

Vi har revideret årsregnskabet for Kræftens bekæmpelse for regnskabsåret 1. januar 2009 – 31. december 2009 omfattende anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter samt regnskabsberetningen. Årsregnskabet og regnskabsberetningen aflægges i overensstemmelse med god regnskabsskik.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet og regnskabsberetningen

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med god regnskabsskik, samt for at udarbejde en regnskabsberetning, der giver en retvisende redegørelse i overensstemmelse med god regnskabsskik. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet og regnskabsberetningen på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder samt Bekendtgørelse om regnskab og revision af regnskaber for modtagere af tilskud fra

Finansministeriets puljer efter lov om visse spil, lotterier og væddemål. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet og regnskabsberetningen ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet og regnskabsberetningen. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet og regnskabsberetningen, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for foreningens udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, samt for udarbejdelse af en regnskabsberetning, der giver en retvisende redegørelse, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet og regnskabsberetningen.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2009 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2009 i overensstemmelse med god regnskabsskik, og at ledelsesberetningen giver en retvisende redegørelse i overensstemmelse med god regnskabsskik.

København, den 21. april 2010

Deloitte

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Henrik Wellejus
statsautoriseret revisor

Stefan Vastrup
statsautoriseret revisor

Anvendt regnskabspraksis

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med god regnskabskik.

Regnskabet afspejler årets økonomiske beslutninger/bevillinger, uanset at disse først realiseres i de kommende år.

Resultatopgørelse

Indsamlede midler

Arv og testamentariske gaver indtægtsføres, når endelig boopgørelse foreligger, mens modtagne acontoindbetalinger medtages i balancen under posten Acontoarvebeløb til senere opgørelse.

Medlemsbidrag, bidrag fra fonde, samt erhverv, gaver og tilskud indtægtsføres på realisationstidspunktet.

Modtagne tilskud til konkrete forskningsprojekter indtægtsføres i takt med at tilskuddene anvendes.

Resultatet af indsamlinger indtægtsføres, når de endelige indsamlingsresultater foreligger.

Lotterier mv.

Resultatet af lotterier indtægtsføres ved afslutning af de enkelte spil.

Salg af materialer mv. indtægtsføres på faktureringsstidspunktet.

Kapitalindtægter

Kapitalindtægter omfatter periodiserede renteindtægter og -udgifter, udbytter samt lejeindtægter fratrukket udgifter ved drift af udlejningsejendomme.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud indtægtsføres på modtagelsestidspunktet.

Udgifter

Der foretages sædvanlig periodisering af udgifter. Udgifterne henføres direkte til de forbrugende afdelinger/aktiviteter. Fællesudgifter til lokaledrift på Strandboulevarden og it m.m. belastes de enkelte aktiviteter efter forbrug.

Inventar- og laboratorieudstyr mv. udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet.

Forskningsbevillinger/flerårige projekter

Bevillinger til et eller flerårige forskningsprojekter udgiftsføres på bevillingstidspunktet. Bevillinger, der på statusstidspunktet endnu ikke er anvendt, optages som gæld under posten Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde.

Ekstraordinære poster

Indtægter eller udgifter, der ikke kan henføres til foreningens ordinære aktiviteter, opføres som ekstraordinære poster.

Balancen

Ejendomme

Bygninger bestemt til udlejning værdiansættes til anskaffelsesværdi med tillæg af forbedringsudgifter og opskrivninger med fradrag af afskrivninger. Bygninger afskrives med 2 pct. p.a. Bygninger til egne formål samt forbedringsudgifter på disse udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Arveudlagte ejendomme, der er bestemt til videresalg, eller hvor der påhviler beboelsesret mv. optages til de oprindelige udlægsværdier.

Opskrivninger posteres på Opskrivningsfonden under egenkapitalen.

Værdipapirer

Børsnoterede obligationer og aktier værdiansættes til markedsværdien ved regnskabsårets udløb. Pantebreve mv. optages til en skønnet forsigtig værdi.

Realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab posteres direkte på kursreguleringsfonden.

Resultatopgørelse

1.000 kr.	Note	2009	2008
Indtægtsskabende virksomhed			
Indsamlede midler	1	421.607	389.282
Lotterier, genbrug, varesalg mv.	2	94.173	77.729
Indtægter ved indtægtsskabende virksomhed i alt		515.780	467.011
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed	3	-61.809	-53.798
Resultat af indtægtsskabende virksomhed		453.971	413.213
Andre ordinære indtægter			
Kapitalindtægter	4	25.443	37.087
Offentlige tilskud	5	30.482	31.114
Nettoindtægter i alt		509.896	481.414
Administrationsudgifter	6	-31.020	-26.788
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter	7	-28.003	-22.789
Afskrivninger	12	-4.666	-4.554
Resultat til udlodning til Kræftens Bekæmpelses formål		446.207	427.283
Forskning	8	-279.090	-214.002
Patientstøtte og Frivillig indsats	9	-123.766	-94.603
Oplysning	10	-84.375	-81.233
Udgifter til hovedformål		-487.231	-389.838
Årets resultat		-41.024	37.445

Balance

1.000 kr.

	Note	2009	2008
Aktiver			
Anparter i Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS	11	956	913
Ejendomme	12	216.456	221.850
Anlægsaktiver i alt		217.412	222.763
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.	13	38.064	33.731
Mellemregning med diverse fonde		25.278	16.640
Mellemregning med Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS		928	687
Værdipapirer	14	628.683	540.755
Likvide beholdninger		118.609	120.403
Omsætningsaktiver i alt		811.562	712.216
Aktiver i alt		1.028.974	934.979
Passiver			
Driftsfond	15	458.556	427.580
Kursreguleringsfond	16	44.199	14.303
Opskrivningsfond	17	108.000	108.000
Egenkapital i alt		610.755	549.883
Skyldige udgifter mv.	18	169.223	146.745
Mellemregning med diverse fonde		2.434	2.209
Aconto arvebeløb til senere opgørelse		65.378	96.919
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde	19	181.184	139.223
Gæld i alt		418.219	385.096
Passiver i alt		1.028.974	934.979

ØKONOMI

Noter til regnskabet

1.000 kr.

	Brutto- indtægt	Direkte udgifter	Resultat 2009	Resultat 2008
NOTE 1				
Indsamlede midler				
Arv og testamentariske gaver	173.557		173.557	171.796
Indgået medlemskontingent og bidrag fra medlemmer og fast bidragydere	97.325		97.325	82.632
Tilskud til konkrete projekter	87.575		87.575	66.469
Bidrag fra fonde	8.756		8.756	11.091
Erhverv	21.445		21.445	20.951
Gaver og tilskud	3.697		3.697	3.635
	392.355	-	392.355	356.574
Landsindsamlinger				
Landsindsamlinger	33.136	5.430	27.706	27.495
www.stoetbrysterne.dk - netindsamling	5.721	4.175	1.546	5.213
	38.857	9.605	29.252	32.708
Indsamlede midler i alt	431.212	9.605	421.607	389.282
NOTE 2				
Lotterier, genbrug, varesalg mv.				
Lotterier *)	99.794	42.505	57.289	44.840
Genbrugsbutikker	14.361	11.850	2.511	1.719
Øvrige arrangementer og salg af julekort	41.233	6.860	34.373	31.170
Lotterier, genbrug, varesalg mv. i alt	155.388	61.215	94.173	77.729
*) Der er i 2009 udbetalt 21,3 mio. kr. i gevinster og gevinstafgifter med fradrag af 0,7 mio. kr. i sponsorbidrag i lotterierne.				
NOTE 3				
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed				
Drift af marketingafdeling			17.366	15.548
Projektudgifter (medlemspleje, analyser, udvikling af nye spil samt vedligeholdelse af eksisterende spil)			44.443	38.250
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed i alt			61.809	53.798

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 4		
Kapitalindtægter		
Huslejeindtægt	19.960	18.810
Udgifter ved drift af udlejningsejendomme	-10.048	-7.627
Resultat af udlejning	9.912	11.183
Bankrenter	1.846	3.994
Obligationsrenter	9.199	14.717
Aktieudbytte	4.653	7.436
Øvrige indtægte mv.	33	5
Kurtage og forvaltningsbegyrrer	-200	-248
	15.531	25.904
Kapitalindtægter i alt	25.443	37.087
NOTE 5		
Offentlige tilskud		
Tips- og lottomidler	17.346	17.489
Tilskud til regioner til Kræftrådgivninger	7.508	6.790
Tilskud til regioner til RehabiliteringsCenter Dallund	5.628	6.835
Offentlige tilskud i alt	30.482	31.114
NOTE 6		
Administrationsudgifter		
Hovedbestyrelse, udvalg og direktion	8.424	6.414
Økonomi- og formueforvaltning	7.547	6.234
Ejendomsforvaltning	4.060	3.696
Fælles personaleudgifter	10.989	10.444
Administrationsudgifter i alt	31.020	26.788

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 7		
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter		
Forskningsarealer	21.072	22.015
Kontorarealer	6.931	774
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter i alt	28.003	22.789
NOTE 8		
Forskning		
Drift af egne forskningsafdelinger		
Institut for Biologisk Kræftforskning	43.888	39.637
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning	25.840	24.156
Laboratoriet for Stamcelleforskning	758	1.208
Basisdrift af egne forskningsafdelinger	70.486	65.001
Forbrug af eksterne forskningsbevillinger	53.701	42.443
Drift af egne forskningsafdelinger i alt	124.187	107.444
Forskningsbevillingsadministrationen	1.579	1.884
Bevillinger i året		
Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg	81.355	76.500
Bevillinger fra Komité for Psykosocial Kræftforskning	4.465	4.218
Bevillinger fra Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse (note 8A)	20.901	23.956
Bevillinger i alt (jf. note 19)	106.721	104.674
Kræftpatientens verden	15.000	-
Social ulighed og kræft	15.000	-
Forskerskoler	1.603	-
Palliation og smerte	5.000	-
Senfølger	7.500	-
Strategiske midler i alt	44.103	-
NKF-National Forskningscenter for Rehabilitering	2.500	-
Nye strategiske midler i alt	2.500	-
Forskning i alt	279.090	214.002

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 8A		
Bevillinger fra Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse		
Forskningsprofessorater	-	4.550
Tilskud til forskeres deltagelse i kongresser mv.	932	623
Kvalitetsenheden	6.506	4.814
Dokumentationscenter	1.075	1.115
Bevillinger til øvrige projekter m.v.	978	746
Kvalitetskontrol af det Nye Cancerregister	172	-
Direktionsramme	5.332	9.601
Nordisk Cancer Union	2.506	2.507
Danmarks Lungeforening	2.500	-
Tarmprojekt Region Midtjylland	900	-
Bevillinger fra Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse i alt	20.901	23.956
NOTE 9		
Patientstøtte og Frivillig indsats		
Fællesforvaltningen	10.454	11.403
Kræftlinien	8.012	6.772
Kræftrådgivninger	48.167	45.898
Patientlegater	6.117	6.317
Projekter og øvrige aktiviteter	9.513	5.930
Palliativt Videncenter	987	13
Hejmdal - Kræftrådgivningen i Århus	-	188
	83.250	76.521
Eksternt finansierede projekter	6.700	4.384
	89.950	80.905
RehabiliteringsCenter Dallund	14.327	13.698
Patientstøtte i alt	104.277	94.603
Kvalificeringsenheden	5.393	-
Frivillig indsats	14.096	-
Frivillig indsats i alt	19.489	-
Patientstøtte og Frivillig indsats i alt	123.766	94.603

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 10		
Oplysning		
Forebyggelses- og dokumentationsafdelingen	28.582	27.236
Kommunikationsafdeling	20.028	17.484
Aktiviteter i lokalforeninger	6.115	14.685
Generel information via lotterier	2.476	2.186
Eksternt finansierede projekter	57.201	61.591
	27.174	19.642
Oplysning i alt	84.375	81.233
NOTE 11		
Anpartar i Kræftens Bekæmpelses Forlag ApS		
Saldo 01.01.	913	904
Årets resultat	43	9
Saldo 31.12.	956	913
(Foreningen ejer samtlige anpartar)		

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 12		
Ejendomme til udlejning		
Anskaffelsessum 01.01.	143.004	130.361
Afgang	-728	12.643
Anskaffelsessum 31.12.	142.276	143.004
Opskrivninger 01.01.	108.000	-
Tilgang	-	108.000
Opskrivninger 31.12.	108.000	108.000
Afskrivninger 01.01.	-31.730	-27.176
Årets afskrivninger	-4.666	-4.554
Afskrivninger 31.12.	-36.396	-31.730
Saldo 31.12.	213.880	219.274
(Ejendomsvurdering pr. 1. oktober 2008: 351.612 t.kr.)		
Arveudlagte ejendomme, hvor der påhviler beboelsesrettigheder mv.		
Saldo 01.01.	2.576	2.656
Tilgang i året	-	-
Afgang i året	-	-80
Saldo pr. 31.12.	2.576	2.576
(Ejendomsvurdering pr. 1. oktober 2008: 10.180 t.kr.)		
Ejendomme i alt	216.456	221.850

Ejendomme, der anvendes til egne aktiviteter, udgiftsføres i anskaffelsesåret. Disse ejendomme er pr. 1. oktober 2008 vurderet til 308.388 t.kr.

Båndlæggelser m.v.

Ejendomme, hvor der påhviler livsvarig beboelsesret, indgår i aktivposten "Ejendomme" med 2.576 t.kr.

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 13		
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.		
Periodiserede obligationsrenter	3.875	3.481
Deposita vedrørende lejemål	3.707	2.642
Tilgodehavender og forudbetalte udgifter	30.482	27.502
Varelager	-	106
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv. i alt	38.064	33.731
 NOTE 14		
Værdipapirer		
Obligationer	474.242	420.717
Aktier	153.641	120.038
Pantebreve mv.	800	-
Værdipapirer i alt	628.683	540.755

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 15		
Driftsfond		
Saldo 01.01.	427.580	462.135
Overførsel til kursreguleringsfond	72.000	-72.000
Årets resultat	-41.024	37.445
Saldo 31.12.	458.556	427.580
Driftsfonden er disponeret således		
Hensat til dækning af godkendt udgiftsbudget for 2010:		%
Forskning	171.038	41
Strategiske midler	33.700	8
Patientstøtte og Frivillig indsats	100.321	24
Oplysning inkl. internetportal	50.350	12
Administration og fælles personaleudgifter	38.141	9
Disponeret til bygge- og anlægsarbejder samt bygningsafskrivninger	23.000	6
	416.550	100
Marketingafdelingens udgiftsbudget for 2010	54.963	
	471.513	
Til anvendelse i efterfølgende år	-12.957	
	458.556	
NOTE 16		
Kursreguleringsfond		
Saldo 01.01.	14.303	84.475
Værdiregulering, obligationer	72.663	-51.762
Værdiregulering, aktier	28.816	-87.573
Værdiregulering, arve udlagte ejendomme	-	25
Værdiregulering, valuta	417	-2.862
Overført fra driftsfond	-72.000	72.000
Saldo 31.12.	44.199	14.303

1.000 kr.	2009	2008
NOTE 17		
Opskrivningsfond		
Saldo 01.01.	108.000	-
Opskrivning af udlejningsejendomme	-	108.000
Opskrivningsfond i alt	108.000	108.000
NOTE 18		
Skyldige udgifter mv.		
Skyldig A-skat mv.	8.214	690
Beregnet feriepengeforpligtelse	28.091	20.382
Deposita og forudbetalt husleje	8.807	8.564
Kreditorer	27.871	31.258
Modtagne, endnu ikke anvendte tilskud fra eksterne bevillingsgivere	96.240	85.851
Skyldige udgifter mv. i alt	169.223	146.745
NOTE 19		
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde		
Saldo 01.01.	139.223	137.411
Bevilget i året fra de videnskabelige udvalg, Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse (jf. note 8)	279.090	104.674
Udbetalt i året	-237.129	-102.862
Saldo 31.12. til anvendelse i 2010 og senere	181.184	139.223
Bevillingerne er givet til anvendelse i		
2010	139.394	102.095
2011	28.345	24.431
2012 og senere	13.445	12.697
	181.184	139.223

1.000 kr.	2009	2008
(Note, hvortil der ikke henvises i regnskabet)		
Det samlede beløb til personalelønninger mv. fordeler sig således		
Lønninger *)	251.893	222.503
Bidrag til pensionsformål	36.123	30.854
Andel af udgifter til social sikring	1.216	1.018
I alt	289.232	254.375
*) Der er ikke udbetalt vederlag til præsidium, Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg.		
Beløbet indgår i regnskabet således		
Lønninger til forskning, patientsøtte, oplysning og administration	231.073	197.047
Lønninger til indtægtsskabende virksomhed	41.396	34.064
I alt lønninger	272.469	231.111
Lønninger indeholdt i anvendte bevillinger	16.763	23.264
I alt udbetalte lønninger	289.232	254.375
Gennemsnitligt antal beskæftigede	619	562

Ledelse, udvalg og organisation

Præsidiumet

- Præsident Linda Nielsen, professor, dr.jur.
- Vicepræsident Michala Petri, blokfløjtenist
- Vicepræsident Ebbe Sand, direktør, tidl. prof. fodbold-spiller

Hovedbestyrelsen

- Formand Frede Olesen, professor, dr.med., forskningsleder, Højbjerg
- Næstformand Bent Knie-Andersen, adm. direktør, Charlottenlund
- Jette Hansen, prokurist, Holbæk
- Jan Bjørn Nielsen, overlæge, Odder
- Ester Larsen, tidl. sundhedsminister, cand.phil., Kerteminde
- Birgitt Bjerre, rejselider, Nykøbing Falster
- Ane Bonderup, afsnitsleder, Risskov
- Kristian Baatrup, landinspektør, Helsingør
- Jens Erik Christensen, direktør, cand.act., Charlottenlund
- Karina Garnier Christensen, ph.d.-studerende, Odense
- Claus Foged, arkitekt MAA, Hjørring
- Henrik Harling, ledende overlæge dr.med, Holte
- Jørn Herrstedt, professor, overlæge dr.med., forskningsleder, Allerød
- Helle Ibsen, praktiserende læge, Haderslev
- Niels Them Kjær, projektchef, (medarbejderrepræsentant)
- Grethe Kristine Kristensen, sygeplejerske, Vojens
- Vera Kristensen, sygeplejerske, Hvide Sande
- Susanne Ursula Larsen, overlæge, Odense

- Carsten Lewinsky, tandlæge, Langebæk
- Arvid B. Maunsbach, professor, dr.med., Risskov
- Jørgen Nielsen, advokat, Dronninglund
- Ejnar Pedersen, fhv. kommunaldirektør, Hornslet
- Tove Pedersen, lokalforeningsformand, V. Hassing
- Catherine Rechnitzer, overlæge, dr.med., Vedbæk
- Ruth Scharling, tidl. borgmester, Thisted
- Henrik Steenberg, human resources associate, København S
- Anne Tjønneland, afdelingsleder, overlæge, ph.d., dr.med. (medarbejderrepræsentant)
- Birgitte Uldall, hjemmesygeplejerske, Nordborg
- Karen Veien, patientforeningsformand, Aalborg
- Gina Øbakke, chefkonsulent, Store-Heddinge

Forretningsudvalget

- Formand Frede Olesen, professor, dr.med., forskningsleder
- Næstformand Bent Knie-Andersen, adm. direktør
- Jette Hansen, prokurist
- Jan Bjørn Nielsen, overlæge
- Ester Larsen, tidl. sundhedsminister, cand.phil.

Direktion

- Arne Rolighed, adm. direktør

Afdelingschefer

- Julio Celis, institutchef, professor, ph.d., Institut for Biologisk Kræftforskning
- Kurt Damsgaard, kommunikationschef, journalist, Kommunikationsafdelingen

- Charlotte Dehlie, HR-chef, cand.jur., HR-afdelingen
- Una Jensen, sekretariatschef, cand.jur., Politisk Sekretariat
- Bjarne Heide Jørgensen, afdelingschef, landssekretær, Lokalforeningsafdelingen
- Janne Lehmann Knudsen, kvalitetschef, ph.d., MHM, Kvalitetsenheden
- Poul Møller, marketingchef, cand.phil., Marketing-afdelingen
- Anne Nissen, afdelingschef, cand.scient.soc., Patientstøtteafdelingen
- Jørgen H. Olsen, forskningschef, overlæge, dr.med., Institut for Epidemiologisk Kræftforskning
- Ole Reinbach, økonomichef, cand.polit., MBA, Økonomi- og administrationsafdelingen
- Hans Henrik Storm, afdelingschef, overlæge, Forebyggelse og Dokumentation

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg

- Jens Overgaard, formand, professor, overlæge, dr.med., Afd. f. Eksperimentel Klinisk Onkologi, Århus Sygehus
- Kristian Helin, næstformand, professor, ph.d., direktør, Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), København
- Peter Andreasen, professor, dr.scient., Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
- Olav Dahl, professor, dr.med., Haukeland Universitets Hospital, Bergen, Norge
- Henrik Ditzel, professor, overlæge, dr.med., Afd. for Cancer- og Inflammationsforskning, Syddansk Universitet

- Thoas Fioretos, professor, overlæge, Afd. for Klinisk Genetik, Lund Universitetshospital, Sverige
- Claus Hovendal, professor, overlæge, dr.med., Kirurgisk Gastroenterologisk Afd., Odense Universitetshospital
- Sten L. Christer Höög, professor, ph.d., Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige
- Andreas Kjær, professor, overlæge, dr.med., ph.d., Cluster for Mol. Imaging, Københavns Universitet og Klinik for Klin. Fysiol. og Nuklearmedicin & PET, Rigshospitalet
- Susanne Krüger Kjær, professor, overlæge, dr.med., Kræftens Bekæmpelse
- Jiri Lukas, professor, ph.d., Kræftens Bekæmpelse
- Preben Bo Mortensen, professor, dr.med., Center for Registerforskning, Aarhus Universitet
- Sven Pählman, professor, University Hospital MAS, Malmö, Sverige
- Pär Sparén, professor, dr.med.sc., Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige
- Lars Vindeløv, overlæge, dr.med., Hæmatologisk Klinik, Rigshospitalet

Komité for Psykosocial Kræftforskning

- John Sahl Andersen, formand, praktiserende læge, lektor, ph.d., Københavns Universitet
- Lene Koch, næstformand, professor, dr.phil., Afd. for Sundhedstjenesteforskning, Københavns Universitet
- Niels Viggo Hansen, programkoordinator, ph.d., Center for Forskning i Eksistens og Samfund, Københavns Universitet

- Marianne Lau, overlæge, dr.med., Psykoterapeutisk Center Stolpegård, Gentofte
- Susanne Dalsgaard Reventlow, praktiserende læge, dr.med., mag.scient.ant., Forskningsenheden for Almen Praksis, Københavns Universitet
- Mette Bech Risør, seniorforsker, mag.art., ph.d., Forskn. for Funkt. Lidelser og Psykosomatik, Århus Sygehus
- Per Sjøgren, overlæge, dr.med., Det palliative afsnit, Rigshospitalet
- Signe Vikkelsø, lektor, cand.psych., ph.d., Inst. for Organisation, Copenhagen Business School

Forebyggelsesudvalget

- Torben Jørgensen, centerchef, dr.med.
- Suzanne Aaholm, kommunaldirektør
- Ole Fredslund, direktør
- Finn Berggren, forstander
- Jan Hansen, vicedirektør/skolechef
- Lillian Knudsen, fhv. gruppeformand
- Lene Frits Nielsen, chefjordemoder

Udvalget for lokalforeningsarbejdet

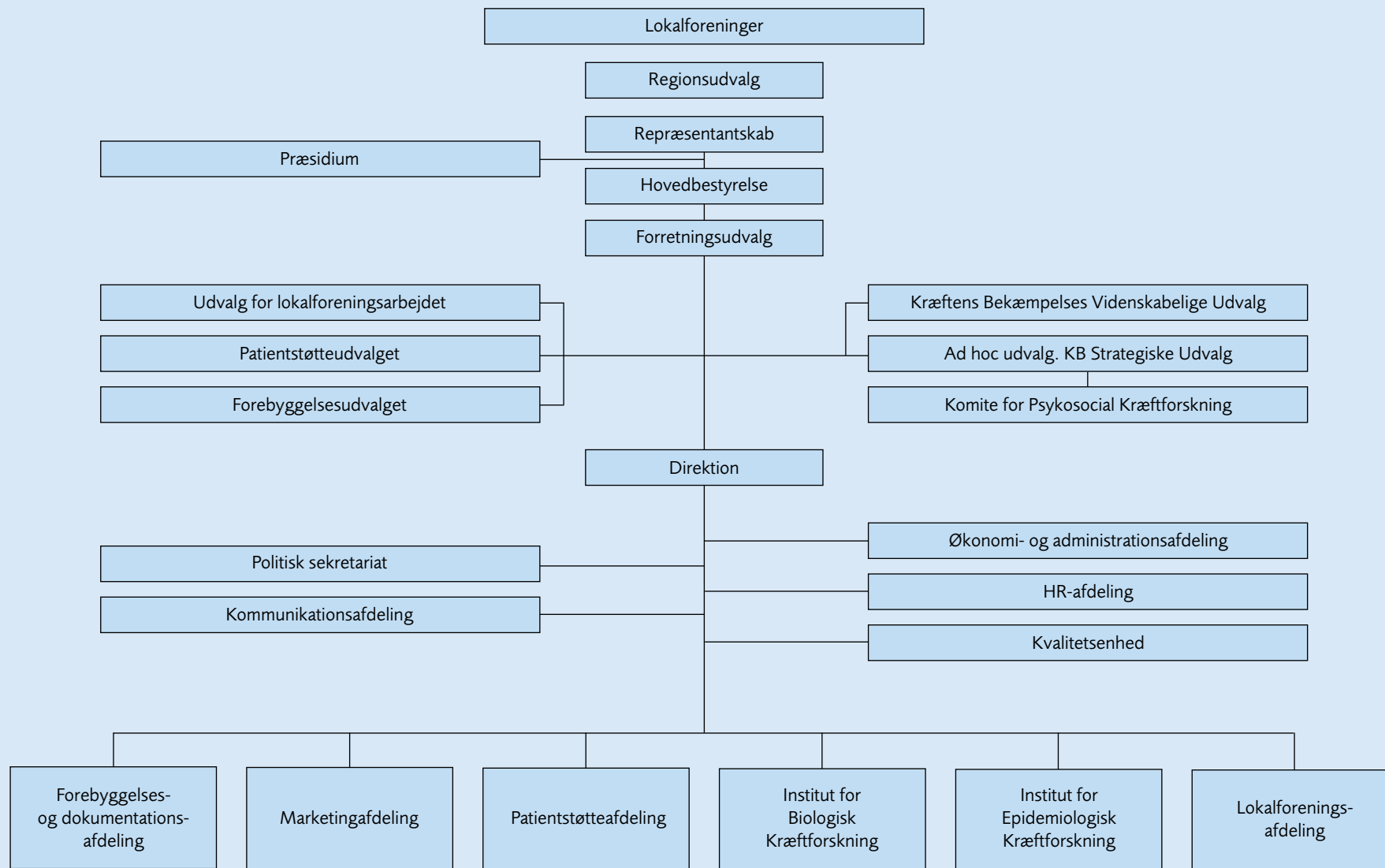
- Hans Grishauge, formand, sekretariatsleder
- Erik Martinussen, civiløkonom
- Karen Nøhr, fhv. amtsborgmester
- Ole Peter Andersen, lokalforeningsformand
- Lykke M. Lykke, ældrechef
- Henrik Frostholt, specialkonsulent
- Peter Holm, marketingchef

Patientstøtteudvalget

- Erik Rasmussen, formand, chefredaktør
- Helen Bernt Andersen, sygeplejedirektør
- Jørn Andersen, overlæge, dr.med.
- Christian Juul Busch, hospitalspræst
- Bolette Christensen, direktør
- Jan Mainz, adjungeret professor
- Julie Damgaard Nielsen, praktiserende læge
- Kjeld Møller Pedersen, professor

Organisation

LEDELSE, UDVALG
OG ORGANISATION

Forskning - Bevillingshavere

Abildgaard, Niels	78	Dreyer, Lene	123	Hjalgrim, Henrik	133	Lukas, Claudia	36	Rønnov-Jessen, Lone	47
Adamsen, Lis	206	Dupont, Daniel Miotto	14	Hokland, Peter	137	Lund, Anders H.	37	Santoni-Rugiu, Eric	110
Alpizar, Warner Alpizar	53	Durhuus, Jon Ambæk	171	Holm, Anja	162	Lund, Leif R.	38	Schmiegelow, Kjeld	81, 221
Alsner, Jan	82, 222	Egeberg, Dorte Louise	140	Holm, Julie Wulf	178	Lykkesfeldt, Anne E.	67	Schønnemann, Katrine Rahbek	111
Andersen, Claus Erik	83	Ejlertsen, Bent	58	Horsman, Michael R.	95	Lyngø, Elsebeth	129	Seibæk, Lene	194
Andersen, Claus Yding	54	Ellegaard, Anne Marie	159	Hutchings, Martin	96	Madsen, Svend Aage	203	Sjøgren, Per	226
Andersen, Félicie Faucon	1	Ewertz, Marianne	124	Hvidt, Elisabeth Assing	190, 198	Mailand, Niels Elgaard	39	Steffensen, Simon Dag Rafn	186
Andersen, Mads Hald	84	Fischer, Barbara Malene	88	Hvidt, Niels Christian	201, 225	Maniecki, Marciej Bogdan	68, 69	Straten, Per thor	112
Andreassen, Peter A.	2	Fornø, Lone	89	Hübner, Gerda Maria	147	Marstrand, Jonas la Cour	33	Svane, Inge Marie	75
Bach, Søren Michelsen	157	Frandsen, Stine Krog	172	Høgdaal, Claus	62	Mejlvang, Jakob	40	Svendsen, Gundhild Hornbech	154
Bartek, Jiri	3	Frank, Anne-Katrine	141	Højrup, Peter	26	Mellemkjær, Lene	135	Szyniarowski, Piotr	48
Bartkova, Jirina	55	Frederiksen, Peter Bondeven	173	Højbye, Mette Terp	134	Memon, Ashfaque Ahmed	105	Sølver, Lisbeth	195
Bassler, Niels	4	Friberg, Jeppe	131	Høyer, Morten	97	Meyts Ewa, Rajpert-De	70	Søndergaard, Annette	155
Bech, Mickael	211	Friis, Søren	217	Hüssinger, Olaf-Georg	27	Michaelsen, Signe Regner	183	Sørensen, Rikke Bæk	114
Behrendt, Niels	5	Frystyk, Jan	90	Iversen, Lars	28	Mogensen, Ole	204	Sørensen, Boe Sandahl	113
Bernstein, Inge	120	Frödin, Morten	15	Jacobsen, Benedikte	63	Mortensen, Frank Viborg	71	Sørensen, Claus Storgaard	49
Beyer, Sophie	6	Frøsig, Thomas	174	Jacobsen, Bo	202, 225	Muren, Ludvig Paul	106	Tanderup, Kari	115
Bihl-Nielsen, Anja	199	Füchtbauer, Ernst-Martin	16	Jansen, Erik Christian	98	Mærkedahl, Rasmus	142	Theilgaard-Mönch, Kim	50
Birgens, Henrik Sverre	85	Gehl, Julie	59	Jensen, Torben Heick	29	Møllegaard, Karen Mai	143	Thomassen, Mads	116
Bock, Elisabeth	7	Gerdes, Anne-Marie	60	Jeppesen, Dennis Kjølhede	148	Nehammer, Camilla	152	Thomsen, Allan Randrup	51
Boelsbjerg, Hanne Bess	187	Gjerstoff, Morten Frier	17, 18	Johansen, Christoffer	99, 191, 205, 220	Nielsen, Anni Linnet	220	Tjønneland, Anne	136
Bojesen, Stig Egil	121	Grau, Cai	91	Johansen, Jørgen	223	Nielsen, Helene Myrtue	151	Tobiasen, Heidi	167
Borre, Michael	122	Groth, Anja	19	Johnsen, Hans Erik	127	Nielsen, Katrine	165	Vedsted, Peter	208, 215
Brakebusch, Cord	8	Grønbæk, Kirsten	92	Jäätelä, Marja	30	Nielsen, Lasse Gravgaard	144	Vindeløv, Lars	117
Brodersen, John	200	Grønlund, Signe Zaar	160	Kallunki, Tuula Anneli	31	Nielsen, Thomas	41	Wewer, Ulla M.	76
Bukh, Jens	9	Grønvold, Mogens	210, 224	Kjær, Andreas	100	Nilbert, Mef	79	Wille-Jørgensen, Peer Anders	118
Byg, Luise Møller	184	Guerra, Barbara	93	Kjær, Susanne Krüger	128	Nilsson, Jakob	42	Winther, Jeanette Falck	221
Baastrup, Rikke	130	Guldberg, Per	20	Knoop, Ann Søegaard	64	Nørgaard, Jan Maxwell	80	Wolff, Signe Schöllhammer	168
Celis, Julio E.	56	Gyrd-Hansen, Mads	21	Knudsen, Birgitta Ruth	32	Nørgaard, Mia Muusfeldt	166	Würtzen, Hanne	196
Christensen, Helene	169	Hager, Henrik	61	Kofoed-Nielsen, Michael Johan	179	Offersen, Birgitte	107	Waage, Johannes Eichler	156
Christensen, Søren Brøgger	10	Hald, Charlotte	220	Kornblit, Thomas	65, 101	Olsen, Sjurdur Frodi	77	Zachariae, Bobby	207, 219
Christophersen, Mikael Kronborg	158	Hamming, Ole Jensen	22	Korremann, Stine Sofia	102	Osler, Merete	212	Ødum, Niels	52
Cowland, Jack	11	Hansen, Camilla Aabye	175	Kristensen, Kristina Pagh Sølvsten	149	Overgaard, Jens	108	Ørntoft, Torben	119
Crone, Stephanie Geisler	170	Hansen, Helle Ploug	197, 209	Larsen, Brian Roland	163	Overgaard, Kristian	72		
Dahl, Christina	12	Hansen, Klaus	23	Larsen, Lene Søndergaard	192	Pedersen, Anders Elm	43		
Dalsted, Rikke Juul	188	Hansen, Line	176	Larsen, Marie Sofie Yoo	164	Pedersen, Finn Skou	45		
Dalton, Susanne Oksbjerg	214	Hansen, Mariann Fagnæs	177	Lassen, Ulrik	103	Pedersen, Jannie	185		
Damgaard, Rune Busk	138	Hansen, Olfred	189	Laugesen, Anne	180	Pedersen, Stine Falsig	44		
Damsgaard, Tine Engberg	217	Hansen, Rikke Dalgaard	132	Laurberg, Søren	104, 218	Petersen, Helle Vendel	193		
Daugaard, Gedske	219	Hansen, Susanne Kofoed	146	Lavrsen, Marie Kirstine	150	Pfeiffer, Per	109		
Daugaard, Mads	57	Hartmann, Rune	24	Leth-Larsen, Rikke	66	Porse, Bo Torben	46		
Deurs, Bo van	13	Hasselbalch, Hans Carl	125	Levinsen, Mette Frandsen	181	Poulsen, Hans Skovgaard	74		
Diderichsen, Finn	216	Hedegaard, Ditte Lindemann	161	Lindschouw, Ditte	182	Poulsen, Per Rugård	73		
Ditzel, Henrik J.	86	Heinesen, Eskil	213	Lisa Sengeløv	220	Rechnitzer, Catherine	221		
Donskov, Frede	87	Helin, Kristian	25	Lisby, Michael	34	Reichwald, Kirsten	153		
Dreher, Anita	139	Herrstedt, Jørn	94, 126	Lukanidin, Eugene	35	Risør, Michael Wulff	145		

Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU)

BEVILLINGER

NB: Oversigten omfatter igangværende projekter i 2010, der har fået bevilget støtte i 2009 eller tidligere samt projekter, der har fået bevilget støtte i 2009 til brug i 2009.

* Bevillinger, der er givet før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

□ Bevillinger til forskningsprojekter, der udføres ved Kræftens Bekæmpelse egne forskningsafdelinger.

Bevillinger til forskningsprojekter, der udføres ved andre forskningsafdelinger.

Grundforskning

- *1. **Udredning af risikoen for udvikling af splejnsrelateret sekundær sygdom som følge af topoisomerase i rettet kemoterapi.**
Cand.scient. Félicie Faucon Andersen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.066.000 kr.
- *2. **Farmakologisk intervention med proteolytiske enzymsystemer i dyretumor-modeller.**
Professor, dr.scient. Peter A. Andreasen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010: 750.000 kr.
- 3. **DNA skade responset: Nye komponenter, mekanismer og involvering i kræft.**
Professor, ph.d. Jiri Bartek
Center for Gentoksisk Stress, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2012: 4.200.000 kr.
- *4. **Partikelterapi – dosimetrisk og radiobiologisk optimering.**
Cand.scient., ph.d. Niels Bassler
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 1.147.800 kr.
- *5. **Cancer invasion gennem extracellulære matrix-barrierer: Collagenolytiske mekanismer og terapeutisk intervention i muse cancermodeller.**
Dr.scient., ph.d. Niels Behrendt
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 1.100.000 kr.
6. **Er jumonji proteinerne JMJD1A og JMJD2B essentielle for tumor angiogenese?**
Cand.scient. Sophie Beyer
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 500.000 kr.
7. **Characterization of peptide antagonists of the ErbB receptor family.**
Professor, cand.med. Elisabeth Bock
Proteinlaboratoriet, Panum Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *8. **Rolle af usædvanlig stor aktivitet af Rho GTPaser i leukæmi forårsaget af MLL-AF9 onkogen.**
Professor, ph.d. Cord Brakebusch
Biomedicinsk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.265.800 kr.
9. **Nye hepatitis C virus celle kultur systemer og deres anvendelse i medicin og vaccine udvikling.**
Professor, overlæge, cand.med. Jens Bukh
Infektionsmedicinsk Afd. og Klinisk Forskningscenter, Hvidovre Hospital
Bevilget for 2010-2012: 3.000.000 kr.
10. **Bæredygtig fremstilling af thapsigargin-analoger til behandling af prostata kræft.**
Professor, cand.pharm., ph.d. Søren Brøgger Christensen
Institut for Medicinal kemi, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *11. **MicroRNAer som regulatorer af normal og malign granulopoiese.**
Cand.scient., ph.d. Jack Cowland
Granulocytlaboratoriet, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 568.200 kr.
- *□12. **Signalering via stamcellefaktor i normale og maligne melanocytter: KIT som en "dependence-receptor".**
Cand.scient. Christina Dahl
Afd. for Cancergenetik, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 562.290 kr.
- *13. **Endocytotisk nedregulering af ErbB receptorer i cancer.**
Professor, dr.med., ph.d. Bo van Deurs
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Panum Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.
- *14. **Udvikling af nye PET-sporstoffer og behandlingsmidler rettet mod den metastatiske proces.**
Cand.scient. Daniel Miotto Dupont
Institut of Bio-Medical Imaging, Service Hosp. Frédéric Joliot, Orsay C., Frankrig
Bevilget for 2010: 442.800 kr.
15. **Udvikling af modificerede cancer celler til hurtig udvikling af specifikke kinase hæmmere til kræftforskning, tidligere ikke mulig.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Morten Frødin
Biotech Research and Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2012: 1.500.000 kr.
- *16. **Translationskontrol af Twist1 som en mulig cancerterapi.**
Lektor, Dr.rer.nat. Ernst-Martin Füchtbauer
Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, Århus Universitet
Bevilget for 2011: 327.000 kr.
17. **Molekylær karakterisering af den direkte binding imellem GAGE og GCL (udlandsrejse)**
Cand.scient., ph.d. Morten Frier Gjerstorff
Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2009: 70.000 kr.
- *18. **GAGE cancer/testis antigeners påvirkning af mikrotubuli og deres rolle i cancerudvikling.**
Cand.scient. Morten Frier Gjerstorff
Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2010: 115.000 kr.
- *19. **Histone Metabolisme & checkpoint Kontrol – Betydningen for epigenetisk stabilitet.**
Cand.scient., ph.d. Anja Groth
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.500.000 kr.
- *□20. **Cellulær senescens medieret af p14ARF som reaktion på mitokondriel dysfunktion: Molekylære mekanismer og betydning som anti-cancer barriere.**
Professor, cand.scient., ph.d. Per Guldberg
Afd. for Cancergenetik, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 550.000 kr.
21. **Inhibitor of Apoptosis proteineres regulering af ubikvitin-medieret overlevelses-signaler i kræft.**
Cand.scient., ph.d. Mads Gyrd-Hansen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
- *22. **Generelle aspekter af interferon signalering med hovedvægt på strukturbestemmelse af interferon lambda receptor-komplekset.**
Cand.scient. Ole Jensen Hamming

- Center for Strukturel Biologi,
Århus Universitet
Bevilget for 2010: 418.200 kr.
- *23. **Onkogen signalering gennem en epigenetisk fosfoylings "switch" og betydningen i kræft.**
Ph.d. Klaus Hansen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 330.000 kr.
- *24. **Interferon Lambda i kræftudvikling og kroniske virus infektioner.**
Lektor, ph.d. Rune Hartmann
Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, Århus Universitet
Bevilget for 2010: 453.800 kr.
- *25. **Funktionel karakterisering af histon demethylasers rolle i udviklingen af kræft.**
Professor, M.Sc., ph.d. Kristian Helin
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 4.000.000 kr.
- *26. **Individsspecifik analyse af glykosylering i cancermarkører.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Peter Højrup
Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2010: 562.800 kr.
- *27. **CK2 nyre tumorer og metastaser: Dechifrerings af den asymmetriske ekspression af CK2beta subunit og den forøgede CK2 aktivitet.**
Professor, Dr.rer.nat.habil Olaf-Georg Issinger
Inst. for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2010: 500.000 kr.
- *28. **Betydningen af p38 MAPK signal transduktion for patogenesen ved nonmelanom hud cancer.**
- Lektor, dr.med. Lars Iversen
Dermatologisk Afd., Århus sygehus
Bevilget for 2010: 300.000 kr.
29. **Den molekulære basis for forbindelsen mellem det humane rna exosome og kræft.**
Lektor, ph.d. Torben Heick Jensen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010-2012: 1.800.000 kr.
- 30. **Kræftrelaterede ændringer i lysosomernes stabilitet, sammensætning og funktion.**
Professor, dr.med. Marja Helena Jäättelä
Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 3.000.000 kr.
- *□31. **Analyse af nyfundne potentielle behandlingsmål i onkogen induceret celleforandring og kræft.**
Docent, ph.d., D.Sc. Tuula Anneli Kallunki
Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
32. **Forbedring af kræftbehandling med camptotheciner via detektion af topoisomerase i aktivitet på enkelt-celle niveau.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Birgitta Ruth Knudsen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010-2011: 900.000 kr.
33. **Sammenhængen mellem cancercellers resistens overfor terapi og protein transport – en rolle for calcium og alg-2.**
Cand.scient. ph.d. Jonas Marstrand la Cour
Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.004.800 kr.
- *34. **BRCA2 brystkræftgenets regulering af homolog rekombination.**
Forskningslektor, ph.d. Michael Lisby
Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 135.000 kr.
- 35. **Organ-mikromiljøet for udvikling af kræftmetastaser.**
Professor, M.D., D.Sc. Eugene Lukanidin
Afd. for Molekylær Kræftbiologi, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2012: 900.000 kr.
- 36. **High-content mikroskopi screening for kræft gener associeret med DNA skadeforanderet kromatin.**
Cand.scient., ph.d. Claudia Lukas
Afd. for Cellevækst og Kræft, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2012: 960.000 kr.
- *37. **MiR-10's rolle i cancer.**
Lektor, ph.d. Anders H. Lund
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.500.000
- *38. **Multiple roller af matrix-nedbrydende proteaser i inflammationsmedieret mavetarm kræft.**
Cand.scient. Leif R. Lund
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 700.000 kr.
39. **Ubiquiting-medierede signaleringsmekanismer i det cellulære forsvar mod kræft.**
Cand.scient., ph.d. Niels Elgaard Mailand
Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research, København Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
40. **Beskrivelsen af en ny sikkerhedsmekanisme som koordinerer DNA replikation med kromatindannelse.**
Cand.scient., ph.d. Jakob Mejlvang
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *41. **Tumor-mikromiljø undersøgt med magnetisk resonans-billedannelse.**
Cand.scient., ph.d. Thomas Nielsen
Afd. for Eksperimentel Klinisk Onkologi, Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 623.900 kr.
42. **Cdc20s rolle i kromosominstabilitet og i kræftcellers respons på antimitotiske kemoterapeutika.**
Lektor, ph.d. Jakob Nilsson
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *43. **Udvikling af en terapeutisk vaccine mod progressiv renal celle carcinom.**
Lektor, cand.med., ph.d. Anders Elm Pedersen
Institut for International Sundhed, Immunologi og Mikrobiologi, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 400.000 kr.
44. **PH-regulerende iontransport proteiner og deres roller i brystcancer celle motilitet og overlevelse: nye regulatoriske og mekanistiske aspekter.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Stine Falsig Pedersen
Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *45. **Murin leukæmivirus-baserede onkogenesemodeller.**
Professor, cand.scient., ph.d. Finn Skou Pedersen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
46. **Karakterisering af preleukæmiske og leukæmiske stam celler i en muse model for AML.**
Lektor, ph.d. Bo Torben Porse
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2012: 2.100.000 kr.

47. En ny celletype i human brystkræft: Den mesenkymale stamcelle - identifikation og implikationer.

Lektor, dr.scient. Lone Rønnov-Jessen
Cell and Developmental Biology, Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 400.000 kr.

*□48. **Kinasesignaler i Autophagy. M.Sc. Piotr Szyniarowski**

Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 549.000 kr.

*49. Analyse af NEK11 kinasens rolle for cellers forsvar med DNA skade.

Lektor, cand.scient., ph.d. Claus Storgaard Sørensen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.225.800 kr.

*50. Funktionel karakterisering af Erg onkogenet i en knockout musemodel.

Cand.med. Kim Theilgaard-Mönch
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 687.900 kr.

*51. Hvorledes reguleres det tumor-specifikke CD8 + T-cellesvar ved terapeutisk vaccination med virale vektorer.

Professor, dr.med. Allan Randrup Thomsen
Institut for International Sundhed, Immunologi og Mikrobiologi, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 499.100 kr.

*52. Hvad betyder den kroniske betændelsestilstand for udviklingen af ondartet lymfekræft i huden?

Professor, dr.med. Niels Ødum
Inst. for Med. Mikrobiol. & Immunol., Panum Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 450.000 kr.

KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 28.134.800 kr.

* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

Grundforskning og klinisk forskning

53. Ekspression af plasminogen aktiverings-systemet (uPA) under udvikling af mavekræft i respons til Helicobacter pylori infektion.

M.Sc. Warner Alpizar Alpizar
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.

54. Bevarelse af frugtbarhed hos piger og kvinder ved nedfrysning af ovarievæv før gonadotoksisk behandling.

Professor, dr.med. Claus Yding Andersen
Reproduktionsbiologisk Laboratorium, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2012: 3.000.000 kr.

□55. **Ændringer i maskineriet aktiveret af DNA skade og design af individuel kræft behandling.**

M.D., ph.d. Jirina Bartkova
Afd. for Cellevækst og Kræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2012: 1.500.000 kr.

□56. **Apokrin brystcarcinoma: Mod en fuldstændig molekylær karakterisering til brug for patientstratificering og identifikation af nye behandlingsmuligheder.**

Professor, M.Sc., ph.d. Julio E. Celis
Afd. for Proteomer i Kræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 500.000 kr.

57. Tumor suppressor haxe1 i regulering af det cellulære stress respons.

Cand.scient., ph.d. Mads Daugaard
BC Cancer Research Centre, Vancouver,

Canada
Bevilget for 2010-2011: 1.174.500 kr.

58. Molecular predictors of response to aromatase inhibitor treatment in postmenopausal breast cancer patients – a DBCG project.

Overlæge, cand.med. Bent Ejlersen
Danish Breast Cancer Cooperative Group (DBCG), Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2012: 3.000.000 kr.

59. Kræftmedicin af egen produktion; et klinisk forsøg med gen elektrotransfer til muskelvæv.

Overlæge, dr.med. Julie Gehl
Onkologisk Afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2011: 900.000 kr.

60. Arvelig mamma-ovariecancer: Anvendelse af genekspressions- og genom-profiler til identifikation af BRCA1/2-anlægsbærere og BRCA associerede gener.

Professor, overlæge, cand.med. Anne-Marie Gerdes
Klinisk Genetik, Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010: 450.000 kr.

61. Udvikling af klinisk anvendelige assays til påvisning af okkulte lymfeknude metastaser i ikke-småcellet lungecancer (NSCLC).

Overlæge, lektor, cand.med., ph.d. Henrik Hager
Patologisk Institut, Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.

62. Diagnostik af endometriecancer - værdien af PET/CT, MR, ultralyd og biokemiske analyser til pre- og peroperativ vurdering.

Professor, overlæge, dr.med. Claus Høgdall
Gynækologisk Klinik, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 450.000 kr.

*63. Struktur, funktion og ekspression af

CA.4A in human cancer.

Cand.polyt. Benedikte Jacobsen
Finsenlaboratoriet, Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 200.000 kr.

64. Resistens og prædiktio n ved behandling med antistoffet Trastuzumab hos kvinder med HER2 positiv metastaserende brystkræft i Hernata studiet.

Overlæge, cand.med., ph.d. Ann Søgaard Knoop
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.

65. Forskningsophold på The Fred Hutchinson Cancer Research Center, Seattle, USA

Cand.med., ph.d. Brian Thomas Kornblit
Hæmatologisk Afd., Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 176.700 kr.

66. Præ-klinisk evaluering af proteommarkører for tumor-initierende celler ved triple-negativ brystkræft.

Adjunkt, cand.scient. ph.d. Rikke Leth-Larsen
Bioteknologisk Center (IMB), Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2010-2011: 800.000 kr.

*□67. **Betydningen af ErbB styret vækst af antiøstrogenresistent brystkræft og identifikation af nye behandlingsmuligheder.**

Lic.scient., dr.scient. Anne E. Lykkesfeldt
Afd. for Brystkræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 900.000 kr.

68. Målrettet behandling af makrofagers pro-tumor funktioner: Tumor-associerede makrofager der udtrykker receptoren CD163 repræsenterer et nyt target i cancerbehandling.

Ph.d. Maciej Bogdan Maniecki
Klinisk Biokemisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 600.000 kr.

- 69. Målrettet behandling af makrofagers pro-tumor funktioner: Tumor associerede makrofager der udtrykker receptoren CD163 repræsenterer et nyt target i cancerbehandling (udlandsrejse).**
Ph.d. Maciej Bogdan Maniecki
Klinisk Biokemisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 54.400 kr.
- *70. Betydningen af afvigende regulering af kimcelleproliferation af patogenesen ved to typer seminomer i testis.**
Cand.med., ph.d. Ewa Rajpert-De Meyts
Afd. for Vækst og Reproduktion, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- 71. Klassifikation af kolorektale levermetastaser ved brug af DNA mikrochips.**
Overlæge, lektor, dr.med. Frank Viborg Mortensen
Kirurgisk Gastroenterologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 400.000 kr.
- 72. Progressiv styrketræning kombineret med kosttilskud som intervention til genopbygning af muskelmasse efter strålebehandling for hoved-hals cancer.**
Lektor, cand.scient., ph.d. Kristian Overgaard
Institut for Idræt, Århus Universitet
Bevilget for 2010-2011: 450.000 kr.
- 73. Kontinuerlig monitorering af tumor position og tilpasning af strålefelt under strålebehandling af mobile tumorer.**
Cand.scient., ph.d. Per Rugård Poulsen
Afd. for Medicinsk Fysik og Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2012: 1.350.000 kr.
- 74. Systemisk overførsel af targeteret genterapi til småcellet lungecancer.**
Overlæge, dr.med. Hans Skovgaard Poulsen
Strålebiologisk Laboratorium, Finsencentret, Rigshospitalet
- Bevilget for 2010-2012: 1.800.000 kr.
- 75. Udvikling af potent brystcancervaccine ved molekylær manipulation af dendritiske celler til klinisk anvendelse.**
Overlæge, ph.d. Inge Marie Svane
Hæmatologisk Afd. og Onkologi, Center for Cancer Immunterapi, Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2011: 900.000 kr.
- *76. Targetering af den tumor associerede protease ADAM12.**
Professor, dr.med. Ulla M. Wewer
Biomedicinsk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2011: 1.500.000 kr.
- KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 20.905.600kr.
* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Grundforskning og epidemiologisk forskning**
- 77. Maternel kost og børnekraft: Koordinate analyser af to store nordiske prospektive databaser.**
Dr.med., ph.d. Sjurdur Frodi Olsen
Afd. for Epidemiologisk Forskning, Statens Serum Institut
Bevilget for 2010: 400.000 kr.
- KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 400.000kr.
* Bev. før 2008 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Grundforskning, klinisk forskning og epidemiologisk forskning**
- 78. De patofysiologiske mekanismer bag den abnorme osteoblast og osteoklast aktivering ved knoglesygdommen ved myelomatose.**
Overlæge, dr.med. Niels Abildgaard
- Hæmatologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010-2011: 900.000 kr.
- *79. Genomisk profilering af arvelig tarmkræft; karakterisering af tumorgener mhp. bedre diagnostik.**
Professor, overlæge Mef Nilbert
Klinisk Forskningsenhed, Hvidovre Hospital
Bevilget for 2010: 642.800 kr.
- *80. Årsager til opståen af sekundær og de novo akut myeloid leukæmi.**
Dr.med., ph.d. Jan Maxwell Nørgaard
Cancercytogenetisk laboratorium, Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 935.300 kr.
- 81. Betydning af genetiske polymorfier for behandlingseffekt og bivirkninger ved kemoterapi af cancer.**
Professor, overlæge Kjeld Schmiegelow
Pædiatrisk Klinik II, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 2.100.000 kr.
* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Klinisk forskning**
- *82. Behandlingsrelaterede bivirkninger i forbindelse med strålebehandling for kræft.**
Lektor, ph.d. Jan Alsner
Afd. for Eksp. Klinisk Onkologi, Århus sygehus
Bevilget for 2010: 400.000 kr.
- 83. Klinisk evaluering af nye metoder til forbedret sikkerhed ved brachyterapi af prostata- og livmoderhalskræft.**
Civilingeniør, ph.d. Claus Erik Andersen
Afd. for Strålingsforskning, DTU Risø
Bevilget for 2010-2011: 974.775 kr.
- *84. Proteiner, der regulerer apoptose, som mål for immun terapi imod kræft: Fra laboratoriet til klinikken – og tilbage.**
Ph.d., Dr. Techn. Mads Hald Andersen
Center for Cancer Immun Terapi (CCTI), Herlev Hospital
Bevilget for 2010: 400.000 kr.
- 85. ALL hos voksne behandlet efter børneprotokol NOPHO-ALL 2008: Sammenligning af børn og voksne hvad angår helbredelse og årsager til behandlingssvigt.**
Overlæge Henrik Sverre Birgens
Hæmatologisk Afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2012: 1.500.000 kr.
- *86. Klarlægning af hvilke østrogenreceptorpositive brystkræftpatienter der vil respondere på endokrin behandling ved hjælp af en ny fokuseret genprofil metode.**
Professor, dr.med. ph.d. Henrik J. Ditzel
Medicinsk Bioteknologisk Center, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2010: 771.325 kr.
- 87. Kronisk inflammation og cancer - med fokus på neutrofile leukocytter, monocytter og makrofager ved solide tumorer.**
Dr.med. Frede Donskov
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2012: 1.500.000 kr.
- 88. LUCATE - Tidlig behandlingsevaluering med PET/CT hos patienter med avanceret ikke-småcellet lungekræft.**
Cand.med. Barbara Malene Fischer
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010-2011: 375.850 kr.
- 89. Hyperbar oxygen - en ny behandlingsmodalitet hos strålebehandlede med skade på spytkirtelvævet?**
Tandlæge, ph.d. Lone Forner
Anæstesi- og operationsklinikken, HovedOrtoCentret, Rigshospitalet

- Bevilget for 2010-2011: 400.000 kr.
- *90. Måling af IGF-II relaterede proteiner i serum fra patienter med hepatocellulært carcinom.**
Overlæge, dr.med., ph.d. Jan Frystyk
Medicinsk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 312.500 kr.
- 91. Reduktion af synkeproblemer efter strålebehandling for hoved-hals kræft.**
Professor, dr.med. Cai Grau
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2012: 1.575.000 kr.
- 92. Fra in vitro til in vivo monitorering af DNA- og histonmetylering ved hæmatologisk cancer. Fokus på epigenetiske behandlingsformer.**
Seniorforsker, dr.med. Kirsten Grønbæk
Hæmatologisk Afd., Finsencentret,
Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.
- *93. Undersøgelse af protein kinase CK2s rolle i udviklingen af kræft i bugspytkirtlen og dennes resistens mod kemoterapi.**
Lektor, M.Sc., ph.d. Barbara Guerra
Institut for Biokemi og Molekylær Biologi,
Syddansk Universitet. Odense
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.
- *94. Identificering og håndtering af bivirkninger til kombineret strålebehandling og kemoterapi med fokus på kvalme og opkastning.**
Professor, overlæge, dr.med. Jørn Herrstedt
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget 2010-2011: 337.888 kr.
- *95. Betydningen af svulsters mikromiljø og blodforsyning for virkningen af kræftbehandling.**
Lektor, ph.d., dr.med. Michael R. Horsman
Afd. for Eksp. Klinisk Onkologi,
Århus Sygehus
- Bevilget for 2010: 600.000 kr.
- 96. Meget tidlig PET-responstilpasset behandling af avanceret Hodgkin lymfom - et planlagt randomiseret studie.**
Cand.med., ph.d. Martin Hutchings
Onkologisk og Hæmatologisk Klinik,
Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 52.800 kr.
- 97. Skadevirkning efter strålebehandling af prostatakræft.**
Overlæge Morten Høyer
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2012: 1.200.000 kr.
- *98. Behandling af mandibulær osteoradionekrose med hyperbar oxygen. Et klinisk randomiseret studie.**
Overlæge, dr.med. Erik Christian Jansen
Anæstesi – og operationsklinikken,
Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 279.000 kr.
- *□99. Testis cancer: behandlingsresultater, risiko for anden primær kræft og anden primær germinalcellekræft – en populationsbaseret kohorteundersøgelse.**
Professor, overlæge, dr.med., ph.d. Christoffer Johansen
Psykosocial Kræftforskning, Institut for Epidemiologi Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.
- *100. Molekylær billeddannelse til ikke-invasiv tumorkarakteristik og skræddersyet kræftbehandling: Translationelle studier af hypoxi og angiogenese i neuroendokrine tumorer.**
Professor, overlæge, dr.med. Andreas Kjær
Cluster for Mol. Imaging, Københavns Universitet & Klinik for Klin. Fysiol., Nuklearmedicin & PET, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
- *101. HMGB1' rolle ved allogen hæmatopoietisk celle transplantation.**
Cand.med. Brian Kornblit
Allo-HCT laboratoriet, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 836.400 kr.
- 102. Dynamisk moduleret strålebehandling**
M.Sc., ph.d. Stine Sofia Korreman
Radioterapiklinikken, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 100.000 kr.
- 103. Økonomisk evaluering af stadienddeling af ikke-småcellet lungekræft med integreret PET-CT.**
Overlæge Ulrik Lassen
Onkologisk Afd., Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 177.730 kr.
- *104. "Lav Anterior Resektion Syndrom" efter rectum cancer. Incidens, risikofaktorer og behandling. Et nationalt populationsbaseret studie.**
Professor, overlæge, dr.med. Søren Laurberg
Kirurgisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 300.000 kr.
- 105. Hvilke lungekræftpatienter skal behandles med medicin rettet mod EGF receptoren.**
MD., M.Sc., ph.d. Ashfaque Ahmed Memon
Klinisk Biokemisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
- 106. Modellering af stråleterapi respons ved anvendelse af billed-baserede positions-, funktions- og radiogenomics-mønstre.**
Lektor, M.Sc., ph.d. Ludvig Paul Muren
Onkologisk Afd., Klinisk Institut,
Århus Universitet
Bevilget for 2010-2012: 1.500.000 kr.
- 107. Hypofraktioneret adjuverende strålebehandling til kvinder opereret med brystbevarende strategi for lymfeknude-negativ tidlig brystkræft.**
Cand.med., ph.d. Birgitte Offersen
- Onkologisk Afd., Århus Universitetshospital
Bevilget for 2010-2011: 633.900 kr.
- *108. Biologisk tilpasset individualiseret strålebehandling.**
Professor, overlæge, dr.med. Jens Overgaard
Afd. for Eksp. Klinisk Onkologi,
Århus Sygehus
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
- *109. Prognostiske og prædiktive faktorer hos patienter med pancreascancer.**
Overlæge, ph.d. Per Pfeiffer
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget 2010: 462.900 kr.
- *110. Nye indsigter i patogenese, diagnostik og klassifikation af malignt mesoteliom.**
MD, ph.d. Eric Santoni-Rugiu
Patologiafd., Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 500.000 kr.
- 111. Prædiktive og prognostiske faktorer hos patienter med kræft i mavesækken.**
Cand.med. Katrine Rahbek Schønnemann
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010: 450.000 kr.
- *112. Studier af spontane og behandlingsinducerede T-celle responser i kræftpatienter.**
Professor, cand.scient., ph.d. Per thor Straten
Center for Cancer ImmunTerapi (CCIT),
Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- 113. Mutationer i genet for den epidermale vækstfaktor-receptor (EGFR) m.h.p. respons ved Erlotinib behandling hos patienter med ikke-småcellet lungekræft.**
Lektor, ph.d. Boe Sandahl Sørensen
Klinisk Biokemisk Afd.,
Århus Universitetshospital
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *114. Kloning af T-celle receptorer med anti-tumor aktivitet.**

- Cand.scient. Rikke Bæk Sørensen
Center for Cancer Immun Terapi (CCTI),
Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2011: 836.400 kr.
- 115. 3D individualiseret strålebehandling og tumor respons i livmoderhalskræft.**
Cand.scient., ph.d. Kari Tanderup
Onkologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *116. Identifikation af kausale brystkræft metastase gener – funktional genomanalyse af klinisk materiale.**
Cand.scient. Mads Thomassen
Afd. for Biokemi, Farmakologi og Genetik,
Odense Universitetshospital.
Bevilget for 2010: 500.000 kr.
- 117. Klinisk og translational forskning i allogen hæmatopoietisk celletransplantation med nonmyeloablative konditionering (NMC-HCT).**
Overlæge, dr.med. Lars Vindeløv
Hæmatologisk Klinik, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2012: 2.100.000 kr.
- 118. Vurdering af overvågningsfrekvens efter radikal operation hos patienter med stadium II og III kolorektal cancer.**
Overlæge, dr.med. Peer Anders Wille-Jørgensen
Kirurgisk Afd., Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2010-2014: 750.000 kr.
- *119. En molekylær tilgang til blærekræft.**
Professor, overlæge, dr.med. Torben Ørntoft
Klinisk Biokemisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2010: 1.000.000 kr.
- KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 17.290.055 kr.
* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Klinisk og epidemiologisk forskning**
- *120. Effekten af adjuverende kemoterapi hos patienter med colon cancer på baggrund af hereditær Non-polyposis colorektal cancer.**
Overlæge, cand.med., ph.d. Inge Bernstein
HNPC-registret, Gastroenheden, Hvidovre-Hospital
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.
- 121. JAK2 V617F og risiko for kræft og andre sygdomme i den almindelige befolkning.**
Dr.med. Stig Egil Bojesen
Klinisk Biokemisk Afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2012: 1.350.000 kr.
- 122. Morbiditet hos prostatacancer patienter behandlet med kurativt sigte; Et nationalt studie.**
Overlæge Michael Borre
Urinvejskirurgisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 400.000 kr.
- 123. Cancerrisiko hos reumatologiske patienter behandlet med TNF-alfa-hæmmere – et dansk kohorte studie.**
Cand.med., ph.d. Lene Dreyer
Reumatologisk Klinik, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2011: 278.700 kr.
- 124. Co-morbiditet og overlevelse efter behandling for tidlig brystkræft.**
Professor, overlæge Marianne Ewertz
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010-2011: 800.000 kr.
- 125. Integrated Gene Expression and Epigenome Profiling, Proteomics and Immune Studies in Chronic Myeloproliferative Neoplasms.**
Overlæge, dr.med. Hans Carl Hasselbalch
Hæmatologisk Afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2012: 1.800.000 kr.
- 126. Medicinforbrug og komorbiditet blandt ældre danske kræftpatienter.**
Professor, overlæge, dr.med. Jørn Herrstedt
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010: 600.000 kr.
- *127. Ny prognostisk evaluering og intervention ved monoklonal gammopati af ukendt betydning.**
Professor, overlæge, dr.med. Hans Erik Johnsen
Hæmatologisk Afd., Ålborg Sygehus
Bevilget for 2010: 800.000 kr.
- *128. Patogenesen for ovarielle serøse borderline tumorer og udvikling af ovariekarcinom – et populationsbaseret translationelt forskningsprojekt.**
Professor, overlæge, dr.med. Susanne Krüger Kjær
Afd. for Virus, Hormoner og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 1.000.000 kr.
- 129. Brysttæthed som vej til brystkræft.**
Professor, mag.scient.soc. Elsebeth Lyng
Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2012: 1.350.000 kr.
- KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 6.578.700 kr.
* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- Epidemiologisk forskning**
- *130. Kan miljøfaktorer forklare klynger af kræft i tid og rum?**
Cand.scient. Rikke Baastrup
Miljø og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 625.800 kr.
- 131. Betydningen af virus og kost som risikofaktorer for udvikling af næsesvælgkræft.**
Cand.med., ph.d. Jeppe Friberg
Afd. for Epidemiologisk Forskning, Statens Serum Institut
Bevilget for 2010: 454.280 kr.
- 132. Livsstil, genetisk følsomhed og risiko for kræft i tyktarm og endetarm undersøgt i den danske "Kost, Kræft og Helbred" Kohorte.**
Cand.scient., ph.d. Rikke Dalgaard Hansen
Miljø og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2011: 1.200.000 kr.
- *133. Gener, miljø og udviklingen af Hodgkin lymfom.**
Cand.med., ph.d. Henrik Hjalgrim
Afd. for Epidemiologisk Forskning, Statens Serum Institut
Bevilget for 2010-2011: 405.038 kr.
- 134. Forskningsophold 12 måneder ved Stanford Universitetet, Californien, USA.**
Cand.scient.anth., ph.d. Mette Terp Højbye
Afd. for Psykosocial Kræftforskning, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 100.000 kr.
- *135. Reducerer tamoxifen langtidsrisikoen for udvikling af kontralateral brystcancer?**
Cand.scient., ph.d. Lene Mellekjær
Genetik og Medicinsk Beh., Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 400.000 kr.
- 136. Øger acrylamideksponering risikoen for brystkræft? - Et nested case-control studie baseret på 4000 europæiske kvinder.**
Overlæge, dr.med. Anne Tjønneland
Kost, kræft og helbred, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 1.500.000 kr.

KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009: 3.254.280 kr.
* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

Andet

*137. Translationsforskning i maligne myeloide lidelser – et multidisciplinært program til afsøgning af den leukæmiske stamcelle.
Professor, overlæge, dr.med. Peter Hokland
Hæmatologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2011: 600.000 kr.

* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

KBVU-skolarstipendier

138. XIAP-proteinets kontrol af ubikvitin-medieret overlevelsessignaler i kræftceller.
Stud.scient. Rune Busk Damgaard
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

139. Analyse af små RNA (miRNA) på 3'UTR fra HPV mRNA.
Stud.scient. Anita Dreher
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Panum Institutet, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 90.000 kr.

140. Primære cilier og udvikling af kræft i æggstokkene hos kvinder.
Stud.scient. Dorte Louise Egeberg
Sektionen for celle- og udviklingsbiologi, Biologisk Institut, Københavns Universitet, Bevilget for 2009-2010: 90.000 kr.

141. Karakterisering af leukæmiske stamceller i Cebpa mutant mus.
Stud.scient. Anne-Katrine Frank
Biotech Research & Innovation Center (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

142. Inflammation og Cancer - kemisk induceret carcinogenese i proteasedeficient mus.
Stud.scient. Rasmus Mærkedahl
Finsen Laboratoriet, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

143. Calreticulin MHC interaktion.
Stud.scient. Karen Mai Møllegaard
Klinisk Biokemi og Immunologi, Statens Serum Institut,
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

144. Regulering af Mitochondriel Biogenese af FoxO i cancer celler.
Stud.scient. Lasse Gravgaard Nielsen
Biotech Research & Innovation Center (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

145. Endogene Retrovirale Envelope-proteiners rolle i immunosuppression og tolerance-induktion i cancer.
Stud.scient. Michael Wulff Risør
Infektionsmedicinsk Afd., Klinisk institut, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 100.000 kr.

□146. Karakterisering af det HER-afledte peptid, Herfincon: Effekt på vækst og signaltransduktion i humane brystkræftceller.
Stud.scient. Susanne Kofoed Hansen
Afd. for Brystkræft, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 90.000 kr.

147. Undersøgelse af risikoen for genomisk instabilitet i kroppens raske celler efter kræftbehandling med camptothecin.
Stud.scient. Gerda Maria Hübner
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

148. Regulering af tumor suppressor proteinet WRN ved post-translational SUMO-modificering.
Stud.scient. Dennis Kjølhede Jeppesen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

149. En retroviral model for targeted delivery gennem G-protein-koblede receptorer på overfladen af kræftceller.
Stud.scient. Kristina Pagh Sølvsten Kristensen
Molekylærbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

150. Passive Immunotherapy of Cancer using Antibodies with MUC1 Glycopeptide Specificity.
Stud.scient. Marie Kirstine Lavrsen
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

151. Forbedring af sensitiviteten og specificiteten af DNA metylerings biomarkører til præcis diagnosticering af malignt mesotheliom.
Stud.scient. Helene Myrtue Nielsen
Human Genetik, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

152. ADAM12's rolle i tumor progression.
Stud.scient. Camilla Nehammer
Biomedicinsk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

153. Terapeutisk potentiale for miRNA target sequence inhibering i brystcancer.
Stud.scient. Kirsten Reichwald
Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 90.000 kr.

154. Karakterisering af histon demethylasers rolle ved androgen receptor-reguleret transkription i prostatacancer celler.
Stud.scient. Gunhild Hornbech Svendsen
Biotech Research & Innovation Centre

(BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

155. miRNAs rolle i kemo-responsen i blærecancer.
Stud.scient. Annette Søndergaard
Molekylærbiologisk institut, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

156. High-throughput analyse af alternativ splicing, en modulator af den onkogene fænotype.
Stud.scient. Johannes Eichler Waage
Biotech Research & Innovation Center (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 110.000 kr.

157. Inhibering af Vascular Endothelial Growth Factor (VEGF) in vivo, ved intravenøs injektion af superparamagnetiske nanopartikler.
Stud.scient. Søren Michelsen Bach
Ortopædkirurgisk Forskningslaboratorium, Klinisk institut, Skejby Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

158. Regulation af HPV genekspression vha. miRNA.
Stud.scient. Mikael Kronborg Christophersen
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, København Universitet
Bevilget for 2010: 120.000 kr.

□159. Identification and characterization of kinases involved in lysosomal cell death.
Stud.scient. Anne Marie Ellegaard
Apoptoselaboratoriet, Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.

160. Karakterisering af "ikke-cancer stamceller" ("the tumor bulk") i brystkræft.
Stud.scient. Signe Zaar Grønlund
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 80.000 kr.

- 161. Udvikling af et serologisk assay for detection af Merkel cell polyomavirus infektion.**
Stud.scient. Ditte Lindemann Hedegaard
College of Medical and Dental Sciences,
University of Birmingham, England
Bevilget for 2009-2010: 80.000 kr.
- 162. Funktionel analyse af miRNAer der er involveret i udviklingen af colorektal cancer.**
Stud.scient. Anja Holm
Molekylær Medicinsk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2009- 2010: 120.000 kr.
- 163. HAI-2, en inhibitor af den cancerpromoverende protease matriptase.**
Stud.scient. Brian Roland Larsen
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin,
Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 110.000 kr.
- 164. Identificering og karakterisering af regulatorer af genomisk stabilitet via siRNA screening.**
Stud.scient. Marie Sofie Yoo Larsen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.
- 165. Aldehyd dehydrogenase som markør for stamcelle kvalitet ved autolog transplantation.**
Stud.scient. Katrine Nielsen
Immunhæmatologisk Laboratorium, Hæmatologisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.
- 166. Lav-risiko HPV typer og celleforandringer.**
Stud.scient. Mia Muusfeldt Nørgaard
Afd. for Virus, Hormoner og Kræft, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2010: 50.000 kr.
- 167. Validering og funktionel karakterisering af tre miRNA'er hvis ekspressionsniveau er associeret med udfaldet af stadium II colorectal cancer.**
Stud.scient. Heidi Tobiasen
Molekylæbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.
- 168. Modulatory effects of malignant B lymphocytes on antibody mediated NK functionality in B-CLL patients - with reference to the impact of IL21.**
Stud.scient. Signe Schöllhammer Wolff
Institut for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi, Århus Universitet,
Bevilget for 2009-2010: 120.000 kr.
- 169. Identifikation af DNA reparationsfaktorer med mulig anvendelse som targets sammen med topoisomeraser i kræft kemoterapi.**
Stud.scient. Helene Christensen
Molekylæbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010: 90.000 kr.
- 170. Karakteristik af mikroRNA-146a – et mulig tumorsuppressor-mikroRNA.**
Stud.scient. Stephanie Geisler Crone
Klinisk Biokemisk Afd., Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 110.000 kr.
- 171. Rekruttering af human exonuclease (hEXO1) til reparation af dobbelt strengede brud.**
Stud.scient. Jon Ambæk Durhuus
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 110.000 kr.
- 172. Cytotoksisk effekt af calcium i suprafysiologiske doser, internaliseret ved hjælp af elektroporation.**
Stud.scient. Stine Krog Frandsen
Onkologisk Afd., Herlev hospital
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 173. Post-operativ kvalitetsvurdering af kirurgien ved endetarmskræft foretaget v.h.a. magnetisk resonans scanning af bækkenet.**
Stud.scient. Peter Bondeven Frederiksen
Kirurgisk Afd., Århus Universitetshospital
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 174. Identifikation og karakterisering af nye T celle epitoper associerede med malignt melanom med henblik på klinisk behandling.**
Stud.scient. Thomas Frøsig
Center for Cancer ImmunTerapi, Herlev Hospital
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 175. Den mesenkymale stamcelle i humant brystvæv.**
Stud.scient. Camilla Aabye Hansen
Sektion for Celle- og Udviklingsbiologi, Biologisk Institut, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 90.000 kr.
- 176. Jernoxid nanopartikler som kontraststof til MRI.**
Stud.scient. Line Hansen
Interdisciplinary Nanoscience Center (iNANO), Århus Universitet
Bevilget for 2010: 100.000 kr.
- 177. Inhibering af den B9 vitaminbindende Folsyre receptor alfa: En ny kræftbehandling mod onkogen STAT3 aktivering.**
Stud.scient. Mariann Fagernæs Hansen
Molekylæbiologisk Institut, Århus Universitet
Bevilget for 2010: 110.000 kr.
- 178. Preoperativ staging af c. corporis uteri med 3D ultralyd.**
Stud.scient. Julie Wulf Holm
Gynækologisk Obstetrisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 179. Identifikation af manglende kinaser og potentielle drug targets i human onco-gen signalering ved at udnytte den genetiske simplicitet i Drosophila melanogaster.**
Stud.scient. Michael Johan Kofoed-Nielsen
Biotech Research & Innovation Center (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 80.000 kr.
- 180. Karakterisering af JMJD2 proteinernes funktion.**
Stud.scient. Anne Laugesen
Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 181. Pneumocystis Jiroveci/Carinii Pneumoni (PCP) profylakse og risiko for recidiv ved akut lymfoblastær leukæmi (ALL) hos børn.**
Stud.scient. Mette Frandsen Levinsen
Pædiatrisk Klinik II, Bonkolab., Juliane Marie Centret, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 10.000 kr.
- 182. Karakterisering af en peptid antagonist af ErbB receptor familien.**
Stud.scient. Ditte Lindschouw
Institut for Neurovidenskab og Farmakologi, Proteinlaboratoriet, Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 183. Resistens mekanismer relateret til transkriptionelt reguleret genterapi mod småcellet lungecancer.**
Stud.scient. Signe Regner Michaelsen
Strålebiologisk Laboratorium, Rigshospitalet
Bevilget for 2010: 120.000 kr.
- 184. Analyse af HPV E7s interaktion med inhibitorer af transkriptionsfaktor NF-κB, samt analyse af HPV regulerede miRNA med potentiel indflydelse på NF-κB pathway.**
Stud.scient. Luise Møller Byg

Institut for Cellulær og Molekylær medicin,
Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 90.000 kr.

185. Betydning af neutraliserende antistoffer som prædiktor for opnåelse af effekt af antiviral behandling hos patienter med kronisk hepatitis C.

Stud.scient. Jannie Pedersen
Infektionsmedicinsk Afd., Hvidovre Hospital
Bevilget for 2010: 80.000 kr.

186. HAI-2 – en inhibitor af matriptase i epitelceller.

Stud.scient. Simon Dag Rafn Steffensen
Institut for Cellulær og Molekylær Medicin,
Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 80.000 kr.

KBVU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009:
5.200.000 kr. til skolarstipendier.

Bevillinger fra Komité for Psykosocial Kræftforskning (KPSK)

Psykosocial forskning

187. Kræftpatienters religiøse ressourcer.

Cand.mag. Hanne Bess Boelsbjerg
Center for Forskning i Tro og Helbred, Institut
for Sundhedstjenesteforskning,
Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010: 495.400 kr.

188. Samarbejde i kræftbehandling – Sammenhængende patientforløb som idé og praksis.

Cand.scient.soc. Rikke Juul Dalsted
Forskningsenheden for Almen Praksis,
Københavns Universitet
Bevilget for 2010: 244.200 kr.

189. En ny hverdag. Rehabilitering og mestring af senfølger efter kurativ strålebehandling for prostatacancer.

Cand.med., lektor, ph.d. Olfred Hansen
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010: 220.650 kr.

190. Religiøse/spirituelle orienteringer hos danske kræftpatienter i en sekulær kontekst: en kvalitativ undersøgelse inden for kræftrehabilitering.

Mag.art. Elisabeth Assing Hvidt
Institut for Sundhedstjenesteforskning,
Syddansk Universitet
Bevilget for 2010: 220.650 kr.

□191. Identifikation af kræftpatienter der har brug for psykosocial støtte – En screeningsundersøgelse.

Professor, overlæge, dr.med. Christoffer
Johansen
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning,
Afd. for Psykosocial Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 296.250 kr.

192. Patient-patient-relationer. Hvilken betydning har medpatienter for kræftpatienters sygdomsopfattelse, indlæggelsesforløb og oplevelse af at være kræftpatient?

Cand.cur. Lene Søndergård Larsen
Medicinsk Onkologisk Afd.,
Regionshospital Viborg
Bevilget for 2010: 441.300 kr.

193. Tanker, følelser og perspektiver på arvelig tarmkræft.

MPH, sygeplejerske Helle Vendel Petersen
Klinisk Forskningscenter, Hvidovre hospital
Bevilget for 2010: 220.650 kr.

194. At komme godt fra start. Helbred og mestring hos kvinder der opereres for ovarie cancer.

MHH, sygeplejerske Lene Seibæk
Gynækologisk - Obstetriske Afd.,
Skejby Sygehus
Bevilget for 2010: 395.600 kr.

195. Faktorer af betydning for kontinuitet og forebyggelse af u hensigtsmæssige indlæggelser i basale palliative forløb, belyst ud fra patientperspektiv.

Cand.cur. Lisbeth Sølvér
Forskningsenheden for klinisk sygepleje,
Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2010: 135.000 kr.

□196. Medfører træning i mindfulness at patienten rapporterer færre eksistentielle problemer og færre somatiske symptomer? Resultater fra MICA-undersøgelse.

Cand.psych. Hanne Würtzen
Afd. for Psykosocial Kræftforskning, Institut
for Epidemiologisk Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 509.700 kr.

KPSK bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009:
3.179.400 kr.

* Bev. før 2009 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

KPSK - særlige initiativer

197. Støtte til udvikling af miljø for humanitær kræftforskning

Professor, ph.d., mag.scient. Helle Ploug
Hansen
Institut for Sundhedstjeneste forskning
Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2008 - 2010: 2.400.000 kr.

KPSK bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009:
800.000 kr. til særlige initiativer.

KPSK-forberedelsesstipendier

198. En kvalitativ pilotundersøgelse af troens betydning ved rehabilitering efter kræft.

Mag.art. Elisabeth Assing Hvidt
Inst. f. Sundhedstj. forskning,
Syddansk Universitet
Bevilget for 2009: 152.900 kr.

KPSK bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. for 2009:
152.900 kr. til forberedelsesstipendier.

KPSK-skolarstipendier

□199. At leve med døden – et antropologisk studie af døende kræftpatienters og deres pårørendes oplevelser af den sidste tid.

Stud.scient. Anja Bihl-Nielsen
Afd. for Psykosocial Kræftforskning, Institut
for Epidemiologisk Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009: 120.000 kr.

KPSK bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. 2009:
120.000 kr. til skolarstipendier.

Bevillinger fra Udvalget vedr. Forskning i Alternativ Kræftbehandling (UFAK)

Alternativ forskning

*200. Hvilken effekt har alternativ behandling på forstadier til livmoderhalskræft?

Speciallæge i alm. med., cand.med. John
Brodersen
Institut for Folkesundhedsvidenskab,
Københavns Universitet.
Bevilget for 2009-2010: 500.000 kr.

*201. Interdisciplinært Netværk for Forskning i Tro og Helbred i Danmark.

Lektor, dr.theol. Niels Christian Hvidt
Forskningsenheden Helbred, Menneske og
Samfund, IST, Syddansk Universitet - Odense
Bevilget for 2009-2010: 190.000 kr.

*202. Effekten af Reiki-Healing på nydiagnostiserede brystkræftpatienter samt screeningsudpegede "brystkræftpatienter" med falsk-positive svar.

Professor, dr.phil. Bo Jacobsen
Center for Forskning i Eksistens og Samfund,
Københavns Universitet
Bevilget for 2009: 500.000 kr.

UFAK bev. i 2007 og udgiftsført i regnsk. 2007:
1.000.000 kr.

Komité til opfølgning på "Kræftpatientens Verden".

203. **Relationelle kompetencer: Metoder til at fremme relationelle kompetencer hos personale, der arbejder med kræftpatienter.**

Klinikchef, ph.d. Svend Aage Madsen
Klinik for Psykologi, Pædagogik og Socialrådgivning, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 1.710.000 kr.

204. **Støtte til mestring af udredningstiden efter indførelse af kræftpakken.**

Professor, overlæge dr.med. Ole Mogensen
Obstetrisk/Gynækologisk Afd.,
Odense Universitetshospital
Bevilget for 2009-2010: 975.000 kr.

- 205. **Viden, inddragelse og cancer mamma (VICA) – psykologisk intervention overfor ægtefæller til brystkræftpatienter. En prospektiv, randomiseret interventionsundersøgelse.**

Professor, overlæge, ph.d., dr.med. Christoffer Johansen
Afd. for Psykosocial Kræftforskning,
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2011: 1.870.000 kr.

206. **Kræft og identitet – fra deficit og stigma til ressourcer og potentialer – en undersøgelse af antistigmatiserende interventioner på samfunds- og individniveau.**

Professor, ph.d. Lis Adamsen
Universitetshospitalernes Center for Sygeple-

je- og Omsorgsforskning, Rigshospitalet
Bevilget for 2009-2010: 740.000 kr.

207. **Kvalitetssikring af de mellem menneskelige aspekter i kræftbehandlingen: Individuelle forskelle i kræftpatienters informationsbehov med fokus på betydning af køn og alder.**

Professor, cand.psych. dr.med. Bobby Zachariae
Psykoonkologisk Forskningsenhed,
Århus Sygehus
Bevilget for 2009-2011: 1.285.000 kr.

208. **Kræftpatienters oplevelse af ventetider og kvalitet fra første symptom til behandling. Et valideret monitoringsinstrument.**

Professor, cand.med., ph.d. Peter Vedsted
Forskningsenheden for Almen Praksis,
Århus Universitet
Bevilget for 2009-2010: 1.200.000 kr.

209. **Inddragelse af kræftpatienter og pårørende i kræftforløbet – med særligt henblik på rehabilitering og livet med kræft.**

Professor, ph.d., mag.scient. Helle Plough Hansen
Institut for Sundhedsforskning,
Syddansk Universitet
Bevilget for 2009-2011: 3.310.000 kr.

210. **At være pårørende til en kræftpatient**

Overlæge, lektor, ph.d. Mogens Grønvold
Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2009-2011: 2.160.000 kr.

211. **Sammenhængende patientforløb gennem brugerdriven innovation**

Professor, ph.d., cand.oecon. Mickael Bech
Forsknings- og MTV-Afd.,
Odense Universitetshospital
Bevilget for 2009-2010: 1.250.000 kr.

PSU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. 2009:
14.500.000 kr.

Bevillinger fra ad hoc udvalget vedrørende forskning i social ulighed i kræft

212. **Socioøkonomisk status og cancer. Selektion eller kausal effekt**

Professor, cand. med. Merete Osler
Afd. for Social Medicin, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
Bevilget for 2009-2011: 2.400.000 kr.

213. **Social ulighed i konsekvenser af kræft for arbejdsmarkedstilknytning og indkomst.**

Cand.polit., ph.d. Eskil Heinesen
Anvendt Kommunal Forskning (AKF),
København
Bevilget for 2009-2011: 2.400.000 kr.

- 214. **Kliniske, epidemiologiske, antropologiske og filosofiske undersøgelser af social ulighed i prognose efter kræft i Danmark.**

Cand.med., ph.d. Susanne Oksbjerg Dalton
Afd. for Psykosocial Kræftforskning, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2009-2011: 3.600.000 kr.

215. **Social ulighed i udredning af kræftpatienter – en analyse af sociale faktoreres betydning for kvaliteten af kræftudredningen og den efterfølgende overlevelse.**

Professor, cand.med., ph.d. Peter Vedsted
Forskningsenheden for Almen praksis,
Århus Universitet
Bevilget for 2009-2012: 2.400.000 kr.

216. **Ætiologiske mekanismer bag social ulighed i cancer – clustering, mediering og interaktion.**

Professor, dr. med. Finn Diderichsen
Afd. for Social Medicin og Biostatistisk Afd.,
Institut for Folkesundhedsvidenskab,
Københavns Universitet

Bevilget for 2009-2011: 4.200.000 kr.

KBSU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. 2009:
15.000.000 kr.

Bevillinger fra ad hoc udvalget vedrørende støtte til forskning i senfølger efter kræftbehandling

217. **Brystrekonstruktioner i Danmark – en national og klinisk undersøgelse af senfølger efter behandling for brystkræft.**

Overlæge, lektor, ph.d. Tine Engberg Damsgaard
Plastikkirurgisk Afd., Århus Sygehus

- Cand.med. Søren Friis
Genetik og Medicinsk Behandling, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010-2013: 1.000.000 kr.

218. **Senfølger efter behandling for rectum cancer.**

Professor, overlæge, dr.med. Søren Laurberg
Kirurgisk Afd., Århus Sygehus
Bevilget for 2010-2013: 2.000.000 kr.

219. **Senbivirkninger hos patienter med testis cancer relateret til kemoterapi og hypogonadisme.**

Overlæge, dr.med. Gedde Daugaard
Onkologisk Klinik, Rigshospitalet
Professor, dr.med., cand.psych. Bobby Zachariae
Psykoonkologisk Forskningsenhed,
Århus Sygehus
Bevilget for 2011-2013: 1.000.000 kr.

- 220. **Brug af webbaserede patientindberetninger til vurdering af senfølger efter hoved/halskræft.**

Professor, ph.d., dr.med. Christoffer Johansen
Afd. for Psykosocial Kræftforskning, Institut

for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse

Overlæge, dr. med. Lisa Sengeløv
Cand.med. Anni Linnet Nielsen
Cand.phil. Charlotte Hald
Onkologisk Afd., Herlev Hospital
Bevilget for 2010-2012: 1.000.000 kr.

221. Sygdomsmønstre, medicinforbrug og livskvalitet blandt langtidsoverlevende af bñrnecancer med anvendelse af diabetes mellitus som model-sygdom.

Professor, overlæge, dr.med. Kjeld Schmiegelow

Overlæge, dr.med., Catherine Rechner
Pædiatrisk Klinik II, Rigshospitalet

- Cand.med. Jeanette Falck Winther
Afd. for Genetik og Medicinsk behandling,
Institut for Epidemiologisk Kræftforskning,
Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2010: 500.000 kr.

222. Stråleinducerede senfølger: Biologisk baggrund, prädiktion og intervention.

Lektor, cand.scient., ph.d. Jan Alsner
Afd. for Eksperimentel Klinisk Onkologi,
Århus Universitet
Bevilget for 2010-2013: 1.500.000 kr.

223. Stråleinduceret hypothyroidisme ved behandling af hoved-halscancer.

Overlæge, cand.med., ph.d. Jørgen Johansen
Onkologisk Afd., Odense Universitetshospital
Bevilget for 2010: 500.000 kr.

KBSU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. 2009:
7.500.000 kr.

Bevillinger fra ad hoc udvalget vedrørende pulje til forskning i palliativ indsats

224. Er adgangen til specialiseret palliativ indsats skæv og kan palliative behov blandt ikke henviste kræftpatienter afhjælpes?

Overlæge, lektor, dr.med. Mogens Grønvold
Forskningsenheden, Palliativ Medicinsk Afd.,
Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2010-2013: 2.500.000 kr.

225. Eksistentielle overvejelser og behov hos danske kræftpatienter og deres pårørende under et palliativt forløb.

Lektor, cand.theol., ThD. Niels Christian Hvidt
Center for Forskning i Tro og Helbred,
Syddansk Universitet
Professor, dr.phil. Bo Jacobsen
Center for Forskning i Eksistens og Samfund,
Københavns Universitet
Bevilget for 2010-2013: 1.250.000 kr.

226. Opioider, smerter og kognitiv funktion hos cancerpatienter.

Overlæge, dr.med. Per Sjøgren
Det Palliative Afsnit, Rigshospitalet
Bevilget for 2010-2013: 1.250.000 kr.

KBSU bev. i 2009 og udgiftsført i regnsk. 2009:
5.000.000 kr.

Samlet oversigt 2009

Forskningsbevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU), Komité for Psykosocial Kræftforskning (KPSK) og Kræftens Bekæmpelses Strategiske Udvalg (KBSU)

(1.000 kr.)

BEVILLINGER

Bevilget i 2009 til forskningsprojekter jf. bevillingsoversigt	KBSU	KPSK	KBVU	I alt
Grundforskning			28.135	28.135
Grund og klinisk forskning			20.906	20.906
Grund og epidemiologisk forskning			400	400
Grund, klinisk og epidemiologisk forskning			2.100	2.100
Klinisk forskning			17.290	17.290
Klinisk og epidemiologisk forskning			6.579	6.579
Epidemiologisk forskning			3.254	3.254
Psykosocial forskning		3.179		3.179
Forskning vedr. social ulighed i kræft	15.000			15.000
Forskning på baggrund af patientundersøgelsen "Kræftpatientens Verden"	14.500			14.500
Forskning i senfølger efter kræftbehandling	7.500			7.500
Forskning i palliativ indsats	5.000			5.000
Projekter i alt	42.000	3.179	78.664	123.843
Bevilget til projekter jf. ovenstående	42.000	3.179	78.664	81.843
Bevilget til særlige initiativer		800		800
Bevilget til forberedelsesstipendier		153	153	
Bevilget til skolarstipendier*		120	5.200	5320
Bevilget til rejser under 1 måned			852	852
Bevilget i alt	42.000	4.252	84.716	130.968
Reguleringer af bevillinger		212	-3.361	-3.149
Dækket af arveindtægter			-3.364	-3.364
Årets samlede forbrug jf. note 8 i regnskabet	42.000	4.464	77.991	124.455

Bemærkninger:

1. Senior- og juniorstipendier er indregnet under projektbevillinger

2. Fordelingen på faggrupper er foretaget ved, at ansøger har afkrydset en eller flere af følgende rubrikker: Grundforskning, Klinisk forskning, epidemiologi, psykosocial forskning og andet

* Inkl. Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER)

Patientforeninger

PATIENT-
FORENINGER

Stomiforeningen COPA

Formand Henning Granslev

Sekretariat

Rønnevej 10, 1.

4100 Ringsted

Tlf. 57 67 35 25

E-mail: sekretariatet@copa.dk

Kontaktperson i FAP, særlig undergruppe:

Susanne Jacobsen E-mail: Susanne.Elsdyr-

vej@gmail.com

DALYFO

Dansk Lymfødem Forening

Nanette Benjaminsen

Stenvej 9, Humlum

7600 Struer

Tlf. 70 22 22 10

E-mail: info@dalyfo.dk

Dansk Landsforening for Laryngectomerede - DLFL

Anne-Lise Steen

Lindormevej 14, Kulhuse

3630 Jægerspris

Tlf. 47 53 63 30

E-mail: formanden@dlfl.dk

Kontor

Strandboulevarden 49, 4.

2100 København Ø

Personlig henvendelse mandag kl. 11 - 14

Tlf. 35 25 74 24 / 35 26 40 45

E-mail: dlfl@dlfl.dk

Patientforeningen De Brystopererede

Helle Viola Haugaard

Willemoesgade 11, 4. th

2100 København Ø

Foreningens tlf: 26 82 39 29

hvh@dadlnet.dk

KIU - Patientforeningen for kvinder som har eller har haft Kræft i Underlivet

Lene Middelhede

Rosenvænget 5A

8722 Hedensted

Tlf. 76 74 05 44 eller mob 51 70 87 83

E-mail: middelhede@hafnet.dk

PROPA

Prostatacancer Patientforeningen

Poul Erik Pyndt

Elleorevej 20

4000 Roskilde

Tlf. 46 75 70 02

E-mail: formand@propa.dk

Sekretariat:

Vendersgade 22

1363 København K

Tlf: 33 12 78 28

E-mail: sekretariat@propa.dk

Åbent mellem kl. 12 - 16 på hverdage

Dansk Myelomatoseforening

Ole Dallris

Scaniagade 14

8900 Randers

Tlf. 86 40 80 62

E-mail: dallris@oncable.dk

Foreningen Cancerramte Børn

Jan Johnsen

Karlsunde Strandvej 56

2690 Karlslunde

Mobil 20 30 09 05

E-mail: fcb@mail.dk

Familier med kræftramte børn

Kurt Hansen

Postbox 55

8464 Galten

Tlf. 86 94 69 30

E-mail: info@fmkb.dk

Patientforeningen lungekræft.dk

Alice Skjold Braae

Skullerupvej 24

4330 Hvalsø

Foreningstlf. 40 16 23 35

E-mail: info@lunglife.dk

Blæreforeningen

Jens Anton Hansen

Privat e-mail: jah@c.dk

E-mail: info@blaere.net

LYLE – Patientforening for Lymfekræft og Leukæmi

Jytte Gamby

Lundemosen 78

2670 Greve

Tlf. 43 90 54 50

E-mail: jytte@lyle.dk

Foreningen for kræftoverlevende med senfølger

Marianne Nord Hansen

Bringebakken 30

3500 Værløse

E-mail: marinord@c.dk

Netværk

Netværk for patienter med hals- og mundhulekræft

Bodil Feldinger, tlf. 45 83 45 27

Niels Jessen, tlf. 48 17 59 64

E-mail: HalsMundCancer@hotmail.com

Netværk for Modernmærkekræft

Jacob Nordgaard

maligntmelanom@hotmail.com

Netværket for tarmkræft

Annelise Læssøe

Ella Neumann

Jørgen Mathiesen

Marianne de Fries Jensen

Tina Birk

tarmkraeft@hotmail.com

Proof of Life

Tim Barrett – administrativ koordinator

Mobil: 60 82 99 93

Privat e-mail: timkbh@gmail.com

E-mail: info@proofoflife.dk

Drivkræften

– netværk for unge med kræft

Kontaktperson

Jutta Ølgod, PSA

Tlf.: 35 25 74 85

E-mail: jul@cancer.dk

Kræftrådgivninger

Landsdækkende

Kræftlinjen

Tlf. 80 30 10 30

Mandag-fredag kl. 9-21

Lørdag og søndag kl. 12-17

Lukket på helligdage

RehabiliteringsCenter Dallund
Dallundvej 63
5471 Søndersø
Tlf. 64 89 11 34
Fax. 64 89 15 14
E-mail dallund@dallund.dk
www.dallund.dk

Region Hovedstaden

Kræftrådgivningen
Møllestræde 6
Baghuset
3400 Hillerød
Tlf. 48 22 02 82
E-mail hillerod@cancer.dk

Sundhedscenter for Kræfttramte
Rådgivningsenheden
Ryesgade 27
2200 København N
Tlf. 35 27 18 00
E-mail koebenhavn@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Bornholms Hospital
Ullasvej 8
3700 Rønne
Tlf. 56 90 91 98

Kræftrådgivningen
Nørgaardsvej 10
2800 Lyngby
Tlf. 45 93 51 51
Fax. 45 93 28 44
E-mail lyngby@cancer.dk

Region Sjælland

Kræftrådgivningen
Hasselvænget 5
4300 Holbæk
Tlf. 59 44 12 22
E-mail holbaek@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Dania 5, 1.
4700 Næstved
Tlf. 55 74 04 00
Fax. 55 77 22 84
E-mail naestved@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Jernbanegade 16
4000 Roskilde
Tlf. 46 30 46 60
Fax. 46 30 46 61
E-mail roskilde@cancer.dk

Kræftrådgivningen
FrivilligCenter Lolland
Sdr. Boulevard 84, stuen
4930 Maribo
Tlf. 55 74 04 00
Åben torsdage efter aftale

Kræftrådgivningen
Torvet 11,1.
4600 Køge
Tlf. 56 63 82 29
Åben hver torsdag kl. 16-19

Kræftrådgivningen
Værkerne
Frederiksvej 27
4180 Sorø
Tlf. 55 74 04 00
E-mail naestved@cancer.dk
Hver onsdag kl. 13.30 - 17.30
Tidsbestilling nødvendig.

Region Nordjylland

Kræftrådgivningen
Vesterå 5
9000 Aalborg
Tlf. 98 10 92 11
Fax. 98 10 92 33
E-mail aalborg@cancer.dk

Kræftrådgivning i Sundhedscentret
Banegårdspladsen, 5, 2. sal
9800 Hjørring
Tlf. 98 10 92 11
Tidsbestilling nødvendig.

Kræftrådgivning i
De Frivilliges Hus
Skolegade 9
7700 Thisted
Tlf. 98 10 92 11
Telefonisk henvendelse

Region Midtjylland

Kræftrådgivningen
Fredensgade 10
7400 Herning
Tlf. 96 26 31 60
E-mail herning@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Banegårdspladsen 2. 1.
8800 Viborg
Tlf. 86 60 19 18
E-mail viborg@cancer.dk

Hejmdal – Kræftpatienternes hus
Peter Sabroes Gade 1
8000 Århus C
Tlf. 86 19 88 11
Fax 86 19 78 79
E-mail aarhus@cancer.dk

Kræftrådgivning i
Sundhedscenter Vest
Kirkegade 3
6880 Tarm
Tlf. 96 26 31 60
E-mail herning@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Kulturhuset
Nygade 22
7500 Holstebro
Tlf. 96 26 31 60
E-mail herning@cancer.dk

Kræftrådgivning i Sundhedscentret
Sygehusvej 7
8600 Skanderborg
Tlf. 86 19 88 11
Tidsbestilling nødvendig

Region Syddanmark

Kræftrådgivningen
Jyllandsgade 30
6700 Esbjerg
Tlf. 76 11 40 40
Fax. 76 11 40 41
E-mail esbjerg@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Vesterbro 46
5000 Odense C
Tlf. 66 11 32 00
Fax. 66 13 06 18
E-mail odense@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Blegbanken 3
7100 Vejle
Tlf. 76 40 85 90
Fax. 76 40 85 91
E-mail vejle@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Nørreport 4, 1.
6200 Aabenraa
Tlf. 74 62 51 50
Fax. 74 62 51 24
E-mail aabenraa@cancer.dk

Frivilligrådgivningen
Svendborg
Brogade 35 (i gården)
5700 Svendborg
Tlf. 23 98 06 95
Åbent tirsdage kl. 10-12 og
Torsdage kl. 17-19

Frivilligrådgivningen –
Forebyggelsescentret
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing
Tlf. 62 51 28 90
Åbent onsdag kl. 14-16

Kræftrådgivning i
Sund By Kolding
Klostergade 16
6000 Kolding
Tlf. 79 79 72 80
Åbent mandag 9-13
Tidsbestilling nødvendig.

Årsrapporten kan bestilles hos
Kræftens Bekæmpelse på 3525 7540
eller hentes på www.cancer.dk/regnskaber.
Engelsk version findes på
www.cancer.dk/regnskaber

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Telefon 35 25 75 00
www.cancer.dk
CVR 55 62 90 13

